

Tahar
Ben Jelloun

GIẢI THƯỞNG GONCOURT 1987

Đêm
thiêng

ĐÊM THIÊN

Tahar Ben Jelloun

Making Ebook Project

BOOKAHOLIC CLUB

Bookaholic
Making Ebook Project CLUB

Tên sách: **ĐÊM THIÊNG**

Tác giả: **Tahar Ben Jelloun**

Dịch giả: **Trịnh Xuân Hoàn**

Nguyên tác: *La Nuit Sacrée*

Nhà xuất bản: **Tổng hợp Kiên Giang**

Năm xuất bản: **1988**

Số trang: **187**

Giá tiền: **-- Đồng**

Đánh máy: **Ngọc Nở, Kỳ Nam, Thanh Thúy, Minh Huy**

Kiểm tra: **Quang Vinh**

Chế bản ebook: **Thảo Đoàn**

Ngày thực hiện: **23/5/2011**

Making Ebook Project #131 - www.BookaholicClub.com

Bạn đang đọc ebook **ĐÊM THIÊNG** của tác giả **Tahar Ben Jelloun** do **Bookaholic Club** chế bản theo **Dự án chế bản Ebook (Making Ebook Project)**.

Mong rằng ebook này sẽ mang đến cho bạn một tác phẩm Văn học hay, giàu giá trị biểu cảm và nhân văn, với chất lượng cao. Chúng tôi luôn cố gắng mang đến những chế bản ebook tốt nhất, nếu trong quá trình chế bản có lỗi sai sót nào mong bạn góp ý và cho chúng tôi biết những ebook mà đang mong muốn.

Making Ebook Project của **Bookaholic Club** là một hoạt động phi lợi nhuận, nhằm mục đích mang đến những chế bản ebook hay, có giá trị với chất lượng tốt nhất mà chúng tôi có thể với Cộng đồng đọc - người Việt. Tuy nhiên, nếu bạn có khả năng xin hãy đọc tác phẩm này bằng sách trước hết vì lợi ích cho Nhà xuất bản, bản quyền tác giả và góp phần phát triển xây dựng nền Văn hóa đọc.

Hãy chỉ đọc chế bản này trong điều kiện bạn không thể tìm đến ấn phẩm sách.

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU TÁC GIẢ

LỜI MÀO ĐẦU

1. NƠI ẤY

2. ĐÊM ĐỊNH MỆNH

3. MỘT NGÀY RẤT ĐẸP TRỜI

4. KHU VƯỜN THƠM NGÁT

5. NHỮNG TẤM GƯƠNG CỦA THỜI GIAN

6. LƯỖI DAO GẮM MƠN TRỐN LƯNG

7. MỤ ATXIDO

8. CHÀNG CÔNGXUYN

9. GIAO ƯỚC

10. MỘT TÂM HỒN MỆT MỎI

11. TÌNH CẢM BỊ RỐI LOẠN

12. PHÒNG CỦA CHÀNG CÔNGXUYN

13. MỘT HỒ NƯỚC NẶNG

14. TẤN KỊCH Ở NHÀ ĐIỂM

15. ÁN GIẾT NGƯỜI

16. TRONG CẢNH TẮM TỐI

17. BỨC THƯ

18. TRO TÀN VÀ MÁU

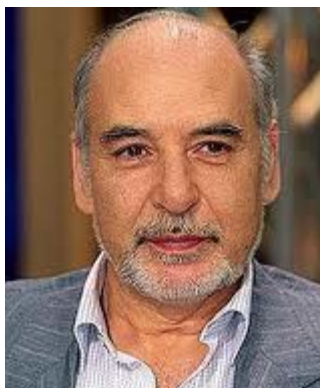
19. NHỮNG KẺ BỊ BỎ QUÊN

20. CÂU CHUYỆN CỦA TÔI, NGỤC TÙ GIAM GIỮ TÔI

21. ĐỊA NGỤC

22. VỊ THÁNH

GIỚI THIỆU TÁC GIẢ

Tahar Ben Jelloun (Tiếng Ả Rập: الطاهر بن جلون) (sinh ngày 1 tháng 12 năm 1944 tại thành phố Fes, Ma-rốc) là một nhà thơ, nhà văn người Ma-rốc. Mặc dù ngôn ngữ mẹ đẻ của ông là tiếng Ả rập nhưng hiện nay, các tác phẩm của ông đều được viết bằng tiếng Pháp.

Học trung học ở một trường song ngữ (tiếng Ả Rập và tiếng Pháp), sau đó Ben Jelloun học tiếp tiếng Pháp ở thành phố Tangier miền bắc Ma-rốc cho tới năm 18 tuổi. Đầu vào trường đại học Mohammed-V ở Rabat, ông theo học ngành triết học. Trong những năm học đại học, ông đã viết nên những bài thơ đầu tiên của mình (được tập hợp trong tập thơ *Hommes sous linceul de silence* (1971)).

Tốt nghiệp, Ben Jelloun trở thành giáo sư dạy triết học ở Tetouan rồi sau đó ở Casablanca, Ma-rốc. Năm 1971, sau sự việc môn triết không được dạy bằng tiếng Ả Rập nữa, ông rời Ma rốc và đến Pháp để tiếp tục sự học môn triết của mình. Ở Pháp, ông bắt đầu viết nhiều hơn.

Đầu năm 1972, Ben Jelloun bắt đầu viết bài cho tờ *Le Monde* (Thế giới). Năm 1975, ông được công nhận học vị tiến sĩ về tâm thần học. Với những kinh nghiệm về tâm lý liệu pháp (nhờ vào những khảo cứu và lòng say mê), ông viết cuốn *La Réclusion solitaire* vào năm 1976.

Năm 1985, Ben Jelloun xuất bản cuốn tiểu thuyết *L'enfant de sable* (Đứa trẻ cát) được ca tụng rộng khắp. Ông được trao giải Goncourt năm 1987 cho tiểu thuyết *La Nuit Sacrée* (Đêm thiêng).

Năm 1997, cuốn *Le Racisme expliqué à ma fille* (Giảng cho con gái nghe về chủ nghĩa phân biệt chủng tộc) được ông cảm tác dựa trên những thực tế trong gia đình mình được xuất bản.

Ông thường xuyên được mời diễn thuyết hoặc thỉnh giảng tại các trường đại học ở Ma-rốc và trên khắp châu Âu.

Năm 2004, Ben Jelloun giành được giải thưởng văn học quốc tế IMPAC Dublin cho tác phẩm *This Blinding Absence of Light* (do Linda Coverdale dịch sang tiếng Pháp). Ông cũng giành được giải Prix Ulysse vào năm 2005 cho toàn bộ sự nghiệp của mình.

Tháng 9 năm 2006, Ben Jelloun giành được giải đặc biệt vì “hòa bình và tình hữu nghị giữa người với người” tại Lễ hội văn hóa *Lazio between Europe and the Mediterranean Festival* được tổ chức tại Rome, Lazio nước Ý.

Ngày 1/2/2008, Tổng thống Pháp Nicolas Sarkozy đã trao cho ông Huân chương Bắc đẩu Bội tinh.

Ben Jelloun có 4 người con và hiện đang sống tại Paris.

Hai cuốn tiểu thuyết *L'Enfant de sable* (Đứa trẻ cát) và *La Nuit sacrée* (Đêm thiêng) đã được dịch ra 43 thứ tiếng. Cuốn *Le racisme expliqué à ma fille* (Giảng cho con gái nghe về chủ nghĩa phân biệt chủng tộc) đã được dịch ra 33 thứ tiếng. Bản thân ông cũng tham gia vào việc chuyển ngữ những tác phẩm của chính mình.

Tác phẩm chính:

Harrouda (1973)

Solitaire (Cô đơn) (1976)

The Sand Child (Đứa trẻ cát) (1985)

The Sacred Night (Đêm thiêng) (1987)

Silent Day in Tangiers (Ngày yên lặng ở Tangier) (1990)

With Downcast Eyes (Mắt cúi gằm) (1991)

Corruption (Tham nhũng) (1995)

The Fruits of Hard Work (Thành quả lao động) (1996)

Praise of Friendship (Ca ngợi tình bạn) (1996)

L'Auberge des pauvres (1997)

Racism Explained to My Daughter (Giảng cho con gái nghe về chủ nghĩa phân biệt chủng tộc) (1998)

Islam Explained (Về đạo Hồi) (2002)

This Blinding Absence of Light (2003)

La Belle au bois dormant (Người đẹp ngủ trong rừng) (2004)

The last friend (Người bạn cuối cùng) (2006)

Yemma (2007)

Leaving Tangier (Rời bỏ Tangier) (2009)

The Rising of the Ashes (Tàn tro bốc cao) (2009)

LỜI MÀO ĐẦU

Điều quan trọng, đó là sự thật.

Bây giờ tôi đã già rồi, nên có đầy đủ sự thanh thản để sống. Tôi sẽ nói, sẽ để lời nói và thời gian lắng đọng. Tôi cảm thấy mình hơi nặng nề. Không phải gánh nặng của năm tháng mà của tất cả những gì chưa được nói ra, tất cả những gì tôi vẫn nín lặng và che giấu. Tôi không biết được rằng một ký ức đầy ắp những im lặng và những cái nhìn ngưng đọng có thể trở thành một túi cát làm bước đi khó khăn. Tôi phải mất khá nhiều thời gian mới đến được với các bạn. Các bạn của Thiện Tâm! Quảng trường vẫn vòng tròn. Như một con diên. Không có gì đổi thay. Cả bầu trời lẫn con người. Tôi sung sướng là cuối cùng tôi đã có mặt tại nơi đây. Các bạn là sự giải thoát của tôi, ánh sáng trong đôi mắt tôi. Các nếp nhăn của tôi đẹp và rất nhiều. Các nếp ở trán là những dấu vết và những thử thách của sự thật. Chúng là sự hài hòa của thời gian. Các nếp ở mu bàn tay là những đường định mệnh. Kia, chúng đan chéo nhau, chỉ ra những đường may rủi, và vẽ một ngôi sao sau khi chìm xuống nước hồ.

Lịch sử đời tôi như được viết rành rành ở đó: một vết nhăn là một thế kỷ, một chặng đường giữa đêm đông, một nguồn nước trong vào một buổi sáng mù sương, một cuộc gặp gỡ giữa rừng, một đổ vỡ, một nghĩa trang, một mặt trời cháy bỏng... Còn đây, ở mu bàn tay trái, nếp nhăn này là một vết sẹo; một hôm thần chết đã dừng lại và chia cho tôi một vật như cái sào. Có lẽ để cứu vớt tôi. Tôi đã gạt sào ra và quay mặt đi. Mọi chuyện sẽ đơn giản nếu như không đổi hướng dòng sông. Câu chuyện của tôi chẳng có gì cao cả cũng như bi kịch. Nó chỉ lạ thôi. Tôi đã vượt qua mọi bạo lực để xứng đáng với niềm đam mê và trở thành một điều bí ẩn. Tôi đã đi mất bao thời gian trong sa mạc; tôi đã bước những bước dài qua đêm và thuần hóa nỗi đau. Tôi đã được nếm mùi “tính táo đến tàn bạo cả trong những ngày tuyệt đẹp”, những ngày mọi chuyện hình như vẫn bình yên.

Các bạn của Thiện Tâm! Tất cả những điều tôi sắp thổ lộ với các bạn giống như sự thật. Tôi đã dối trá. Tôi đã yêu và đã phản bội. Tôi đã đi khắp đất nước và năm tháng. Tôi đã nhiều lần sống ở ẩn, cô đơn giữa những người cô đơn. Tôi đến với tuổi già vào một ngày thu, khuôn mặt được trả về với tuổi thơ, tôi muốn nói đến sự ngây thơ mà tôi bị tước đoạt. Xin các bạn chờ che! Tôi là một đứa trẻ gốc tích không rõ ràng và bất định. Tôi là một đứa con gái đeo mặt nạ để chiều theo ý muốn của một ông bố tự cảm thấy mình bị hạ thấp, bị sỉ nhục vì không có con trai. Như các bạn đã biết, tôi thành người con trai ông hăng ao ước. Phần còn lại, một số bạn đã rõ, một số khác nghe chẳng vá đó đây mỗi lúc một đoạn. Những ai liêu thừ kể lại câu chuyện về cuộc đời đứa trẻ của cát bay và gió thổi này đã gặp những bất trắc: số thì bị rơi vào bệnh mất trí nhớ, số khác suýt bị bắt mất hồn. Người ta đã kể các bạn nghe nhiều chuyện. Chúng không phải là những câu chuyện thật của đời tôi. Tuy sống đóng cửa và cách biệt, các nguồn tin vẫn lọt tới tai tôi. Tôi chẳng ngạc nhiên cũng chẳng bối rối. Tôi biết rằng khi mất dạng tôi sẽ để lại phía sau mình những lý do nuôi dưỡng các chuyện kể kỳ cục nhất. Nhưng do cuộc đời tôi không phải là một chuyện hoang tưởng, nên tôi cố khôi phục lại các sự việc và trao các bạn điều bí mật cất giấu dưới tầng đá màu đen trong một ngôi nhà bên lề tường cao nằm cuối ngõ hẻm có bảy cửa khép kín.

NƠI ẤY

Sau khi đã bộc bạch, người kể chuyện lại biến mất. Không ai có ý giữ ông lại hoặc đôi co với ông. Ông đứng dậy, thu dọn bản viết tay đã ố vàng, phai bột vì ánh nắng rồi bước thẳng một mạch không ngoảnh lại, hòa vào đám đông.

Những người nghe ông kể chuyện đứng sững sờ. Họ không còn biết nghĩ gì về ông, người kể chuyện nổi tiếng và được cả thành phố mến mộ. Ông bắt đầu kể một câu chuyện, rồi bỏ lửng, sau đó ông quay về, nhưng không phải để kể tiếp mà để nói rằng không nên kể lại câu chuyện vì bị nổi bất hạnh ám ảnh.

Một số người đã thoát vòng quyền rũ của ông. Họ nghi ngờ. Họ không thích những khoảng im lặng do sự vắng mặt và chờ đợi đã tạo nên. Họ không tin tưởng vào con người này mà trước đây họ khao khát nuốt từng lời nói. Họ tin rằng ông đã mất trí nhớ nhưng không dám thú nhận điều đó. Một người kể chuyện không còn trí nhớ đó là điều chắc chắn rồi, nhưng không phải không còn óc tưởng tượng. Bằng chứng là ông đã xuất hiện từ sa mạc, mặt bị cháy nắng đen thui, môi nứt nẻ vì khát và vì nóng, tay chai sạn vì khuôn đá, giọng khản đặc tựa hồ họng bị một trận bão cát và tinh thể xuyên qua, mắt ngược nhìn một đường xa thăm ở trên cao. Ông nói với một người nào đó, vô hình, nhưng ngự trị trên một chiếc ngai vàng đặt giữa các lùm mây. Ông tự nói với mình như muốn viện mình ra làm chứng. Công chúng dõi theo các động tác và ánh mắt ông. Ông không để mắt nhìn vào đâu cả. Một số người hình dung một ông lão cười lạc đà giơ tay ra hiệu không muốn nghe người kể chuyện kể nữa.

Người kể chuyện áp úng những câu khó hiểu. Cũng chẳng có gì đáng ngạc nhiên. Ông thường chêm vào những câu chuyện của mình những từ của một ngôn ngữ lạ. Ông đã chêm rất khéo léo nên ai nấy đều hiểu rõ ý

ông. Họ còn cười nữa. Nhưng lần này ông toàn nói những câu nửa vời, đứt đoạn, đầy sỏi sạn và nước miếng. Lưỡi ông rung lên rồi cứng đờ. Người kể chuyện đỏ mặt. Ông nhận thấy rõ rằng không phải mình mất trí - ông cũng chẳng mê thứ này lắm - mà mất công chúng. Một cặp đứng dậy lẳng lẳng bỏ đi. Tiếp đến, hai người đàn ông nữa bất bình bỏ đi và rửa thầm. Đây là dấu hiệu không tốt. Trước đây chưa từng bao giờ có ai rút khỏi câu chuyện của Bucháip. Chưa từng bao giờ có ai bất bình bỏ đi. Ánh mắt ông rời khỏi điểm xa xăm ở trên cao để buồn bã dõi theo những người vừa bỏ đi. Ông chưa rõ vì sao người ta bỏ đi và cũng như vì sao người ta không ở lại ngồi nghe ông kể chuyện. Người ta không tin ông nữa. Điều đó thì ông không thể chấp nhận được. Khi người ta đã được tất cả công nhận là nhà kể chuyện bậc thầy tại quảng trường lớn, đã được vua chúa vời vào cung, khi người ta đã tạo nên được cả một thế hệ những nhà kể thơ rong và đã từng sống một năm ở La Mêccơ thì người ta chẳng níu áo hoặc vời gọi lại những ai đã bỏ đi. Không, Bucháip không tự hạ mình, ông không nhân nhượng khi dính đến phẩm giá và lòng kiêu hãnh. “Kệ cho những người ấy bỏ đi - ông thầm nghĩ - nỗi buồn của ta không đáy: nó đã trở thành một túi đá nặng mà ta sẽ phải đeo đẳng đến xuống mồ!”

Tôi có mặt ở đó, người cuốn trong tấm áo choàng *đgienlabax* cũ; tôi im lặng quan sát ông. Và tôi biết nói gì để tỏ rõ lòng kính mến của tôi đối với ông? Không biết tôi nên có thái độ thế nào để khỏi để lộ điều bí mật ông mang trong lòng mà tôi là sự thể hiện bằng xương bằng thịt. Tôi biết quá nhiều chuyện và không phải ngẫu nhiên tôi có mặt ở chốn này. Tôi mới đi xa về. Mắt tôi và mắt người kể chuyện giao nhau. Ánh mắt ông lóe lên thứ ánh sáng nó làm ta khiếp sợ, một cái nhìn hoảng loạn, bị ám ảnh bởi điều không sao lý giải nổi. Ông cảm thấy mình chơi vơi. Ông nhận ra tôi là một bóng ma của một thời bất hạnh. Hai tay chắp sau lưng, ông cứ loay hoay đi vòng quanh. Tôi, tôi vẫn giữ được bình tĩnh; tôi chờ đợi với thái độ kiên nhẫn của các bậc hiền gia. Cặp mắt ông tập trung vào tôi, vẻ lo ngại mỗi lúc một tăng. Liệu ông có phát hiện ra tôi không, tuy trước đây ông chưa bao giờ nhìn thấy mặt tôi? Ông đã gán cho tôi một khuôn mặt, những đường nét và một tính cách. Đây là thời gian hư cấu. Tôi là sinh vật bất trị thoái biến vạn hóa của ông. Điên loạn đã để lại những khoảng trống trong ký ức ông. Điên loạn hoặc lừa đảo.

Với thời gian và những biến cố, tôi đã trải qua không gì còn có thể làm cho tôi phải ngạc nhiên hoặc khó chịu. Tôi mới tới Macrakêc bữa trước, tôi định bụng cố gặp bằng được người kể chuyện đã bị phá sản vì câu chuyện của đời tôi. Do trực cảm, tôi đã biết chỗ ông ngồi và nhận ra đám công chúng của ông. Tôi đợi ông như đợi một người bạn đã phản thảng hoặc một tình nhân phụ bạc. Tôi đã nghỉ lại một đêm tại một căn phòng trên chợ bán ngũ cốc. Phòng nồng nặc mùi bụi và mùi nước tiểu của lừa. Trời vừa sáng tôi đã thức giấc và... vòi nước trong đèn rửa ráy. Cảnh vật không mấy may thay đổi. Mọi thứ đâu vẫn nguyên đó. Bến xe đường dài vẫn tối đen như hũ nút. Quán cà phê vẫn không có cửa. Người bồi bàn, râu cạo nham nhở, vẫn mặc một thứ *xmôckinh* là đi là lại phải tới cả ngàn lần, bóng nhoáng vì các vết mỡ, tóc chải gôm, chiếc nơ con bướm cài xộc xệch nơi cổ. Anh ta cứ khẳng khẳng là đã nhận ra tôi. Anh ta có thói quen gọi tên cúng cơm của khách hàng và không một lúc nào nghỉ ngơi trí nhớ của mình. Anh ta tiến đến bên tôi và làm như chúng tôi đã quen nhau từ nhiều năm nay, lên tiếng nói với tôi:

- Mẹ Phadila, một cà phê quế, thật nóng, và một bánh kẹp bột ngô như mọi lần...

Anh ta bỏ đi. Tôi đã không kịp nói với anh ta: “Tôi không phải là Phadila; tôi chúa ghét vị quế pha trong cà phê và tôi thích bánh mì đại mạch chứ không phải bánh kẹp bột ngô...”

Tôi ngồi ăn điểm tâm cạnh bàn một tay lái xe tái chạy đường Sauia ăn một chiếc đầu cừu hấp, uống cả một ấm chè ướp bạc hà và xiba, sau đó vừa ợ liên tục vừa cảm ơn Thượng đế và Marrakêc đã cho mình được ăn một bữa sáng ngon lành như vậy. Gã nhìn tôi như muốn cùng san sẻ sự thỏa thuê. Tôi mỉm cười khi đưa tay xua làn khói thuốc kip gã phả vào mặt tôi. Lúc thấy một cô gái đi chiếc xe máy Môbilet phóng qua chỗ hai người, Gã vuốt ria mép vẻ như muốn nói là sau một bữa điểm tâm thế này, có được cô bé - tốt nhất là còn trinh - thì thật sung sướng biết mấy!

Xỉa răng xong, gã cho lũ ăn mày chỗ xương mà chúng mang đến một góc ngồi ăn những chỗ thừa còn lại. Gã ra lấy xe tải, quay đầu xe đỗ trước quán cà phê, và bảo bồi bàn:

- Tuần sau, Sarlô^[1] nhé!

Lúc ra về, tôi hỏi bồi bàn xem gã lái xe là người thế nào.

- Một nhân vật thô bỉ! Gã cứ tưởng gã muốn làm gì cũng được, gã gọi tôi là Sarlô vì tôi mặc bộ quần áo rộng, gã bôi bẩn khắp bà và khạc nhổ ra sàn nhà. Hơn nữa gã cứ tưởng mình bảnh trai và hấp dẫn lắm. Sở dĩ gã nghĩ vậy vì một hôm một mục du lịch người Đức đã leo lên xe tải của gã. Hai bên đã giở trò ma tít và gã khoe vung suốt năm. Từ dạo đó, mỗi lần lái xe đi, cũng như lái xe về, gã đều dừng xe ở đây tọng một cái đầu cừu hấp. Mẹ Phadila ạ, loại người đó tốt nhất là đừng bao giờ rời khỏi xe tải của mình...

Quảng trường vắng tanh. Nó đông dần như một sân khấu rạp hát. Những người đầu tiên thấy xuất hiện là những người Xaranix, chuyên bán đủ các loại bột: bột gia vị, bột cây lá móng, bột bạc hà đại, vôi bột, cát và các sản phẩm khác đã xay xát và tinh chế. Tiếp sau đó là những người buôn bán sách cũ. Họ bày ra những bản ố vàng và thấp hương.

Rồi sau đó những người chẳng biết bán gì cả lục đục kéo tới. Họ ngồi ngay ra đất, chân khoanh tròn và đợi. Những người kể chuyện tới cuối cùng. Mỗi người có một nghi thức riêng.

Một người dài ngoẵng và khô đét mở đầu bằng việc bỏ khăn đội đầu ra rũ: cát mịn rơi xuống đất. Người này từ miền Nam tới. Ông ngồi lên chiếc va li bằng gỗ dán và tuy chẳng có ai nghe, ông cứ thao thao kể. Từ xa tôi thấy ông vừa nói vừa vung tay như đang ở giữa đám khán giả chật ních. Tôi tiến lại gần và rơi vào giữa ngay một câu: "... vị của thời gian bị bày chố liếm. Tôi quay đầu lại và trông thấy gì? Hỡi những người bạn trung thành, những người bạn của Thiện Tâm, bạn thử đoán xem ai ở trước mặt tôi, ngồi đường bệ trên con ngựa cái màu vẩy bạc, cao sang trong mọi thử thách, kiêu hãnh và toa nhã? Thời gian có vị nhạt nhẽo. Bánh đã khô cứng. Thịt ôi. Bơ lạc đà hôi khét... hôi khét như thời đại, ôi, những bạn qua đường... Người ta nói cuộc đời và chim kên kên cô độc xuất hiện..." Tôi là người

khách nghe duy nhất. Ông ta ngừng kể, rồi đi lại bên tôi và nói, giọng tâm tình:

- Nếu bà muốn tìm ai, tôi có thể tìm giúp bà. Và lại cũng có thể chính tôi là người bà đang muốn gặp lại. Chuyện của tôi rất hay. Hãy còn quá sớm nên chưa kể ra được. Tôi đang đợi. Thế nào, bà tìm con trai hay tìm chồng? Nếu là con trai thì hẳn anh ta đang ở mãi bên Ấn Độ hoặc bên Trung Quốc. Tìm chồng, lại dễ hơn. Chắc ông ta đã già rồi, người già thường la cà nơi đèn thờ hoặc ngoài quán cà phê. Nhưng tôi thấy bà chẳng quan tâm đến chuyện tìm chồng hoặc con. Sự im lặng của bà đã nói rõ với tôi... Nói những gì? À! Sự im lặng của bà mách bảo tôi rằng bà đang ém chặt trong trái tim bà một điều bí mật và không nên quấy rầy bà nữa. Bà thuộc dòng dõi cao quý. Với bà không thể có chuyện ba láp. Bà bạn của tôi ơi, chúc bà thượng lộ bình an và xin bà cho phép tôi cáo lui...

Tôi bỏ đi thẳng, bị thu hút trước những động tác khoáng đạt và thanh nhã của chàng trai đang mở chiếc rương. Chàng vừa lôi ra mấy thứ linh tinh vừa bình luận nhằm mục đích phục hồi lại một cuộc đời, một dĩ vãng, một thời đại.

- Trong này chúng ta có những mảnh một số phận. Chiếc va li này là một ngôi nhà. Nó đã cho nhiều cuộc đời trú ngụ. Chiếc gậy này không thể là vật chứng của thời gian. Nó không có tuổi và chặt từ một cây hồ đào không còn kỷ niệm. Chắc nó đã dẫn lối đưa đường cho các cụ già và những người chột. Nó nặng và chẳng có bí mật gì. Các bạn nhìn chiếc đồng hồ đây. Các chữ số La Mã đã mờ. Chiếc kim ngắn chết lúc giữa trưa hoặc nửa đêm. Chiếc kim dài vẫn chạy. Mặt đồng hồ vàng ố. Đây là chiếc đồng hồ ủa một thương gia, một kẻ đi xâm lăng hoặc một nhà bác học? Còn những chiếc giày cộc cạch này? Chúng là giày của người Anh. Chúng đã theo chân chủ trong những chốn không vấy bùn cũng như không lấm cát. Còn chiếc vôi nước bằng đồng mạ này. Nó đã được lấy đi từ trong một ngôi nhà đẹp. Chiếc rương câm lặng. Thời gian đã để lại dấu ấn của nó. Bức ảnh chụp một gia đình dưới có ghi "Ladarro 1922". Người bố - có lẽ là người ông - đứng ở giữa. Chiếc áo *rođanhgot* của ông ta thật đẹp. Tay ông ta tì trên chiếc gậy bọc bạc. Ông nhìn bác thợ ảnh. Hình cảnh bà vợ ông đã khá mờ, nom không rõ lắm. Bà mặc chiếc áo dài. Một chú bé, cổ chiếc áo sơ mi cũ có thắt một

mẫu nơ con bướm, ngồi dưới chân mẹ. Bên cạnh chú có con chó, nom một mỗi. Một thiếu phụ đứng hơi tách riêng. Nàng đẹp và đáng yêu. Nàng nghĩ tới ý trung nhân. Chàng ở xa, tại Pháp hay đảo Ăngtiơ. Tôi thích tưởng tượng ra câu chuyện giữa thiếu phụ và người nàng yêu. Họ sống ở Guyêlia. Bố là nhân viên thanh tra dân sự trong chính quyền thuộc địa. Ông thường đến chỗ quan tổng trấn, ông Giavi nổi tiếng. Điều đó có thể thấy rõ trên nét mặt ông. Mặt sau bức ảnh có ghi mấy chữ: “Một buổi chiều đẹp trời ngày... tháng tư năm 1922”. Giờ xin hãy coi chuỗi tràng hạt này... nó có thể bằng san hô, bằng hổ phách, bằng bạc... và chắc là của một *iman*^[2]. Có lẽ người vợ đã đeo nó như đeo một chuỗi hạt trang sức. Những đồng tiền... một đồng *rian* thủng... một đồng xu... một đồng *phrăng* Maroc... Những tờ giấy bạc không còn giá trị... Một bộ răng giả... Một chiếc bàn chải... Một chiếc bát sứ... Một tập album, những bưu ảnh... Tôi không lời thêm các thứ ra nữa... Nhét vào rương ngăn ấy thứ linh kinh là đủ rồi... quý khách có gì quảng vào đó không, nhất là các đồng tiền.

Tôi lấy chiếc nhẫn để trong túi ném vào rương. Người kể chuyện xem kỹ rồi trả lại tôi:

- Ra nhận lại nhẫn đi! Đây là một thứ đồ trang sức hiếm: gốc từ Ixtanbun. Vả lại tôi đã đoán ra điều mà tôi không muốn biết. Đây là một chiếc nhẫn quý: nó có một quá khứ không bình thường, nó mang nặng những kỷ niệm và những cuộc hành trình. Tại sao bà muốn vứt bỏ nó? Nó đã liên can tới một nỗi bất hạnh nào đó chẳng? Không nếu bà muốn cho tôi một chút gì, hãy mở ví ra, bằng không, đừng cho gì hết. Bà đi đi thì tốt hơn!

Không trả lời, tôi rời khỏi đám người vây quanh người kể chuyện, trước những cặp mắt lo ngại. Đôi lúc, trên đường đời, tôi đã gặp những kẻ có phản ứng dữ dội trước sự hiện diện của tôi, trước một thái độ hoặc một cử chỉ. Lúc đó tôi tự nhủ rằng chúng tôi chắc hẳn có cùng một thể chất và bị chi phối bởi cùng những dây cảm xúc như nhau. Tôi không thù ghét họ. Tôi lảng lảng bỏ đi lòng tin chắc là ánh mắt chúng tôi sẽ giao nhau trong cùng một nhiệt hứng.

Mãi suy nghĩ về số phận của gia đình người thực dân Pháp kia được lôi ra khỏi rương từng mảng tản mạn, tôi chợt trông thấy một phụ nữ xoay tròn người để cởi dần một tấm vải choàng lớn dùng làm áo *đgienlaba*. Cách cởi áo được tiến hành như một điệu múa này mang một chút gì kích dục. Tôi nhận thấy ngay điều đó qua động tác tinh tế, phần nào hơi nhịp nhàng của cặp mông. Nàng từ từ giơ cao tay làm đôi vú khê động dậy. Một đám người tò mò đã nhanh chóng đứng vây quanh. Nàng hãy còn trẻ và nhất là rất đẹp. Cặp mắt to màu hạt dẻ, làn da nâu đậm, đôi chân thon dài và một ánh tình quái trong nụ cười. Nàng đến khu vực dành cho đàn ông và một vài mụ ăn mày già này làm gì? Chúng tôi còn đang phân vân tự hỏi như vậy thì nàng đã mở một băng nhạc Becbe, dạo bước nhảy rồi ghé miệng vào chiếc micro chạy pin và nói:

- Tôi đến từ miền Nam, tôi đến từ hoàng hôn, tôi từ trên núi xuống, tôi đã đi, đã ngủ trong các giếng cạn, tôi đã băng qua đêm và cát, tôi đến từ một mùa ngoài thời gian, bị giam trong một cuốn sách, tôi là cuốn sách chưa từng ai mở, chưa từng ai đọc do cha ông chúng ta viết ra, vẽ vang thay các vị tiền bối của chúng ta, các vị cử tôi đến để nói với các bạn, để báo trước với các bạn. Đừng nhích lại quá gần như vậy. Để làn gió thoáng đọc lên những chữ mở đầu cuốn sách. Các bạn không nghe thấy gì cả. Các bạn hãy im lặng nghe tôi nói: ngày xưa có một dân tộc Bêduin, dân tộc của những người dẫn lạc đà trên sa mạc và của những nhà thơ, một dân tộc táo bạo và kiêu hãnh sống bằng sữa lạc đà và trái chà là; bị chi phối bởi sai lầm họ tự đặt ra các thần linh... Một số sợ bị ô danh và xấu hổ, đã tự bỏ con cái mình để ra khi chúng là con gái; họ đẩy chúng đi lấy chồng khi chúng còn nhỏ tuổi hoặc chôn sống chúng. Bọn người này sẽ bị dày vò vĩnh viễn xuống địa ngục. Đạo Hồi sẽ tố giác họ. Thượng đế đã nói: “Trong những người Bêduin sống quanh quần bên các người và trong những người dân Mêdin, có những tên giả đạo đức ngoan cố. Người không thấy chúng, nhưng ta, ta biết rõ, ta sẽ trừng phạt chúng nặng gấp đôi, sau đó bắt chúng phải chịu một hình phạt nặng khủng khiếp”. Nếu hôm nay, tôi nói những lời bí hiểm như Thánh kinh vì từ lâu tai tôi chỉ được nghe những lời không cất lên từ trái tim, những lời không thấy ghi trong bất kỳ cuốn sách nào, mà xuất phát từ bóng tối, nó kéo dài sự lầm lạc đến muôn đời...

Đám đông bắt đầu tỏ vẻ ngạc nhiên và không hiểu. Một số kẻ lăm bằm, số khác nhún vai. Một tiếng nói cất lên:

- Chúng tôi tới để nghe nhạc và xem múa... đây có phải đền thờ Hồi giáo đâu...

Một chàng trai nom vẻ hấp dẫn nói xen vào:

- Thưa bà, tôi rất vui khi được nghe bà nói. Xin bà đừng bận tâm trước những phản ứng của đám người kia. Họ chính là con cháu của dân Bêđuin ngày trước!

Một chàng trai trẻ khác nói:

- Chuyện cổ là chuyện cổ, đâu phải bài thuyết giảng! Mới lại đòi thuở nhà ai một phụ nữ tuổi chưa cao lại dám phô phang ra như vậy? Nhà chị không còn bố, anh em hoặc chồng để can ngăn không cho làm chuyện bậy à?

Hình như đã chờ đợi sẵn những lời chỉ trích loại này, thiếu phụ nói với chàng trai thứ hai, giọng ngọt nhạt và mỉa mai:

- Chàng có phải là người anh mà thiệp đã chẳng có hay người chồng đã bị đam mê tàn phá tới mức quên mất thân xác run rẩy của mình giữa đôi chân mập mạp và lông lá chẳng? Chàng có phải là người tàng trữ những hình ảnh cấm để bày chúng ra lúc đơn lạnh và vầy vò chúng dưới thân xác không biết đến tình yêu của mình chẳng? À! Có thể chàng là người cha mất tích bị cuốn đi bởi cơn sốt và sự xấu hổ, thử cảm giác bị nguyên rủa nó dày ải chàng tới những vùng cát cháy miền Nam chẳng?

Nàng vừa cười vừa cúi xuống cầm đầu tấm vải choàng giắt ngang lưng rồi nhờ chàng trai cầm hộ đằng kia tấm vải. Nàng khẽ đưa chân xoay mình cho đến khi đã cuốn hẳn tấm vải vào người.

- Cám ơn! Cầu Thượng đế đưa dẫn chàng đi đúng đường! Chàng có cặp mắt đẹp; chàng cạo bộ ria này đi; cái chất đàn ông nằm ở chỗ khác chứ

không nằm trên cơ thể đâu, có lẽ nó nằm trong tâm hồn! Vĩnh biệt... Tôi còn phải mở những cuốn sách khác...

Nàng nhìn tôi, vẻ sững sờ, rồi nói:

- Bác từ đâu tới, sao không thấy bác nói gì?

Rồi không đợi trả lời, nàng bỏ đi mất hút.

Tôi rất muốn kể nàng nghe cuộc đời tôi. Biết đâu nàng chẳng gom lại thành một cuốn sách và đem nó đi qua hết làng này tới làng khác. Tôi đã hình dung thấy rõ nàng mở dần từng cánh cửa câu chuyện đời tôi, chỉ giữ lại cho mình điều bí mật cuối cùng.

Tôi thiu thiu ngủ dưới trời nắng. Một làn gió lạnh cuốn theo đầy bụi làm tôi thức giấc. Tôi tự hỏi không biết tôi đã nằm mê thấy người thiếu phụ này hay tôi đã thực sự trông thấy và nghe thấy tiếng nàng. Một đám thính giả đủ loại đứng vây quanh tôi, và chờ đợi. Mọi người nghĩ rằng tôi giả vờ, rằng tôi làm ra vẻ ngủ hay suy nghĩ, đi tìm những mẫu chuyện. Tôi thấy mình khó có thể đứng dậy và rời khỏi quảng trường. Khi tôi mở mắt ra, họ im lặng lắng nghe. Tôi quyết định nói với họ ba lời để họ khỏi hoàn toàn thất vọng.

- Các bạn! Đêm tối kéo dài sau mi mắt tôi. Nó dọn dẹp trong đầu óc rất mệt mỏi của tôi vào thời gian gần đây. Những cuộc hành trình, những con đường, những bầu trời vắng sao, những dòng sông con nước, những đợt gió cát, những cuộc gặp gỡ vô ích, những ngôi nhà lạnh lẽo, những khuôn mặt ẩm ướt, một chuyến đi dài... Tôi đã có mặt ở thành phố này từ hôm qua, đưa đẩy theo chiều gió. Với ý thức là mình đã tới được cánh cửa cuối cùng, cánh cửa chưa ai mở dành cho những tâm hồn bị đầy đọa, cánh cửa không thể nêu tên vì nó mở vào cõi im lặng, trong ngôi nhà nơi mọi câu hỏi đều biến thành xi măng gắn liền các tảng đá. Các bạn hãy hình dung một ngôi nhà nơi mỗi viên đá là một ngày tốt lành hay bi thảm, giữa các viên đá tình thể đóng rắn lại, mỗi hạt cát là một ý nghĩ, cũng có thể là một nốt nhạc nữa. Tâm hồn trần trụi khi bước vào căn nhà này. Nó không thể dối trá hoặc ngụy trang. Sự thật trú ngụ tại đây. Mỗi lời nói sai, dù vô tình hoặc lỡ lời, sẽ

làm rụng một răng. Răng tôi còn nguyên vì tôi ở ngoài ngưỡng cửa. Nếu nói với các bạn, tôi sẽ chú ý. Tôi sẽ ở trong nhà. Các bạn sẽ gặp lại tôi. Tôi xuất hiện như tôi đang ở trước mắt các bạn: một cơ thể được cuốn trong chiếc áo choàng *đgienlaba* này, nó che chở cho tôi. Có thể các bạn sẽ không được thấy ngôi nhà. Chỉ ít cũng ở phần đầu. Nhưng dần dần các bạn sẽ được vào đó khi điều bí mật bớt tăm tối đến mức trần trụi vô hình. Các bạn, tôi nợ các bạn câu chuyện này. Tôi đến vào đúng lúc người kể chuyện nó sa xuống một cửa sập, nạn nhân của chính ngay sự mù quáng của bản thân. Ông mắc lưới một con nhện ngủ. ông đã mở các cánh cửa nằm trong các lớp tường, rồi bỏ ngõ. ông đã biến mất giữa dòng sông. Đòi tôi buông lỏng. Tôi đã hiến thân cho nước dòng sông. Tôi bị biết bao luồng nước cuốn đi. Tôi đã kháng cự. Tôi đã vùng vẫy. Đôi lúc nước hất tôi lên bờ, sau đó con lũ đầu tiên lại kéo tôi xuống. Tôi chẳng còn thời gian để suy nghĩ và hành động. Cuối cùng tôi phó mặc dòng nước. Cơ thể tôi được tẩy rửa, nó đã thay đổi. Hôm nay tôi nói với các bạn về một thời xa xưa. Nhưng tôi nhớ rõ mọi việc với một sự chính xác đến sững sốt. Nếu tôi phải vận dụng đến hình tượng chính là vì chúng ta chưa quen biết nhau. Các bạn sẽ thấy, trong nhà tôi, những lời nói nhỏ xuống như những giọt axit. Tôi biết được đôi điều, vì da thịt tôi là nhân chứng. Nhưng chúng ta chưa tới đoạn đó. Các cánh cửa sẽ mở, có thể không theo trình tự, nhưng tôi mong các bạn đi theo và đừng sốt ruột. Chúng ta là thời gian. Nó nằm trên khuôn mặt ta, trong những phút im lặng, trong sự chờ đợi của ta. Chúng ta hãy xứng đáng với thời gian của sự kiên nhẫn và của những ngày không sự cố.

ĐÊM ĐỊNH MỆNH

Vào đêm thiêng, đêm ngày hai mươi bảy tháng *canadan*^[3], đêm thánh kinh của các dòng Hồi giáo “giáng trần”, lúc số phận của con người được định đoạt. Chính vào đêm ấy, giữa giây phút hấp hối, bố tôi đã gọi tôi đến bên đầu giường và giải thoát cho tôi. Ông giải phóng cho tôi như trước đây người ta đã từng tiến hành với những kẻ nô lệ. Chỉ có hai bố con tôi ở trong phòng, cửa đã cài then. Bố tôi nói, giọng thều thào. Thần chết đã tới, nó lảng vảng trong căn phòng tối le lói ánh một cây nến. Đêm càng về khuya, thần chết càng sát tới gần, lấy dần đi thần sắc trên khuôn mặt người bệnh. Người ta có cảm giác, có một bàn tay đung lưót trên trán bố và chùi sạch các dấu vết của sự sống. Bố thanh thản và tiếp tục nói với tôi đến tận rạng sáng. Người ta không ngớt nghe thấy những lời rao gọi cầu nguyện và đọc kinh Coran. Đây là đêm của trẻ thơ. Các cháu tự coi mình là các thiên thần hoặc bầy chim của thiên đường, chưa có định mệnh. Các cháu nô đùa ngoài phố và tiếng hò hét của các cháu hòa lẫn với tiếng hò hét của các thầy báo giờ cầu nguyện gào trên micrô để cổ löt đến tai Thượng đế. Bố tôi mỉm cười như muốn nói rằng thầy rao kinh này chỉ là một con người tội nghiệp đọc kinh Coran như một con vẹt.

Tôi ngồi trên chiếc gối dựa để dưới chân giường. Đầu tôi kề sát đầu bố tôi. Tôi lắng lắng nghe và không hề ngắt lời.

Hơi thở bố lưót trên má tôi. Mùi hôi của nó, không làm tôi khó chịu. Bố tôi chậm rãi nói:

- Con cũng biết rằng đêm nay không một trẻ nhỏ nào bị chết cũng như bị đau khổ. Vì đây là “một đêm có giá trị bằng cả ngàn tháng”. Các cháu có mặt trong đêm nay để đón các thiên thần do Thượng đế phái xuống: “Các Thiên thần và thần linh, đêm nay được phép của Đấng tối cao xuống hạ giới để giải quyết mọi việc”. Đây là Đêm Trong Trắng, nhưng các cháu nhỏ

chẳng trong trắng chút nào. Chúng còn ghê gớm nữa là đằng khác. Nếu đêm nay dành cho các cháu thì đêm nay cũng dành cho chúng ta, hai bố con ta. Đây là đêm đầu tiên và cũng là đêm cuối cùng. Đêm thứ hai mươi bảy của tháng này là đêm thuận lợi để thú nhận và có lẽ để tha thứ nữa. Nhưng vì các thiên thần sẽ có mặt bên chúng ta để chỉnh đốn lại, nên bố sẽ thận trọng. Bố muốn đưa mọi sự việc trở về đúng vị trí của chúng trước khi các thiên thần can thiệp vào. Họ có thể rất nghiêm khắc dưới một bề ngoài khoáng đạt tinh khiết. Chỉnh đốn lại nghĩa là bắt đầu nhận ra sai sót, nhận ra cái ảo ảnh độc ác nó đã giáng họa xuống đầu mọi người trong gia đình, Cho bố ít nước, cổ họng bố khô khốc. Con nói bố nghe, con bao nhiêu tuổi. Bố lần không tính nổi...

- Gần hai chục tuổi ạ...

- Hai mươi năm gian dối, và tệ hại nhất lại chính bố là kẻ nói dối, con, con không có lỗi gì trong chuyện này, không có lỗi gì hoặc gần như không có lỗi gì. Cuối cùng lãng quên không còn là một nỗi đắm say nữa, đấy là một căn bệnh. Xin lỗi, bố muốn nói với con một chuyện mà bố không bao giờ dám thú nhận với ai, ngay cả với người mẹ tội nghiệp của con. Ô! Nhất là với mẹ con, một người đàn bà không có cá tính, không biết niềm vui, nhưng hết mực phục tùng, kể cũng khó chịu! Mẹ con luôn luôn sẵn sàng thi hành mọi lệnh của bố, chẳng bao giờ dám cưỡng lại, hoặc có lẽ chỉ âm thầm cưỡng lại một mình. Mẹ con được giáo dục theo đúng truyền thống của người vợ hầu chồng. Bố thấy chuyện đó là bình thường, tự nhiên. Có lẽ mẹ con đã cưỡng lại bằng cách ngấm ngầm trả thù: năm nào mẹ con cũng có mang và lần nào cũng đẻ con gái; mẹ con trút lên đầu bố toàn những thứ con không đáng có; bố phải chịu đựng; bố không cầu nguyện nữa mà khước từ mọi thứ từ tay mẹ con. Khi phải tới đền thờ, đáng nhẽ đọc một trong năm bài kinh, thì bố ngấm ngầm xây dựng những kế hoạch rất phức tạp để thoát ra khỏi tình huống nó làm khổ tất cả mọi người. Hôm nay bố thú nhận với con là bố đã từng có những thèm muốn sát nhân. Bố bị kích thích trước những suy nghĩ độc ác tại một nơi thiêng liêng, một nơi của đức độ và thanh bình. Bố duyệt lại tất cả những khả năng thực hiện một tội ác hoàn chỉnh. Chà, bố thật tàn bạo, nhưng yếu đuối. Và cái ác lại không cho phép sự yếu đuối. Cái ác mạnh được là nhờ tính quả quyết không nuối tiếc, không do dự. Còn bố, bố nghi ngờ. Đạo ấy dịch sốt chấy rận lan khắp cả nước, bố cố tạo điều kiện

cho nó ập vào nhà. Bố đã không để mẹ và các chị con tiêm và uống các loại thuốc được phát để phòng bệnh. Bố, bố đã uống thuốc, bố phải sống để chôn cất mẹ và các chị con và để làm lại cuộc đời. Thật hèn hạ, thật khốn nạn! Nhưng ngẫu nhiên và định mệnh đến đã xua bệnh tật lánh xa nhà ta. Bệnh sốt chấy rận ủa vào mấy nhà hàng xóm, bỏ qua nhà ta và tiếp tục công việc gieo rắc cái chết. Ôi, con gái ta, ta thấy xấu hổ về những lời vừa nói với con. Nhưng vào đêm thiêng này dù muốn hay không, sự thật vẫn phải được bộc lộ. Còn con, dù đau lòng, con vẫn phải nghe bố kể. Tai họa giáng xuống gia đình ta. Mấy chú em trai bố ra sức lập mưu tính kế. Các chú ấy gần như công khai tỏ ra hằn học với bố. Những lời nói và những cử chỉ lễ phép khuôn sáo của họ làm bố bức mình. Bố không chịu được tính giả nhân giả nghĩa của họ. Trong thâm tâm khi ngồi một mình ở đèn, đầu óc

Bố lại nảy ra những ý nghĩa giống hệt của họ. Ở địa vị họ, chắc chắn bố sẽ có cùng những suy nghĩ những ham muốn, những đổ kỵ. Nhưng các chú ấy chỉ đổ kỵ về của cải chứ không đổ kỵ về đám con gái của bố. Rót cho bố ít nước chè, đêm còn dài... Kéo rèm xuống, như vậy có lẽ đỡ phải nghe cái tên đần độn ấy rống lên. Lẽ ra tôn giáo phải tồn tại giữa sự im lặng và tĩnh tâm, chứ không phải giữa sự huyên náo nó làm các thiên thần định mệnh hết sức phật ý. Con có rõ các thiên thần định mệnh phải hoàn tất một công việc như thế nào trong vài tiếng không? Quét dọn sạch! Chinh đốn lại! Dầu sao các thiên thần làm việc rất có hiệu quả. Bố cảm thấy các vị hiện đang có mặt tại căn phòng này. Bố giúp các vị quét dọn. Bố muốn ra đi, sạch sẽ, được tẩy rửa hết nỗi hổ thẹn mà bố đã mang trong lòng gần trọn cuộc đời. Hồi còn trẻ, bố có nhiều tham vọng: đi đây đi đó, khám phá thế giới, trở thành nhạc sĩ, có một đứa con trai, trở thành bố và người bạn của nó, chuyên tâm chăm sóc nó, tạo mọi điều kiện để nó thực hiện thiên hướng của nó... Bố nuôi dưỡng một niềm hy vọng dữ dội đến mức ám ảnh, không thể san sẻ với ai được. Mẹ con chẳng có ước muốn gì. Tàn lụi. Mẹ con lúc nào cũng tàn lụi, héo hon. Liệu mẹ con có được một ngày sung sướng không? Mãi đến lúc này, bố còn tự hỏi điều đó. Còn bố, bố không phải là người đàn ông có khả năng xây đắp hạnh phúc cho mẹ con, có khả năng đem lại tiếng cười cho mẹ con. Không, bản thân bố cũng tàn lụi; bố dường như bị một tai ương vây hãm. Bố quyết định phản ứng lại. Chỉ sự ra đời của một đứa con trai mới có thể đem lại được cho bố niềm vui và sự sống. Và cứ nghĩ đến việc thụ thai đứa trẻ đó, dù có trái ý của thánh thần, là bố đã thấy cuộc đời

bố đổi thay. Thái độ của bố đối với mẹ con và lũ con gái của bà ấy thì vẫn thế. Thờ ơ và không rộng lượng. Nhưng với bản thân bố thì khác hơn. Bố không đến đến để xây dựng những kế hoạch hủy diệt nữa. Bố xây dựng những kế hoạch khác để đảm bảo điều tốt đẹp nhất cho con, để có thể mơ ước khi suy nghĩ về con. Bố hình dung con cao lớn và đẹp trai. Thoại đầu con tồn tại trong đầu óc bố, và sau khi ra đời, tuy con rời khỏi bụng mẹ nhưng vẫn không rời khỏi đầu óc bố. Con nằm lại trong đó suốt cuộc đời con, mãi tận thời gian gần đây. Đúng, bố đã hình dung con cao lớn và đẹp trai. Con không cao lớn và vẻ đẹp của con thật bí ẩn... Mấy giờ rồi. Thôi, khi cần trả lời, bố biết rõ giờ ngay khi đang ngủ, chắc phải ba giờ mấy phút. Các vị thiên thần hẳn đã làm xong được nửa công việc rồi. Các vị thường đi từng cặp. Nhất là để vận chuyển linh hồn. Một vị đậu ở vai phải, còn vị kia bên vai trái rồi cùng một lúc hai vị từ từ và ân cần đưa hồn về trời. Nhưng đêm nay các vị quét dọn. Các vị không có thời gian quan tâm đến hơi thở hắt của một ông già. Bố còn mấy giờ nữa để nói với con, đến khi mặt trời mọc, sau lần cầu nguyện thứ nhất trong ngày, một buổi cầu nguyện thứ nhất trong ngày, một buổi cầu nguyện ngắn, để chào mừng làn ánh sáng đầu tiên... Chà! Bố nói với con về ngày con ra đời... Thật vui mừng, thật hạnh phúc biết bao! Khi bà đỡ gọi bố vào để ghi nhận rằng tuyên thống vẫn được tôn trọng thì bố thấy, không phải do bố đã tưởng tượng hay mơ màng đâu, đúng là bố thấy bà lão bồng trên tay một đứa con trai chứ không phải đứa con gái. Bố đã bị con điên loạn ám ảnh. Chưa bao giờ bố nhận thấy ở nơi con, trên cơ thể con có những thuộc tính nữ giới. Bố hoàn toàn mù quáng. Bây giờ cũng vậy. Bố giữ mãi mãi cái kỷ niệm kỳ diệu ngày con ra đời. Bề ngoài bố chẳng có gì thay đổi; một thương nhân giàu có mãi nguyện về sự ra đời của con. Nhưng thực ra, giữa những đêm cô đơn bố phải đối chất với hình ảnh không thể chịu đựng được của con quỷ. Ôi! Bố vẫn đi lại bình thường, nhưng trong lòng, cái ác hủy hoại cả thể xác lẫn linh hồn bố. Đây là ý thức về sự phạm tội, rồi lỗi lầm, rồi sợ hãi. Bố phải chịu đựng tất cả những cái đó. Một gánh quá nặng. Bố bỏ không cầu nguyện. Bố không đủ can đảm. Còn con, con lớn lên trong bộ áo quần bằng ánh sáng, một hoàng tử nhỏ, một bé trai, không phải qua tuổi ấu thơ khốn khổ của một bé gái. Không còn có thể quay lui và phanh phui tất cả nữa rồi. Không thể trả món nợ với sự thật. Sự thật, con trai của bố, con gái của bố, không ai hay biết cả. Không phải đơn giản đâu. Kể cũng lạ, khi sắp chết người ta trở nên minh mẫn hơn. Nhưng điều bố vừa nói với con không phải xuất phát từ đáy lòng,

bố đọc được, bố lần đọc được chúng viết trên bức tường trắng chỗ các thiên thần đang đứng. Bố trông thấy mấy vị ấy. Bố phải nói với con bố cảm giận mẹ con biết chừng nào. Bố đã chẳng bao giờ yêu mẹ con. Bố biết rằng con tự hỏi giữa bố và mẹ con có tình yêu không? Tình yêu! Văn học, nhất là thơ ca của chúng ta ca ngợi tình yêu và lòng dũng cảm. Không, ngay cả sự âu yếm cũng không. Bố đã hoàn toàn quên đứt sự tồn tại, tên họ, giọng nói của mẹ con. Đôi lúc, do hoàn toàn lãng quên bố mới chịu đựng được phần còn lại. Phần còn lại là nước mắt ít nhất, mẹ con cũng không đến mức trơ tráo để khóc lóc âm ỉ; bố công nhận ưu điểm đó, nước mắt chạy trên má nhưng mặt mẹ con không hề để lộ một tình cảm gì - những giọt nước mắt âm thầm, một khuôn mặt lúc nào cũng như lúc nào, không vui không buồn, tẻ nhạt, đầu bịt khăn choàng, kèm thêm sự lễ mễ trong khi đi đứng, ăn uống; chẳng bao giờ thấy mẹ con cười hay nhếch mép cười. Rồi đến các chị con, sao chúng giống mẹ chúng thế. Bố nổi cáu: bố thấy điên tiết, bố phải ngừng lời không nói tới cái gia đình này nữa. Con, bố căm ghét những người kia thế nào, bố thương yêu con thế này. Nhưng tình thương ấy thật nặng nề, thật kỳ quặc. Con, bố đã sinh ra trong ánh sáng, trong niềm vui làm rạo rực tâm hồn. Trong một đêm cơ thể mẹ con không còn là nắm mồi hoặc một thung lũng lạnh lẽo. Dưới hơi ấm của đôi bàn tay bố, cơ thể mẹ con được thức tỉnh, trở thành một vườn ngát thơm; lần đầu tiên, mẹ con đã thốt lên một tiếng kêu sung sướng hoặc khoái lạc. Từ lúc ấy bố biết rằng lần ăn nắm đó sẽ sinh ra một đứa con đặc biệt. Bố rất tin các suy nghĩ ở trong đầu và ảnh hưởng của chúng khi bắt tay vào một hành động quan trọng. Từ đêm đó, bố quyết định sẽ chú ý hơn nữa tới mẹ con. Thời kỳ thai nghén diễn ra bình thường. Một hôm, khi về nhà bố thấy mẹ con đang nhấc một chiếc rương nặng. Bố vội chạy lại ngăn không cho mẹ con làm việc đó; nhấc nặng vậy có thể nguy hại cho đứa trẻ thông minh mà mẹ con đang thai nghén cho bố. Con biết rằng sau khi con ra đời, bố chẳng còn chú ý đặc biệt tới mẹ con nữa. Những quan hệ của bố mẹ diễn ra như thường lệ giữa sự im lặng giữa các tiếng thở dài và nước mắt. Mỗi cảm giận, mỗi căn giận cũ, căm lặn, âm ỉ bên trong lại nảy sinh ở nơi bố như trước đây. Bố lúc nào cũng quần quanh bên con. Mẹ con, bụng to cứ ì ạch ru rú trong phòng mình và chẳng nói chẳng rằng để mặc các chị con muốn làm gì thì làm. Bố cho rằng thái độ đó làm các chị con lo sợ. Bố, bố quan sát diễn biến của tấn kịch. Bố làm ra vẻ hờ hững. Thật ra bố không làm ra vẻ, mà bố thực sự hờ hững, bố cảm thấy mình xa lạ với ngôi nhà này. Con, con là niềm vui, là ánh sáng trong đôi mắt bố. Bố

học cách chăm sóc một đứa trẻ. Trong xã hội ta, không người bố nào làm chuyện đó. Thế nhưng bố coi như con bị mồ côi mẹ. Sau lễ cắt quy đầu và trò lừa dối, bố bắt đầu phần nào mất tỉnh táo. Niềm đam say của bố bị nhiễm nỗi ngờ vực. Đến lượt bố, bố sống cách biệt, bố đắm mình trong cảm lặng. Là một đứa trẻ vui nhộn và vô tư, con lang thang hết phòng này sang phòng kia... Con nghĩ ra các trò chơi; con luôn luôn sống một mình, có lúc con còn chơi trò pupê. Con cải trang thành một bé gái, sau đó thành nữ y tá, rồi thành người mẹ. Con thích cải trang. Biết bao lần bố đã phải nhắc con rằng con là một người đàn ông nhỏ tuổi, một đứa con trai. Con cười chế nhạo bố. Con chế giễu bố. Hình ảnh bố có được về con biến mất, rồi lại quay về với bố, cứ rồi bởi trước những trò chơi của con. Gió thổi tung hình ảnh đó tốc lên như thổi bật nắp đầy một kho báu. Gió to cuốn băng nó đi. Lúc đó con xuất hiện, vẻ bối rối hết hoảng, sau đó con trở nên bình tâm... Biết bao khôn ngoan nằm trong cái cơ thể nhỏ bé kia nó tránh thoát mọi ve vuốt. Con còn nhớ bố đã lo như thế nào khi con chơi trò biến mất hút. Con trốn trong chiếc rương gỗ sơn để thoát khỏi cặp mắt của Thượng đế. Từ đó người ta dạy cho con biết rằng Thượng đế ở khắp mọi nơi. Người biết mọi chuyện và nhìn thấy mọi điều, con đã giở đủ mọi trò xiếc để lẩn tránh mặt Người. Con sợ hoặc con làm ra vẻ thể thôi, bố không biết nữa...

Nói đến đây bố tôi nhắm mắt lại. Khuôn mặt bố nằm nghiêng áp sát mặt tôi. Bố đã ngủ. Tôi theo dõi hơi thở của bố. Bố tôi thở yếu ớt, chiếc chăn trắng bằng len dày đắp trên người bố chỉ hơi động đậy. Tôi nghe ngóng chờ hơi thở cuối cùng, hơi thở trút linh hồn ra khỏi thể xác. Tôi cho rằng phải ra hé mở cửa sổ để linh hồn thoát ra ngoài. Lúc tôi định đứng dậy, bố níu chặt cánh tay tôi. Bố bừng tỉnh giữ tôi lại. Tôi lại bị cầm tù trước một kế hoạch của bố. Lòng tôi tràn ngập một cảm giác khó chịu và sợ hãi. Tôi bị tóm gọn trong nanh vuốt một người đang hấp hối. Ánh nến yếu dần. Ánh sáng ban mai từ từ ló trên nền trời. Sao mờ nhạt. Tôi nhớ lại những lời bố tôi kể. Tôi có thể tha thứ cho ông cụ chuyện gì? Về tâm lòng, về lý trí hoặc về thái độ thờ ơ? Tấm lòng đã nguội lạnh; chút xíu tính người còn lại thì tôi đã giữ làm dự trữ; lý trí đã can ngăn tôi rời khỏi đầu giường của một con người đang thương lượng với thần chết; thái độ thờ ơ chẳng đem lại gì và đem lại tất, và lại tôi không ở trạng thái hờ hững với bản thân mình. Tôi buộc phải ngồi nghe những lời cuối cùng của con người này, và trông sóc giấc ngủ của ông. Tôi sợ ngủ thiếp đi và khi tỉnh dậy thì tay trong tay người chết. Bên

ngoài không còn nghe thấy tiếng đọc kinh Coran nữa. Các trẻ nhỏ đã trở về. Buổi cầu kinh đã kết thúc. Đêm Định mệnh trả lại chìa khóa của thành phố cho ban ngày. Ánh sáng yếu ớt, êm dịu và tinh tế từ từ trải khắp các quả đồi, khắp các sân thượng, các nghĩa trang. Đại bác bắn chào mừng mặt trời mọc và báo bắt đầu nhin ăn. Bố tôi giật mình tỉnh dậy. Trên khuôn mặt ông không thấy lộ vẻ sợ hãi mà là nỗi hốt hoảng. Giờ phút của ông như người ta vẫn thường nói, đã tới. Đây là lần đầu tiên tôi chứng kiến công việc của thần chết. Nó không bỏ qua một chút gì, nó rà đi rà lại cơ thể nằm dài trên giường. Ai cũng đều cố chống cự lại. Bố tôi đưa mắt van xin; ông xin thêm một giờ, mấy phút nữa; ông còn điều gì muốn nói với tôi.

- Bố ngủ được một chút và bố nằm mơ thấy chú em trai bố; mặt chú nửa vàng nửa xanh; chú cười, bố nghĩ là chú chế giễu bố; thím ấy đứng sau lưng và thúc chú, chú dọa bố. Đêm nay bố tránh không muốn nói với con về hai con quỷ ấy, nhưng bố thấy con cần phải đề phòng tính tham lam và tính bất nhân của chúng. Máu chúng được nuôi dưỡng bằng hận thù và sự độc ác. Chúng thật đáng sợ. Chúng keo bẩn và nhẫn tâm, đạo sức giả, ranh mãnh và không có lòng tự trọng. Cả đời chúng chúng nhật nhạnh tiền và cất giấu. Chúng không từ một thủ đoạn nào; chúng không lùi bước trước bất kỳ một điều gì. Ông nội con thấy xấu hổ về đứa con trai đó; ông nói với bố: “không biết làm sao mà nó lại có cái tính xấu đó?”. Chú là nỗi tủi nhục của gia đình. Chú giả nghèo giả khổ và chờ chờ vẫn để mau rau rẻ. Chú cò kè mặc cả, than vãn và khóc nếu cần. Chú kêu ca với mọi người bố gây nên mọi nỗi bất hạnh cho chú, bố làm cho chú nghèo khổ. Một bận bố nghe thấy chú phàn nàn với một bác làng xóm: “Anh cả tôi đã bóc lột phần gia tài của tôi; anh ấy tham lam và nhẫn tâm; ngay dù anh ấy chết tôi cũng không được quyền hưởng gia tài. Anh ấy vừa có con trai. Tôi xin giải bày nỗi oan ức của tôi với Thượng đế, chỉ một mình Người mới phán xử được cho tôi ở cõi dương này hay ở cõi âm!”. Con biết không, họa hoằn chú thím ấy mới mời gia đình nhà ta sang ăn bữa trưa. Thím ấy nấu thịt qua quýt rồi bày vào giữa cả đồng rau. Thịt dai đến nỗi vẫn còn nguyên trên đĩa. Hôm sau, thím ấy nấu lại như mọi ngày để gia đình chú thím ấy ăn. Ai cũng rõ chuyện đó. Cả thím lẫn chú ấy đều là đồ vô liêm sỉ. Con hãy đề phòng, tránh xa chú thím ấy, họ là những kẻ bất lương...

Sau ít phút im lặng, bố tôi lại vội vã nói. Tôi không hiểu biết lời bố. Bố muốn nói tới điểm chủ yếu, nhưng mắt bố nhón nhắc hết nhìn sang phía bên kia lại nhìn sang phía tôi, tay bố vẫn xiết chặt tay tôi:

- Bố mong rằng con sẽ tha thứ cho bố... Rồi đây, người chiếm giữ phần hồn của bố sẽ đưa nó đến đâu tùy ý, đưa vào khu vườn đầy hoa, vào những khúc sóng yên tĩnh hoặc quăng vào miệng núi lửa thì tùy. Nhưng trước hết, hãy ban cho bố sự lãng quên. Đây chính là sự tha thứ. Bây giờ con được tự do. Con đi đi, rời bỏ căn nhà đáng nguyên rủa này, con đi thật xa. Đi! Đi, đi!... Và đừng quay trở lại để chứng kiến thảm họa bố gây ra. Quên đi và tranh thủ thời gian mà sống... Quên đi cái thành phố này... Trong đêm nay bố biết rằng số phận con sẽ khá hơn tất cả phụ nữ ở đất nước này. Bố tỉnh táo, không bị đặt ra đâu. Bố nhìn thấy một làn ánh sáng kỳ lạ tỏa quanh khuôn mặt con. Con vừa được sinh ra, vào đêm nay, đêm thứ hai mươi bảy... Con là một phụ nữ... Hãy để cho sắc đẹp của con dẫn lối chỉ đường con đi. Chẳng có gì phải lo sợ. Đem Định mệnh đặt trên cho con là Zahra, hoa của muôn loài hoa, sự duyên dáng, đưa con của sự bất tử, con là thời gian tồn tại trên triền núi của sự im lặng... trên đỉnh cao của lửa... giữa các rừng cây... trên khuôn mặt của trời cao đang bước xuống; Trời nghiêng mình và bắt lấy bố... Ô kia, sao lại là con? Chính ta con chừa ra. Chao ôi: Con gái bố, con đưa bố đi... nhưng con định đưa bố đi đâu? Bố quá mệt mỏi để đi theo con... Bố thích bàn tay con để gần mắt bố... Trời tối quá, bố thấy lạnh... Con ở đâu rồi... Bố không nhìn thấy mặt con. Con dắt bố đi... đây là tuyết, cánh đồng trũng ấy? Nó không còn màu trắng nữa... Bố không thấy gì hết... Mặt con cau có, con nổi giận... Con vội vã... Chẳng nhẽ đây là sự tha thứ? Zah... ra...

Một tia nắng lọt vào phòng. Thế là hết. Tôi rút tay tôi ra khỏi tay bố một cách khó khăn. Tôi kéo khăn trải giường đắp lên mặt bố rồi tắt đèn.

MỘT NGÀY RẤT ĐẸP TRỜI

Thưa các bạn, kể từ cái đêm đặc biệt ấy, ngày mang màu sắc mới, những bức tường thu nhận các bài ca mới, những tảng đá giải tỏa các hồi âm cầm giữ từ lâu, những sân thượng tràn đầy làn ánh sáng rất rực rỡ và mây nghĩa trang nín lặng. Những nghĩa trang và những người chết. Những người chết hoặc những người đọc các đoạn kinh Coran học chưa thuộc, đọc ấp úng, hoặc đọc với niềm tin của một cơ thể đang bị đói và lắc lư để làm cho tin rằng lời truyền là đúng.

Tất cả đã lắng dịu hay nói đúng hơn tất cả đã đổi thay. Tôi thấy khó phủ nhận sự trùng hợp giữa việc một ông già vừa từ già cõi đời với làn ánh sáng gần như siêu tự nhiên kia nó tràn ngập lòng người và cảnh vật.

Làm sao lại không thể tin được rằng Đêm Định Mệnh là đêm khủng khiếp đối với người này, đêm giải thoát người kia? Những người sống và những người chết gặp nhau ở khoảng thời gian khi tiếng ồn ào do kẻ này gây ra át tiếng cầu kinh của kẻ kia. Thưa các bạn! Trong đêm đó, ai phân biệt được những bóng ma với những thiên thần, những người đến với những người ra đi, những kẻ thừa kế thời gian với những kẻ hành diện về đạo đức.

Các bạn hãy hình dung những xe bò chất đầy xác, có xác còn thoi thóp thở, những vắn muốn ra đi vì muôn vàn lý do khác nhau; những chiếc xe này làm rung các bức tường khi chúng đi qua, xe do m ấy con ngựa cái lực lưỡng kéo về những chốn lạ. Người ta đồn rằng Thiên đường sẽ dành cho những ai tự nguyện tham gia cuộc hành trình, chí ít cũng cho những ai vui lòng cống hiến của cải và dăm ba ngày hoặc dăm tuần còn lại làm lễ vật cho đêm nay, khi các vì sao đều vắng mặt, khi vòm trời hé mở cửa và trái đất vắn chuyển nhanh hơn thường ngày chút ít. Những ai nằm trên xe bò, tất cả gia sản chỉ còn lại chút thời gian, khoảng một và bảy ngày. Những kẻ khác có bầu vú vào tiền bạc và ảo ảnh.

Tôi đứng bên chiếc cửa sổ nhỏ quan sát đoàn xe, phải rời khỏi thành phố trước lúc mặt trời mọc. Buổi sáng ngày hai mươi bảy trong tháng nhin ăn cũng giống như mọi sáng khác. Không được để lộ dấu vết của cuộc dọn dẹp lúc đêm. Tôi đưa mắt nhìn bố tôi, thân xác đã nhẹ nhõm, trút bỏ được tất cả các chất, trở thành nguyên chất; tôi thầm nhủ rất có thể hồn bố có được chút may mắn nằm trong một trong những chiếc xe cuối cùng kia. Một mỗi những lòng vơi nhẹ, tôi ngồi xuống thành giường và khóc, không phải do u buồn mà kiệt sức. Tôi đã được giải thoát và sự việc diễn ra không như tôi hy vọng.

Lại trở thành đàn bà, ít ra thì cũng được công nhận như vậy bởi người đã sinh ra tôi, tôi vẫn còn phải tiếp tục trò chơi trong thời gian giải quyết các công việc sẽ thừa kế và gia tài. Ngôi nhà đã tàn tạ. Hình như đem vừa qua tường đã bị nứt rạn thêm. Bỗng chốc chao ôi! Trong có vài giờ - mọi chuyện đã thay đổi. Các chị tôi sắm vai những người khóc mướn. Mẹ tôi mặc toàn đồ trắng cử tang. Các chú tôi tíu tít chuẩn bị cho tang lễ. Còn tôi, tự giam mình trong phòng, tôi chờ.

Đây là một ngày xuân tràn đầy ánh nắng. Ở nước tôi, mùa xuân là vô tư lự. Nó xáo lộn những cây hoa giấy, tô đậm màu sắc các cánh đồng, vẩy thêm chút màu xanh trên nền trời, phủ đầy các cây và xoay lưng lại với những người đàn bà buồn bã. Nhưng năm ấy tôi quyết định xua ra khỏi tâm trí hết tất cả mọi chuyện đã giày vò và làm cho suy nghĩ của tôi u uất. Tôi ít khi cười và chẳng bao giờ là một người hài hước. Do đó tôi muốn kết họ với mùa xuân.

Thưa các bạn! Hôm nay tôi có thể thú nhận là như vậy rất khó khăn! Trở nên vui vẻ có nghĩa là đã thay đổi bộ mặt, thay đổi cơ thể, rèn luyện để có được những động tác mới và đi đứng một cách uyển chuyển. Cái nóng bất bình thường của ngày hôm ấy đã củng cố niềm tin của tôi: mùa xuân không vào được trong nhà, nó quần quanh ở bên ngoài. Hương thơm từ các ngôi nhà và các khu vườn hàng xóm tỏa đến bên tôi. Ở chỗ chúng tôi, đâu buồng có mùi hắc và ngọt ngọt. Hương các chú tôi thả là loại hương tồi. Gỗ ở thiên đường thực ra chỉ là loại gỗ thường pha trộn mùi thơm báo điềm gở. Như thường thấy, mấy người tắm rửa cho người chết vội vã làm tắc trách,

sau đó đôi co với chú tôi khi ấy cò kè mặc cả mấy đồng tiền công thăm hại. Thật xấu hổ và đồng thời thật kỳ cục đến buồn cười khi nghe những lời mặc cả giữa ba người này và chú tôi át cả tiếng tụng kinh Coran. Tôi cười vì thấy chuyện đó đã trở thành trào lộng:

- Các anh tắm rửa cho người chết và dọn luôn túi tiền của ta.

- Chúng ta nói cho lão biết lão có lẩn đùng ngã ngựa ra đây cũng không một ai trong bọn ta thèm đến tắm rửa cho lão, lão sẽ ra đi cùng với tất cả những dơ dáy của lão, dù cho lão có được bước chân vào Thiên Đường thì sẽ bị tổng cổ ra vì lão bốc những mùi thối tha! Đây là hình phạt đối với bọn bẩn... Mới lại Thượng đế cũng không khoan dung đối với bọn người như lão đâu.

Chú tôi tái mặt, ấp úng đọc một bài kinh rồi trả công cho ba người theo họ yêu cầu. Tôi đứng bên cửa sổ quan sát ông và thấy thích thú. Một bàn tay kéo chỗ tôi vào một góc, đấy là bàn tay khô đét của thím tôi một bậc thầy về hà tiện, hận thù và thủ đoạn. Thím là một người đàn bà đáng sợ. Tôi sẽ nói về bà vào một ngày khác, vì bà cũng đứng để người ta phán định về số phận của bà. Thím tôi cự chổng đã nhượng bộ mấy người rửa xác.

Tôi còn phải sắm vai người con trai vô hình trong một hoặc hai ngày nữa. Tôi mặc đồ trắng rồi xuống chủ trì tang lễ. Tôi đeo kính đen, đầu trùm kín dưới chiếc mũ chụp của áo choàng. Tôi không hề nói câu nào. Mọi người nghiêng mình chà tôi và tỏ lời chia buồn. Họ đến hôn vai tôi. Tôi làm mọi người e dè và điều đó hợp với ý tôi. Lúc ở đền lớn, tất nhiên tôi được chỉ định điều hành buổi đọc kinh cầu nguyện cho người chết. Tôi tiến hành công việc của mình, với một niềm vui bên trong và một thích thú gần như chẳng cần che giấu. Một người đàn bà đã từng bước trả thù một xã hội đàn ông không lấy làm gì vững chắc lắm, chí ít đấy cũng là sự thật đối với bộ phận đàn ông trong gia đình tôi. Khi nằm phủ phục lạy, tôi không thể không nghĩ tới lòng ham muốn súc vật do cơ thể tôi - chủ yếu khi ở trong tư thế này - sẽ kêu gọi những con người kia nếu họ biết rằng họ đang cầu nguyện đằng sau một người đàn bà... Mong các bạn bỏ quá cho nhận xét này, nó hơi ời! Lại phù hợp với thực tế...

Buổi tang lễ đã được tiến hành ổn thỏa. Mọi việc đều êm thấm. Hình ảnh đẹp nhất của ngày hôm đó còn lưu lại trong tôi là lúc đám tang đến nghĩa trang. Mặt trời rực rỡ đã đưa đến một mùa xuân vĩnh hằng tại chốn này, nơi các ngôi mộ phủ đầy cỏ dại một màu xanh tươi rói, phủ đầy hoa mào gà hớn hở tươi trong nắng và phủ đầy hoan mỗ hạc do một bàn tay vô danh rắc khắp nơi. Đây là một khu vườn có vài cây ô liu cổ thụ canh giữ cho các linh hồn yên nghỉ. Một người đọc kinh Coran thiu thiu ngủ bên một ngôi mộ. Trẻ con nô đùa trên cành cây. Một đôi tình nhân ngồi khuất sau một bia mộ khá cao để có thể ôm hôn nhau mà không ai nhìn thấy. Một anh sinh viên trẻ đọc *Hăm-lét* và vừa đi vừa khoa tay múa chân. Một người đàn bà mặc áo cưới từ trên lưng con ngựa trắng bước xuống. Một kỹ sĩ khoác áo choàng *đgienlabax* xanh kiểu miền Nam cưỡi con ngựa cái băng qua nghĩa trang như đang tìm một ai.

Đến đây, đám tang tản ra. Một số người dùng tay che mắt vì không chịu được ánh sáng chói chang. Người ta đã quên mất người chết. Phu đào huyết tìm huyết họ đã chuẩn bị. Lũ trẻ hàng phố đã đi theo đám tang liền nhảy múa, sau đó, như trong một điệu vu ba lê, chúng tiến đến nhấc xác chết lên, vừa xoay mình vừa ngâm nga một bài hát châu Phi, rồi bằng những cử chỉ và động tác chậm chạp chúng đặt xác xuống một huyết đào lúc sáng. Hốt hoảng, những người đào huyết vội chạy lại, dùng xẻng và cuốc chim dọa đuổi chúng đi. Cô dâu tiến đến bên tôi và vắt lên vai tôi tấm áo choàng tuyệt đẹp thêu chỉ vàng của nàng. Nàng khẽ thì thầm vào tai tôi: “chàng ngồi đợi trên con ngựa cái trắng chấm xám... Đến gặp chàng đi đừng cần vận nữa, đi và cầu mong nàng được hạnh phúc... “Sau đó cô dâu biến mất hút. Nàng là một sự hiện hình, một ảo ảnh, một đoạn trong giấc mơ, một giây phút thoáng qua trong đêm hai mươi bảy, một giọng nói? Tôi còn đang choáng váng thì một cánh tay rắn chắc ôm ngang lưng tôi và nhấc bổng tôi lên: chàng kỹ sĩ đẹp trai đã bế tôi đặt lên mình con ngựa cái và không ai nói gì. Tôi bị bắt cóc như trong một câu chuyện thần thoại cổ. Chàng phi ngựa băng qua nghĩa trang. Tôi còn kịp nhìn thấy mấy người đào huyết nhấc xác bố tôi ra để chôn cất theo nghi thức của đạo Hồi. Tôi cảm thấy các chú tôi hốt hoảng đi giật lùi bỏ ra khỏi nghĩa trang.

Đây là một ngày đẹp trời, rất đẹp trời.

KHU VƯỜN THƠM NGÁT

- Ôi, mặt trời rơi nơi mặt trăng, ôi trăng của các vầng trăng, vì sao đây đêm tối và ánh sáng, tấm áo choàng thêu chỉ vàng là nơi ở của nàng, là mái nhà của nàng, tấm chăn dày trong những đêm đông dài khi ta sẽ vắng mặt... Nhưng ta sẽ không bao giờ rời nàng, ta đã chờ đợi quá lâu nên sẽ không rời nàng, dù chỉ một đêm...

Cuộc hành trình kéo dài suốt một ngày đường. Chốc chốc chàng lại nói với tôi, vẫn quanh đi quẩn lại những từ đã dùng, lúc thì gọi tôi là “công chúa phương Nam”, lúc là “trăng của các vầng trăng”, lúc là “làn ánh sáng ban mai đầu tiên” - tôi ngồi ở phía sau, người quấn trong tấm áo choàng, tay ôm ngang người chàng. Con ngựa cái khi phi đã làm cho đôi tay tôi ve vuốt vùng bụng rắn chắc của chàng theo động tác từ trên xuống dưới. Tôi thấy rộn lên cảm giác kỳ lạ và tôi cứ phó mặc nó, không muốn tự đặt ra những câu hỏi như trường hợp một giấc mơ tiếp diễn khi người ta nửa thức nửa ngủ. Đây là lần đầu tiên tôi cưỡi ngựa. Do đó tự trong lòng tôi tha hồ tích tụ những cảm xúc, chúng sưởi ấm toàn thân. Phiêu lưu, trước hết là cảm giác kỳ lạ này từ đó nảy sinh sự hoan lạc. Tôi ngả đầu vào lưng chàng nhắm mắt lại và khẽ hát một bài ca tuổi thơ. Hôm qua, tôi đã giúp cho linh hồn một người bay về trời, hôm nay tôi ôm một người lạ, có lẽ, là một chàng hoàng tử mà các vị thần của đêm thứ hai mươi bảy đã phái tới, một chàng hoàng tử hoặc một tên bạo chúa, một người thích phiêu lưu, một tên cướp trong những con đường núi, nhưng là một người đàn ông, một cơ thể đàn ông mà tôi chỉ thoáng nhìn thấy đôi mắt vì chàng che mặt... một người được mệnh danh là quý phái trên sa mạc.

Kẻ nô lệ vừa được giải thoát liền bị bắt cóc có thể để nhốt vào một nhà tu mới, nhốt vào một tòa lâu đài có tường dày và cao, có lính mang vũ khí canh gác, một tòa lâu đài không có cửa ra vào hoặc cửa sổ, chỉ có độc mỗi

lối vào, một hoặc hai phiến đá di động để chàng kỵ sĩ và con mồi của chàng lọt qua...

Tôi ngủ gà ngủ gật. Tôi mơ màng. Tôi lãng quên, một làn gió mát mơn trên mái tóc. Một giọt nước mắt sung sướng trào ra do tiết trời mát mẻ lăn trên mặt tôi. Trời màu xanh nước biển, đỏ và tím hoa cà. Mặt trời sắp lặn. Trong cái ngày nhịn ăn đó, tôi không cảm thấy đói và khát. Chàng kỵ sĩ dừng lại một lát rồi nói với tôi, cứ như tôi đã hiểu rõ mọi thói quen của chàng:

- Chúng ta sẽ tạm nghỉ ở chỗ các cháu nhỏ. May ra, ta có thể phá bỏ lệ nhịn ăn ở chỗ họ.

- Các cháu nào ạ?

Chàng im lặng không đáp.

Làng nằm dưới một thung lũng nhỏ, muốn vào làng phải đi qua một con đường gần như bí mật. Các cháu nhỏ dựng những chướng ngại vật và cắt người canh giữ. Mỗi lần qua trạm canh phải xưng mật hiệu, gồm bốn câu, tất cả những câu này ghép lại thành một bài thơ mà chàng kỵ sĩ biết rất rõ:

Chúng ta là trẻ nhỏ, những vị khách của đất

Chúng ta là đất bụi và lại trở về đất bụi.

Đối với chúng ta, những người ở cõi trần, không có hạnh phúc dài lâu,

nhưng những đêm hạnh phúc xóa đi nỗi đau.

Tôi chưa nhận ra ngay đây là bài thơ của Abu-lơ Ala-al-Marri. Khi mới lớn tôi đã đọc *Rsalat alGuph-ran*, nhưng không nhớ những câu thơ ấy. tối đến, một cháu nhỏ tiến lại gần chàng kỵ sĩ và nói:

- Cheik^[4] thấy địa ngục thế nào, những người chết đã nói gì với Cheik và những người bị đày ải, đã làm gì Cheik?

- Ăn tối xong, anh sẽ kể các em nghe.

Trong làng này chỉ toàn các cháu nhỏ. Hai chúng tôi là những người đã trưởng thành duy nhất. Các nhà đắp bằng đất đỏ trông rất giản dị. Phải có tới một trăm cháu nhỏ, cả trai lẫn gái. Những mảnh vườn cao trang trí rất đẹp và được chăm sóc hết sức chu đáo. Các cháu sống theo kiểu tự cấp tự túc, xa thành phố, xa đường xá, xa cả quê hương. Các cháu sống trong một tổ chức hoàn hảo, không có đẳng cấp, không có cảnh sát lẫn quân đội. Không có luật hành văn. Đây đúng là một nước cộng hòa bé nhỏ như mơ ước của các công dân trẻ thơ. Tôi ngạc nhiên. CHàng kỳ sĩ nhận thấy nỗi bồn chồn muốn biết và muốn hiểu của tôi. Hai chúng tôi ngồi tách ra một chỗ, chàng bỏ mạng và lần đầu tiên tôi được thấy mặt chàng. Trong khi chàng nói, tôi chăm chú ngắm nét mặt chàng: mắt to màu hạt dẻ, lông mày rậm và đều đặn, miệng nhỏ, ria mép đầy, da dăm, màu nâu sẫm. Chàng nói giọng dịu dàng, mắt không thực sự nhìn tôi:

- Tôi có bấy điều bí mật. Để xứng đáng với tình bạn của nàng và để được nàng tha thứ về tội đã đường đột bắt cóc nàng, tôi sẽ thổ lộ với nàng từng điều một. Chuyện đó cũng cần phải có thời gian, thời gian để chúng ta hiểu nhau và để tình bạn chiếm được trái tim chúng ta. Điều bí mật thứ nhất là cái làng này. Không ai biết nó cả. Sống ở đây chỉ toàn những người có trái tim đau khổ và không nuôi ảo vọng vào loài người. Thường người ta không giải thích nguồn gốc của bí mật, nhưng tôi phải giải thích ở mức tối thiểu để nàng yên lòng.

- Nhưng em không thấy lo sợ.

Đúng vậy. Tôi không hề lo sợ, tôi chỉ thấy rợn lên một cảm giác trùng hợp sâu sắc giữa một hình ảnh và ánh phản chiếu giữa một cơ thể và bóng của nó, giữa một giấc mơ ám ảnh suốt một đêm cô đơn của tôi và câu chuyện mà tôi đang sống với một thái độ tò mò sung sướng. Tôi như đứa trẻ lần đầu tiên đi xa. Dấu sao đêm đầu tiên này đối với tôi cũng là bước mở

đầu một cuộc phiêu lưu kỳ dị. Chàng kỵ sĩ ma các cháu gọi là Cheik chắc phải tường trình về sứ mệnh của mình. Chàng trở về làng sau một thời gian vắng mặt lâu ngày.

Một cậu bé tóc hung, chạc độ mười tuổi, có cặp mắt tròn xoe tiến lại bên tôi và nói:

- Xin kính chào nàng! Tôi là đại biểu của tình bạn và tùy tình hình là đại biểu của tình yêu.

- Chức năng của em là gì? - Tôi hỏi cháu nhỏ.

- Muốn hiểu rõ sự việc diễn ra ở trong làng này, thì trước hết nàng phải quân nàng từ đâu tới đây, và ở đó nghĩa là ở bên ngoài thung lũng, nàng đã sống ra sao. Ở đây chúng tôi sống dưới chế độ của chuyên tắc và tình cảm. Nguyên tắc đầu tiên là lãng quên. Dù nàng đã sống cả trăm năm hay có trăm ngày, bước chân vào đây, nàng phải xóa bỏ tất khỏi đầu óc. Nếu nàng không thể xóa bỏ được, chúng tôi đã có những loại cỏ cây giúp nàng.

- Nhưng em làm gì ở đây?

Tôi trồng những cây giúp cho tình cảm trở nên phong phú và hài hòa. Ở đây chúng tôi có một cái chung đó là tất cả chúng tôi đều tới đây với một nỗi đau, một sự bất công; chúng tôi có cái may là bắt được thời gian dừng lại và sửa những tổn thất. Thật ra làng này là một con tàu. Nó lênh đênh trên những vùng nước đông bão. Chúng tôi không có sợi dây nối liền với quá khứ, với đất liền. Làng là một hòn đảo. Đôi lúc chúng tôi cử chàng Cheik đi thăm dò. Thường chàng Cheik đưa về đây các bạn bỏ rơi hoặc buộc phải bỏ nhà ra đi. Đây là lần đầu tiên chàng Cheik đưa về làng một nàng công chúa. Cúng tôi chúc mừng nàng đã tới đây!

Chú bé hôn tay tôi rồi biến mất. Một em bé gái tóc xoắn màu nâu, cùng trạc tuổi chú bé, tiến lại gần tôi. Chắc tôi đã đánh thức lòng tò mò của tất cả các em. Cô bé lẳng lặng nhìn tôi không nói gì, đi quanh tôi mấy vòng, rồi đưa tay sờ lướt nhẹ tấm áo choàng của tôi. Sau đó, cứ như hai chúng tôi đã quen nhau từ lâu, em ghé sát vào tai tôi và nói:

- Đừng để chàng Cheik sờ môi, chị nhé: chàng Cheik rất đẹp trai và quyến rũ. Rồi chị sẽ rõ, qua thời gian và kinh nghiệm chị sẽ biết cách giữ mình trước đàn ông. Ở đây, không phải suy nghĩ nhiều về vấn đề này. Chúng em là trẻ con và chúng em vẫn là trẻ con. Thật đơn giản, thật thuận lợi...

Khi trông thấy chàng Cheik, em bỏ chạy và nói:

- Em hy vọng rằng chị sẽ ở lại đây với em...

Bản thân tôi cũng gọi chàng kỵ sĩ của tôi là “Cheik” Thế mà chàng Cheik chưa cao tuổi, chàng không có chòm râu bạc và dáng đi của chàng nhanh nhẹn không kém gì một nhà thể thao năng động.

Chàng mang bữa ăn tới lại. Bữa ăn có xúp đặc, chà là và vả khô. Sau một hồi im lặng chàng hỏi xem chú bé tóc hung và cô bé đã nói gì với tôi.

- Dạ, chẳng nói gì hay nói đúng hơn, mấy lời kỳ cục và không đâu vào đâu.

Tôi quá mệt mỏi nên đã ngủ thiếp đi ngay tại chỗ, người cuốn trong tấm áo choàng. Đây là một đêm đầy mộng mị, giấc mơ nọ lồng vào giấc mơ kia. Mọi thứ cứ lung bung trong đầu óc tôi. Sáng ra, khi ngủ dậy, tôi chịu không phân biệt được đâu là mộng và đâu là cảnh thực. Cây cỏ xanh tươi, oa lá, cây cối, chim muông, những con suối, tất cả cảnh quang xung quanh đã kích thích trí tưởng tượng và làm rối loạn cảm giác và nhận thức của tôi. Dù sao tôi cũng quyết định thôi không phân biệt giữa thực và ảo và nhất là không muốn biết rõ xem cụ thể mình đang ở đâu, làm gì và lúc này đang sống với những ai. Qua cửa sổ, tôi thấy chàng Cheik đang chuyển củi trong lúc các em nhỏ đang làm đất, quét dọn xóm làng hoặc chuẩn bị bữa trưa. Ai nấy đều mỗi người mỗi việc. Tôi bước ra ngoài để đi thăm làng vào ban ngày. Một số bé nhỏ thấy tôi liền mỉm cười, số khác chấp hai tay lại cúi chào tôi. Tôi cố tập cách đi đứng tự nhiên, không co thu lu người, không bận tâm tới những cặp mắt đang nhìn tôi. Tôi rất ngạc nhiên là mình lấy lại được vẻ duyên dáng bẩm sinh! Thân thể tôi tự nó được giải thoát. Những

sợi dây lớn, nhỏ dần dần được tháo gỡ. Về thể xác, tôi cảm thấy các cơ bắp của tôi không rắn chắc nữa. Sự biến hóa đã diễn ra trong khi tôi bước đi. Tôi hít thở thoải mái hơn. Tôi đưa tay vuốt nhẹ đôi vú nhỏ. Tôi cảm thấy thích thú. Tôi xoa bóp chúng hy vọng thấy chúng cương to xuất đầu lộ diện, nhô lên một cách kiêu hãnh và kích thích những người qua đường. Tôi còn nhớ tới thời xa xưa lúc Lanla Zinep - một bà hàng xóm người rất to béo - thỉnh thoảng sang giúp mẹ tôi. Bà ẵm tôi, áp chặt đầu tôi vào giữa cặp vú to và nặng của bà và ôm tôi vào lòng, sung sướng hoặc thêm muốn. Bà không có con, chồng bà đã bỏ bà và lấy hai người vợ khác và có một đồng con. Do đó bà ôm tôi vào lòng, cồng tôi, vỗ vỗ má tôi, kẹp chặt tôi vào giữa đôi đùi xoạc rộng. Tôi là một thứ đồ vật đồ chơi của bà. Người bà vĩ mô hôi và không nhận thấy tôi ghê tởm bà. Tôi không nói ra. Nói chung trò chơi này giúp tôi thay đổi sinh hoạt quá sang trọng và những sự chăm sóc tỉ mỉ của gia đình. Một hôm bố tôi bất chợt bước vào và thấy tôi đang bị ghì giữa cặp đùi này nầy của Lanla Zinep. Ông cụ nhảy bổ tới, giằng tôi ra và tát người đàn bà tội nghiệp một cái. Đúng, bà có cặp vú đồ sộ. Tròn trĩnh. Tôi bắt đầu mơ ước thứ của ban của Đức Alla với vô vàn thịt và tuyến đó.

Tôi sờ ngực tôi. Nó từ từ nhô lên. Tôi phanh áo sơ mi phơi vú ra trước gió ban mai, một làn gió lành ve vuốt. Tôi nổi gai người và đầu vú cứng lại. Gió ùa vào người tôi từ trên xuống dưới. Chiếc áo sơ mi của tôi căng phồng. Tôi buông tóc. Tóc tôi không dài lắm, nhưng gió thổi bay phơ phất. Tôi đi mà chẳng biết mình đi đâu. Một thêm muốn điên rồ xâm chiếm tôi. Tôi cởi bỏ quần *xaruan* để làm vui lòng gió, để làm vui lòng mình và để cảm thấy bàn tay nhẹ nhàng và lạnh lạnh của làn gió sớm mai này mơn man trên bụng và đánh thức những cảm giác của tôi. Tôi đang ở trong một khu rừng cảnh vật thật thanh bình. Tôi bước những bước đầu tiên của người đàn bà tự do. Tự do, thật cũng đơn giản như ta đi giữa một buổi sáng và tự tháo bỏ mọi băng nịt gò bó thân thể mà không cần phải tự đặt những câu hỏi. tự do, đó là sự cô tịch sung sướng như hiện nay khi tôi được hiến thân cho gió, cho ánh sáng và nắng trời. Tôi cởi đôi giày hàm ếch ra. Đôi bàn chân mỏng manh của tôi giẫm lên lớp sỏi nhọn sắc. Tôi không cảm thấy đau. Đến chỗ rừng thông, tôi ngồi lên một mô đất ẩm. Một làn hơi mát dâng lên trong tôi như một niềm hoan lạc. Tôi lẩn lộn giữa đám lá rụng. Dầu óc tôi ngấy ngấy. Tôi nhồm dầy và chạy mãi khi gặp một hồ nước. Tôi không biết rằng sau cánh rừng có một hồ nước và một con suối. Nhưng thân thể tôi tiếp nhận

những bản năng mới, những phản xạ mà thiên nhiên đã truyền cho. Cơ thể tôi cần nước. Tôi lao tới lột bỏ chiếc áo lót và nhảy xuống hồ. Tôi chưa bao giờ tập bơi. Tôi suýt chết đuối. Tôi bấu vào một cành cây và men ra chỗ dòng nước. Tôi ngồi quay lưng lại đón tia nước cuộc cuộc vừa mát lạnh vừa trong vắt. Tôi mơ màng. Tôi sung sướng, điên rồ, hoàn toàn không có gì ràng buộc, tôi là sự sống, niềm vui, ham muốn, tôi là làm gió thổi xuống mặt nước, tôi là nước trong lòng đất, là nước thanh khiết, là đất được con suối làm tăng thêm giá trị. Cơ thể tôi run lên vì vui sướng. Tim tôi đập rất mạnh. Hơi thở tôi không còn giữ được nhịp bình thường. Tôi chưa bao giờ thấy gần ấy cảm xúc trào dâng trong lòng. Cơ thể tôi trước đây là một hình ảnh phẳng lì, hoang vắng, tàn phá, bị xâm chiếm bởi lớp vỏ bên ngoài và sự dối trá, lúc này đã trở về với đời thực. Tôi vẫn còn sống. Tôi cố hết sức kêu to và không nhận thấy rằng tôi gào lên: “Tôi vẫn còn sống... vẫn đang sống!... Hồn tôi đã quay trở lại. Nó thét vang trong lồng ngực... Tôi vẫn còn sống... vẫn đang sống!...”

Các em nhỏ trần truồng, cười đùa nhảy xuống hồ. Các em đứng vây quanh tôi và lặp lại lời tôi: “Chị ấy vẫn còn sống... đang sống...”. Các em khác tay cầm một chiếc khăn tắm màu trắng, đứng đợi tôi ở trên bờ. Các em cuốn khăn quanh người tôi, đặt tôi ngồi vào một chiếc ghế bành bằng mây đan rồi khênh tôi về phòng. Tấy đấy chàng Cheik mặc toàn đồ trắng niềm nở tiếp đón. Tôi hãy còn run lên vì lạnh và xúc động. Tôi hơi bị choáng váng. Tôi mệt mỏi và sung sướng. Ngạc nhiên và sửng sốt. Các sự kiện cứ dồn dập kéo tới. Thời gian không còn đủ kiên nhẫn. Còn tôi, tôi bước qua thời gian ngoài thời gian đến bên lề giấc mơ. Chàng Cheik cầm tay tôi hôn. Tôi gối đầu lên đầu gối chàng. CHàng vừa vuốt làn tóc hãy còn ướt của tôi vừa nói:

- Tôi sung sướng là nàng đã tìm thấy con suối. Đây là điều bí mật thứ hai của tôi. Bây giờ nàng không thể quay trở lại được nữa. Nước của con suối đó là nước lành. Nó có phép lạ. Nàng đã tự tìm thấy nó. Nàng đang đi đúng đường. Quan trọng nhất là nàng đừng ngoái nhìn lại. Ngoài nhìn lại, nàng có thể bị lâm nguy. Thật ra nàng sẽ không bị nguyên rửa như trong truyện truyền thuyết, nàng sẽ không bị biến thành tượng bằng muối hoặc bằng cát. Nhưng nàng có thể gây nên điều bất hạnh và điều bất hạnh này là

một lỗi lầm, là phải gánh chịu một số phận không biết tới niềm vui, sự thật, và ham muốn. Tôi biết rõ điều tôi vừa nói, thưa công chúa!

Chờ chàng Cheik ngồi im. Tôi ngẩng đầu lên thì thấy những hàng nước mắt chảy trên mặt chàng. Chàng khóc thầm mắt nhắm chặt. Tôi rùng mình. Tôi đứng dậy và lấy tấm áo choàng *đgienlabax* thêu chỉ vàng khoác lên vai chàng. Chàng thiu thiu ngủ, những hàng nước mắt vẫn lăn trên má. Những hàng nước mắt dịu dàng. Hẳn chúng đến từ rất xa. Tôi tò mò trước vẻ thanh thản, bình tâm và thái độ phục tùng của chàng đối với những xúc động rào rạt mà chàng không thể ngăn chặn cũng như không kiềm chế được. Tôi không muốn can vạy khỏi làm chàng phiền lòng. Trên giá sách có một cuốn vở lớn mở rộng. Nét chữ mảnh và nắn nót. Có những hình vẽ. Những ký hiệu, những câu hỏi. Tôi định đảo mắt liếc đọc, nhưng không dám. Làm như vậy còn tệ hơn là ăn cắp. Mới lại tôi có một linh cảm rất dữ dội tai họa đang lảng vảng ở quanh chúng tôi: giấc mơ quá đẹp; ác mộng hẳn là sắp ập tới. Bốn năm em nhỏ ủa vào phòng và truyền lệnh cho tôi rời ngay thung lũng:

- Nàng đã làm chàng Cheik khóc. Có thể nàng là một trong số người của quá khứ đã góp phần vào việc giằng giật tâm hồn, hơi thở và cuộc sống của chàng. Nàng phải rời khỏi đây trước khi chàng tỉnh dậy, trước khi chàng trở nên hung dữ...

Tôi cố tự minh oan, trình bày để các em hiểu rằng tôi chẳng tước đoạt gì của chàng, rằng chuyện này tự nó xảy ra và tôi chẳng hiểu một chút gì hết. Nhưng vô ích. Các em có những con mắt hằn thù, những con mắt đáng ngại, đầy căm hận và dữ tợn. Tất cả đều có vẻ hăm dọa. Tôi tiến đến bên chàng Cheik để đánh thức chàng dậy. Một em nhỏ nhảy bổ vào tôi và quật tôi ngã ra đất.

- Để chàng được yên. Có lẽ chàng đang hấp hối. Chúng tôi không muốn chàng lại biến mất, rời bỏ nơi đây trong nhiều năm!

Tôi bị đuổi ra khỏi vườn gọi là khu vườn ngát thơm như vậy đấy. Thưa các bạn, mong các bạn hãy tin rằng không phải tôi nằm mê mà tôi đã sống thực những giây phút đó. Đêm ấy, tôi ngủ trong chuồng nhốt súc vật cuối

làng. Do tò mò, do xúc động, cả đêm tôi cố suy nghĩ tìm ra lời giải đáp. Càng cố tìm hiểu, đầu óc tôi càng tối bùng. Lúc nửa đêm, chú bé tóc hung - chú bé đã niềm nở đón tiếp tôi ngay hồi đầu của cuộc phiêu lưu này - bước vào chuồng nhốt súc vật. Tôi không ngạc nhiên. Tôi đợi chú.

- Nàng đừng nên mệt lòng tìm hiểu. Để tôi nói nàng nghe. Chàng Cheil là biểu tượng của chúng tôi: số phận của chúng tôi gắn liền với số phận của chàng. Nếu chàng gục ngã trước cám dỗ, chúng tôi sẽ bị diệt vong. Giữa chàng và chúng tôi có một sự cam kết, một lời thề nguyện; không bao giờ được tiết lộ cho người ngoài biết rõ bảy điều bí mật. Mỗi điều bí mật chàng tiết lộ là một chút da thịt chúng tôi bị từng xẻo. Chúng tôi mất đi sắc diện trên mặt. Sau đó là răng, rồi tóc, rồi máu, rồi lý trí, sau đó là tâm hồn và cuối cùng là cuộc đời. Nhưng có một điều gì đấy ở trong nàng gây đổ vỡ. Tôi không rõ đó là điều gì. Tôi cảm thấy như vậy. Một ai họa hấn trú ngụ nơi nàng. Mà nàng cũng không biết. Nó được nuôi dưỡng và lan truyền bằng những thất bại của người khác. Hẳn nàng cũng đã nhận thấy, chúng tôi là một bộ lạc ở ngoài thời gian. Đây là chỗ mạnh và chỗ yếu của chúng tôi. Chàng Cheik là người duy nhất đắm mình trong thời gian. Chàng lớn lên, lo lắng và già đi. Chính vì vậy mà đôi khi chàng rời bỏ chúng tôi. Thường khi về chàng đem theo những hạt để gieo trồng. Lần này chàng đưa nàng về làng. Nơi đây, chúng tôi ở tách biệt với những người đang sống. Đây là tất cả những gì tôi có thể nói với nàng. Cái cốt lõi của điều bí mật là phải chôn cho chặt. Chúng tôi là điều bí mật, do đó chúng tôi sống ở dưới đất. Làng này không có tên. Nó không tồn tại. Nó nằm trong bản thân mỗi chúng tôi. Rời khỏi chốn đây, nàng nên tự nhủ rằng mình là một kẻ thoát nạn.

NHỮNG TẤM GƯƠNG CỦA THỜI GIAN

Những người thoát nạn bước đi thế nào? Đầu cúi gằm, mắt cảm xuống đất, tay chấp sau lưng, phó mặc đôi chân lang thang trên đường cho đến khi thấy phía xa xuất hiện một ngôi nhà le lói sáng. Tôi, tôi bước đi một mạch. Tôi muốn quên đi và tin rằng câu chuyện vừa xảy ra với tôi vẫn chỉ là một ảo giác, một giấc mơ đứt đoạn, trong đó tất cả bị trộn lẫn: đám tang, bố và cuộc trốn chạy của tên nô lệ được giải phóng. Tôi cứ đi, suốt dọc đường không nói với ai một lời. Mọi khi, cả trẻ em lẫn những người đàn ông tôi gặp trên đường không hề quấy rầy tôi. Thế mà trông tôi chắc rất kỳ quặc, áo xống lôi thôi, mặt nhăn nhó và ướt đầm nước mắt. Đêm xuống, tôi ngồi thu lu dưới một gốc cây và khóc thầm, lòng không hối tiếc, không buồn đau. Tôi không nghĩ rằng mình đã khóc hôm chôn cất bố.

Một câu, câu nói duy nhất của mẹ tôi, người mẹ gần như suốt đời câm lặng, bỗng ngân vang trong đầu. Và tôi, nhớ là câu nói đó đã làm tôi sồn gai ốc. Toàn thân tôi run rẩy và xúc động.

Chuyện xảy ra vào hồi gia đình tôi gặp vận rủi, bố tôi cảm thấy mình sắp qua đời, cái chết đến sớm do bố tôi bị ám ảnh triền miên bởi sai lầm và tội lỗi. Bố tôi đâm khó tính, dễ nổi cáu, bồn chồn và sầu não. Một nỗi căm ghét, căm ghét dữ dội và mù lòa sôi sục trong ông. Hình như ông căm ghét mọi người, bắt đầu từ chính bản thân mình. Riêng tôi, ông miễn thứ. Tôi còn cảm thấy là ông ưu ái tôi nữa. Với tôi, ông không đối xử thô bạo, nó đã trở thành phong cách giao tiếp của ông. Từ cửa sổ phòng tôi, đôi lúc tôi đã phải chứng kiến ông mắng đám đàn bà con gái trong nhà, Ông là người duy nhất được gằm gào, dọa nạt và cười về ưu thế của chính mình. Ông trở thành kỳ cục, không bỏ qua bất cứ một thiếu sót nào trong lễ tiết phục dịch hàng ngày. Mỗi cô con gái phải đảm nhiệm một khâu: cô thì cởi áo choàng, cô thì rửa chân, cô lau chân, trong khi hai cô khác chuẩn bị pha trà. Mẹ tôi ở

dưới bếp. Thật bất hạnh cho ai phạm sơ suất: Ông gieo rắc kinh hoàng và không bao giờ hài lòng.

Bị hen suyễn, ông không chịu dùng thuốc, khi ông thở không được và quần quai vì đau nhói trong ngực, ông đổ tội là cả gia đình đã ăn cắp phần dưỡng khí của ông. Có lẽ phế quản của ông chẳng bệnh tật gì; nhưng sự hiện diện của đám đàn bà vô tích sự này làm ông bức mình, do đó bị nghẹt thở.

Khước từ bệnh tật và cái chết, ông cưỡng lại với một nghị lực phi thường. Ông cần phải đổ cái bất công đến hung bạo lên đầu những người trong gia đình. Do bản năng, ông đã phát hiện được sự căm ghét là liều thuốc giải độc đối với bệnh lão suy. Nó sẽ giữ cho ông đứng vững ở cương vị một lãnh chúa trị vì và làm giảm bước tiến triển của bệnh tật. Có lúc ông cứ phải nói một mình vì ông cho rằng trong nhà không ai xứng đáng trò chuyện với ông. Tôi, tôi được ông đối xử khác. Ông những muốn thổ lộ và cho tôi biết rõ những khúc mắc của ông: nhưng tôi không bao giờ để ông có dịp giải bày. Tôi khó chịu trước cung cách cư xử của ông. Tôi hiểu ông nhưng không thể tán thành hoặc tranh luận với ông. Vào những tháng cuối đời ông, tôi đang trải qua cơn khủng hoảng lột xác. Tôi tự giã giũa trong bạo lực của chính bản thân mình, với ý định cương quyết thoát ra bằng được. Thoát ra bằng mọi cách. Nhưng, như một câu tục ngữ đã nói: “Bước vào nhà tắm không giống như khi bước ra!”. Về nguyên tắc, tôi phải rất tỉnh táo thoát ra khỏi câu chuyện này, gột bỏ được những nỗi ngờ vực mà tôi đã nuôi dưỡng chung quanh bản thân mình. Thoát ra không cần mặt nạ, trong một sự mộc mạc trình trắng, trong một cơ thể đích thực, không quanh co, khuất tất.

Một hôm, mẹ tôi - người đàn bà đã lựa chọn sự im lặng và cam chịu do tính toán hơn là do tiền định - đã nói với tôi sau khi bị những lời rất cay độc của bố tôi gây tổn thương sâu sắc: “Con gái của mẹ! Con hãy cùng mẹ kêu cầu Thượng đế hoặc số phận để mẹ được chết trong cuộc đời con và Người rủ lòng cho mẹ được sống thêm một hoặc hai tháng nữa sau khi bố con qua đời! Mẹ ước ao được hít thở vài ngày, vài tuần trong bầu không khí vắng bóng bố con. Đây là ham muốn duy nhất, cầu mong duy nhất của mẹ. Mẹ không muốn ra đi khi bố con còn sống, vì như vậy mẹ sẽ phải ra đi trong

tình cảnh xót xa gấp đôi, bị cướp phá, bị sỉ nhục ghê gớm. Mẹ quyết định sống im lặng không nói một lời như chính bàn tay mẹ bịt miệng mẹ lại. Nhưng cầu mong sao mẹ có được một thời gian, dù ngắn ngủi, để được, dù chỉ một lần, thốt kêu lên một tiếng, một tiếng duy nhất, một tiếng kêu thoát ra từ chỗ sâu kín của tâm hồn, từ cái thời xa xưa, xa lắm, trước cả ngày con ra đời, một tiếng kêu nó vẫn nằm kín ở đây, trong ngực mẹ. Nó chờ đợi và mẹ sống để khỏi đem theo xuống mồ cùng với xác mình tiếng kêu nó ăn mòn và tàn phá đời mẹ. Cầu xin Thượng đế cho mẹ, con gái của mẹ, con biết rõ hai mặt của cuộc đời, biết đọc trong những cuốn sách và trong lồng ngực các vị thánh...”

Tôi đã quên mất ngay giọng mẹ nói. Mẹ tôi, một người đàn bà đã bị bố tôi và câu chuyện của tôi loại ra ngoài. Mẹ tôi gọi tôi là “con gái của mẹ” tựa hồ như suốt hai chục năm qua đã không hề có chuyện gì xảy ra. Tôi không thể nói rằng tôi yêu quý mẹ. Khi bà không khơi gợi trong tôi lòng thương hại - thứ linh cảm xỉ nhục, cay đắng hoặc giận dữ, lạnh lẽ - thì coi như chẳng có mẹ, nghĩa là bà không tồn tại. Tôi không chú ý đến mẹ tôi và quên mất rằng bà là mẹ tôi. Đôi lúc tôi nhầm bà với với già Malica - người tỳ nữ già. Tôi nhắm mắt làm ngơ. Để khỏi phải nhìn. Để khỏi phải nghe. Và nhất là để khỏi phải nói. Những diễn biến trong lòng tôi cần phải nằm im trong tôi không được lộ ra ngoài. Vì chẳng có gì để nói hoặc có biết bao điều để nói, để tiết lộ và để tố cáo. Tôi chẳng muốn cũng như chẳng có cam đảm. Từ khi tôi thấy mình không còn giữ được thăng bằng trên dây, tôi nhận ra rằng tôi phải có thời gian mới giữ bờ được hai chục năm gian dối. Muốn được sinh ra lần thứ hai, tôi phải đợi bố mẹ tôi qua đời. Tôi cho rằng phải tạo ra, phải thúc đẩy cái chết đó. Tôi sẽ đổ tội lỗi này lên đầu con quỷ đã từng là bản thân tôi hôm qua.

Mẹ tôi lên cơn điên. Một bà thím đã đưa mẹ tôi đến sống những ngày cuối đời trong khu mộ một tu sĩ đắc đạo nằm trên đường phía Nam. Tôi cho rằng do qua nhiều lần giả vờ điên để giăng xé áo xống của chồng, cuối cùng mẹ tôi đã gần như nghiện những trò đó và trở thành điểm thoát.

Tôi đứng trong phòng trên gác, chứng kiến cảnh mẹ tôi ra đi. Tóc bà rũ rượi, áo dài rách bươm, mẹ tôi vừa hú vừa chạy trong sân như một đứa trẻ,

hôn đất và bức tường, cười, khóc rồi bò ra cửa như một con vật bị ruồng bỏ. Các cô con gái bà òa khóc, bố tôi không có mặt ở nhà.

Tối hôm ấy ngôi nhà chìm trong một không khí im lặng và ân hận nặng trĩu. Tất cả chúng tôi bỗng trở thành xa lạ. Các cô con gái bỏ nhà đến ở tạm một thời gian bên dì ngoại. Do đó tôi lại sống một mình với bố tôi trong cảnh thất bại của ông.

Thỉnh thoảng mấy cô con gái quay về nhà lấy quần áo rồi đi thẳng không ghé thăm người ốm. Mỗi già Malica là vẫn trung thành với gia đình. Tối tối già đón vào nhà mụ ăn mỳ chiên hoặc anh chàng bán than thích trò chuyện với già. Họ là người cùng làng.

Tuy ngực nhói đau, bố tôi vẫn quyết định nhịn trong tháng ramadan^[5]. Khi mặt trời lặn, bố tôi cũng chỉ ăn qua loa. Ông cụ không chịu uống thuốc, muốn chết dần trong sự câm lặng sâu thẳm. Ban ngày tôi vẫn ra cửa hàng, thu xếp mọi công việc buôn bán. Mấy ông chú em bố tôi không bao giờ đảo qua thăm anh. Tính toán của họ thật đơn giản: do có sự tồn tại của tôi, họ chẳng hy vọng được thừa kế một chút gì.

Tôi cho rằng mọi việc đều ổn vào đêm trước đêm hai mươi bảy của tháng nhịn ăn.

Tôi thấy lòng mình thanh thoát. Tôi không thể nói rằng mình đã quyết định dứt khoát, nhưng tôi biết chắc là sau khi bố tôi qua đời, tôi sẽ từ bỏ tất, ra đi. Tôi sẽ để lại ngôi nhà và gia đình này. Một điều gì đó cũng sẽ chấm dứt cùng với việc bố tôi vĩnh viễn ra đi. Bố tôi sẽ đem xuống mồ hình ảnh con quỷ mà ông đã tạo ra.

Sau đám tang, tôi như hoàn toàn mất phương hướng. Mấy ngày liền tôi không rõ mình đang ở đâu cũng như đang trò chuyện với ai. Tôi đã kể các bạn nghe cuộc phiêu lưu này, nó có mọi yếu tố để trở thành kỳ diệu nhưng lại kết thúc trong sợ hãi và cảnh lang thang.

Như các bạn đã biết, một đêm tôi quay về nhà. Tôi trèo qua sân thượng hàng xóm, lên vào nhà. Các cô con gái đã quay trở về. Họ ăn mặc rất sang trọng, son phấn lòe loẹt và đeo đồ nữ trang của mẹ. Họ cười đùa với mấy phụ nữ khác cũng phố. Đám tang và lễ tang là một sự giải thoát và một ngày hội đối với họ. Dầu sao, tôi cũng hiểu rõ phản ứng của họ. Họ là những cô gái thất vọng, từ lâu bị cách biệt với cuộc sống, bỗng tìm thấy tự do. Do đó, họ tự buông thả với tất cả sự cuồng loạn từ lâu bị ức chế. Mọi ngọn đèn trong nhà đều thấp sáng trưng. Người ta cho các đĩa hát chạy trên một máy hát cổ. Cuộc vui thật náo nhiệt. Chỉ còn thiếu đàn ông để thỏa mãn thèm muốn của họ. Tôi mỉm cười: dù thế nào đi nữa thì chẳng còn gì liên quan tới tôi, tôi đã là một cô gái lạ rồi. Tôi kín đáo mở cửa phòng tôi, lấy mấy bộ áo xống nhét vào một chiếc túi xách rồi trở lại qua sân thượng.

Khoác tấm áo choàng, đầu cuốn khăn quàng - tóc tôi đã dài -, tôi đi về phía nghĩa trang dưới ánh trăng. Tôi trèo qua bức tường thấp để lẩn tránh người coi nghĩa trang và lần tới bên mộ bố tôi.

Đêm yên tĩnh và đẹp. Đây là đêm trước ngày lễ Aidơ. Trời đặc biệt đầy sao. Đất đắp trên mộ còn mới. Tôi vội bới đất một cách có phương pháp. Không nên quấy rầy người đã chết hoặc gây sự chú ý của người coi nghĩa trang hoặc một kẻ ngoại đạo. Khi thấy xuất hiện một mảnh vải liệm trắng, tôi nhẹ nhàng cởi vải liệm. Cái xác lạnh toát. Vải liệm bị ướt vì độ ẩm của đất. Tôi khẽ rung mình. Trời không lạnh. Đây là cảm giác vừa sợ vừa lo. Tôi ngừng tay trong giây lát và chăm chú nhìn đầu xác chết. Tôi có cảm giác lối vải trắng ở mũi khẽ phập phồng. Xác vẫn còn thở hay đây chỉ là một ảo giác? Tôi vội lôi gần hết tất cả những gì tôi đã tống vào túi xách tay: một chiếc áo sơ mi nam, một quần dài, bản khai sinh, tấm ảnh chụp buổi lễ cắt bao quy đầu, chứng minh thư của tôi, giấy giá thú kết hôn với nàng Phatima tội nghiệp, thuốc của bố tôi mà tôi đã từng ép ông uống, mấy đôi bút tất ngẩn, đôi giày, chùm chìa khóa, chiếc thắt lưng, hộp thuốc lá hít, một bó thư, một cuốn sổ ghi chép, chiếc nhẫn, chiếc khăn tay, chiếc đồng hồ hỏng, chiếc bóng đèn, cây nến bị cắt mất một nửa...

Khi đắp lại mồ, tôi ngồi xổm xuống để nén chặt các thứ đồ vừa lôi ra thì thấy tức ngang ngực. Có một vật siết chặt sườn và lồng ngực tôi. Những băng vải trắng vẫn cuốn chặt ngực tôi để vú không lộ ra và không phát triển

được. Tôi giận dữ gỡ mấy mét vải giả trang ở dưới lớp áo rồi quàng quanh cổ xác chết. Tôi toát mồ hôi. Tôi đã trút bỏ cả một cuộc đời, một giai đoạn giả trá và lừa dối. Tôi lấy đất đắp mồ. Mồ đã thay đổi về khối lượng. Nó phình to. Tôi dùng những tảng đá nặng bó quanh mồ, rồi đứng lặng người trong một lát, không phải xin Thượng đế nhân từ mở lượng khoan dung cho linh hồn của con người đáng thương này, mà là để được hít thở làn không khí mới. Tôi nói dăm ba lời đại loại: “Xin chào!” hoặc: “Xin vĩnh biệt cái vinh quang giả tạo, còn lại ta với đời, với tâm hồn mộc mạc, vô tội, trong trắng, cơ thể mới, tuy lời nói đã cũ!”.

LƯỠI DAO GẮM MƠN TRỐN LỪNG

Tôi biến mất vào cái đêm ảm đạm và cháy bỏng đó. Trong bóng tối, bước chân tôi không để lại dấu vết. Tôi rời khỏi thành phố bằng cách đi vòng ra sau nó, không muốn quấy rầy giấc ngủ yên lành của những con người trung hậu. Tôi không những không nằm trong sổ họ mà tôi đã là một phần tử bất trị và gây rối.

Tôi sung sướng trong cái đêm tháng chín ấy, người chìm ngập trong mùi hoa nhài và hoa hồng đại từ các khu vườn tỏa ra. Tôi hít mạnh những hương vị đó và phó mặc đôi chân trên con đường trải rộng trước mặt. Quyết dẫn thân vào cuộc phiêu lưu, tôi thanh thản bước đi. Tôi không ngoái đầu nhìn lại lần cuối vực thăm quê hương. Tôi đã chôn tất: người bố và các đồ vật trong cùng một mồ, người mẹ trong khu mộ một đạo sĩ nằm ngay cửa địa ngục, mấy người chị trong ngôi nhà sắp sụp đổ và sẽ vĩnh viễn chôn vùi họ. Còn các ông chú, bà thím, trước đây họ chẳng bao giờ tồn tại đối với tôi và từ đêm đó, đối với họ, tôi không còn tồn tại nữa, tôi đã biến mất và sẽ không bao giờ xuất hiện trở lại.

Tôi đi tránh xa các đường cái. Khi mệt, tôi ngủ một giấc, thường tôi thích ngủ dưới gốc cây. Tất nhiên tôi ngủ mà lòng không thấy lo lắng, e sợ. Cơ thể tôi thu nhỏ lại và từ từ chìm trong một cảm giác mê mị dịu dàng. Hiếm khi tôi ngủ say và ngon giấc đến thế. Tôi ngạc nhiên trước sự dễ dàng này, trước niềm hạnh phúc và khoái lạc của cơ thể nặng trĩu và nghỉ ngơi. Tôi nói vậy vì trước đây tôi thường khó ngủ. Tôi đã phải dành phần lớn thời gian trong đêm để thương lượng với đêm tối một chút yên tĩnh và chút yên tĩnh này mãi lúc rạng sáng tôi mới có được. Tôi rũ người, rệu rạo vì mất ngủ và mệt mỏi. Bây giờ, tôi chẳng sợ gì nữa. Tôi chẳng còn bị ràng buộc, chẳng còn bị níu chân. Đầu óc tôi không còn ngổn ngang biết bao câu hỏi, biết bao việc phải làm và phải thoái thác. Tôi đã hoàn toàn được giải thoát chưa? Chưa, tôi chưa được hoàn toàn giải thoát. Nhưng chỉ riêng việc đã từ

bỏ tất cả và ra đi với một ý định kiên quyết sẽ không bao giờ quay trở lại nữa, chỉ riêng việc đã cắt đứt với quá khứ cùng mọi dấu vết của nó, đã giải thoát tâm thần của tôi khỏi sự sợ hãi. Tôi quyết định nhốt kín quá khứ của tôi trong cơn hôn mê sâu thẳm, hòa tan nó trong một bệnh lãng quên trọn vẹn. Không nuối tiếc, không bị cắn rứt. Tôi khao khát tái sinh với một cơ thể trinh trắng và trong sạch.

Giấc ngủ ở ngoài trời của tôi không còn bị ám ảnh bởi những giấc mơ kỳ cục hay những cơn ác mộng. Đây là một giấc ngủ yên tĩnh, không gợn sóng như mặt biển lúc lặng trời, hoặc phẳng lì như mặt tuyết trải rộng mênh mông. Thoạt đầu tôi cho rằng sở dĩ như vậy vì cơ thể bị mệt mỏi. Nhưng về sau tôi nhận ra rằng đây là giấc ngủ vào những giây phút đầu tiên của cuộc đời.

Đôi lúc, nhất là vào ban ngày, tôi cảm thấy người nóng ran và bồn chồn lo ngại. Trạng thái ấy không bao giờ kéo dài. Cổ họng tôi se lại, tôi dừng bước và dần dần dấn lại vào đó. Chắc đây là những đợt khởi cuối cùng của cái quá khứ còn quá gần cận, trong tầm tay và tầm mắt. Sự vướng víu này của cơ thể hẳn đã xuất phát từ cô đơn. Tôi đã chọn đi trên những con đường ít người qua lại. Tôi ăn qua quýt và uống nhiều nước. Mỗi lần đi ngang qua một lán gỗ hoặc một trang trại, tôi đều xin nước. Người ta cứ nghĩ rằng tôi là một kẻ hành khất nên đã cho tôi cả bánh mì lẫn hoa quả. Khi tôi lấy tiền trả, người ta đã không chịu nhận. Qua mắt họ tôi thấy ánh lên một niềm thương xót đầy vẻ lo lắng. Tôi không nán lại lâu chỗ họ, tôi bỏ đi trước khi họ lên tiếng hỏi. Tôi rất thích trò chuyện, nhưng không biết nói gì. Dù thế nào đi nữa thì cũng chẳng ai có thể hiểu tôi. Ai lại đi trao đổi hoặc trò chuyện về thời gian? Tuy vậy, một buổi chiều nọ, khi ra khỏi một xóm làng, tôi thấy một người đi theo tôi. Người đó nói với tôi, giọng khá khô khan:

- Cô em tôi ơi, cô em thân gái dặm trường đi đâu mà có mỗi mình vậy?

Tôi mỉm cười và vẫn đi tiếp, không ngoảnh nhìn lại.

- Cô em có biết cô đang dẫn thân vào đâu không? Cô đang dẫn thân vào một khu rừng rậm, nơi lũ lợn lòi chờ đêm tối để xả thân con mồi. Lũ lợn lòi có móng vuốt bằng đồng... răng đều bằng ngà voi và lỗ mũi phun lửa.

Một cảm giác rùng mình chạy từ đầu xuống chân tôi. Người có giọng nói ngọt ngào này không làm tôi sợ. Tôi có nghe nói tới những vụ hãm hiếp xảy ra ở trong rừng. Tôi không hề có ý định chạy trốn, cũng như không có ý định kháng cự nếu người đó trở thành một con lợn lòi. Tôi không còn giữ thái độ dửng dưng nữa. Tôi tò mò. Một người đàn ông mà ngay cả mặt tôi cũng không được biết, thế nhưng chỉ nghe tiếng nói đã khơi gợi trong tôi những cảm giác nhục thể.

Tôi rảo căng bước. Hai chúng tôi chỉ cách nhau vài mét. Tôi nghe thấy người đó lẩm rầm mấy câu như đang cầu nguyện. Đây không còn là chuyện con thú cắn xé cơ thể một cô gái, mà là một vấn đề thuộc về Thượng đế và vị tiên tri của Người. Người nọ nhắc lại câu thần chú này:

- Nhân danh Thượng đế khoan dung và từ bi, cầu xin Thượng đế cứu vớt và phù hộ cho người cuối cùng của các tiên tri - đấng Môhammet của chúng con - phù hộ cho gia đình và những kẻ đồng hành của Người. Nhân danh Thượng đế Chí cao. Tụng ca Thượng đế đã đặt niềm khoái lạc bao la đối với người đàn ông ở nơi sâu kín ấm áp của người đàn bà. Tụng ca Thượng đế đã run rủi trên đường đi cái thân xác đương độ dậy thì khơi gợi cực điểm lòng thèm muốn của con. Đây là dấu hiệu sự phù hộ, lòng nhân đức và từ bi của Người. Tụng ca Thượng đế, tụng ca nàng, người em gái đi trước ta để ta ngửi thấy hương thơm của nàng, để ta đoán được hông và ngực nàng, để ta mơ mái tóc và đôi mắt nàng. Ôi, người em gái, nàng cứ đi tiếp đến bụi cây, nó sẽ là ngôi nhà của đôi thân xác chúng ta đang thèm khát. Đừng ngoảnh nhìn lại. Ta dẫn thân vào một mối tình đối với nàng, người con gái không quen biết mà số phận đã phải tới đây để làm nhân chứng cho niềm vinh quang của Thượng đế trước người đàn ông và người đàn bà sắp hòa vào nhau khi đêm xuống. Ta hát ca Thượng đế. Ta là kẻ nô lệ của Người. Ta là kẻ nô lệ của nàng, chớ dừng bước, mặt trời từ từ lặn và lòng kiêu hãnh của ta đã cũng mặt trời vỡ tan thành từng mảnh vụn. Nhân danh Thượng đế khoan dung...

Tôi đứng lại. Tôi như người bị một lực vô hình níu lại. Tôi không thể đi tiếp được nữa. Tôi đưa mắt nhìn sang phải và nhìn sang trái, tôi nhận thấy tôi đã đi tới đám bụi cây. Người đàn ông vẫn đi sau theo tôi, người đó

không cầu nguyện nữa. Tôi nghe rõ hơi thở của hăn. Không ai nói một lời. Người tôi vã mồ hôi, đứng như chết cứng giữa đám cây con. Tôi đợi một lát. Người đàn ông cũng chờ đợi. Hăn đứng im không nhúc nhích. Tôi ngược mắt nhìn lên trời đang ngả màu hoàng hôn. Bỗng nhiên tôi cảm thấy rất nóng. Tôi vô tình cởi tấm áo choàng *đgienlabax* ra. Trên người tôi chỉ còn độc mỗi chiếc quần *xarual* rộng. Tôi gỡ mái tóc để nó xõ tung. Tóc tôi không dài lắm. Tôi đứng trơ như tượng. Đêm ập xuống trong có vài phút. Tôi cảm thấy người đàn ông tiến đến sát bên tôi. Hăn run rẩy và lắp bắp đọc mấy lời cầu nguyện. Hăn để hai tay lên hông tôi, rồi đưa lưỡi liếm gáy, sau đó vai tôi; hăn quỳ xuống. Tôi vẫn đứng. Hăn hôn vùng ngang lưng tôi. Tay hăn vẫn để nơi hông tôi. Hăn dùng răng cởi quần *xarual* tôi. Hăn như phát cuồng. Hăn bỗng vật tôi xuống đất. Tôi thốt một tiếng kêu ngắn. Người nọ đưa tay trái bịt miệng tôi. Còn tay kia hăn ấn mặt tôi xuống đất. Tôi không còn hơi sức lẫn ý định kháng cự. Tôi cũng không suy nghĩ gì nữa; tôi thấy thoải mái dưới sức nặng của tấm thân say mê đó. Đây là lần đầu tiên cơ thể tôi hòa vào cơ thể khác. Tôi không ngoảnh lại nhìn mặt người nọ. Tay chân tôi run rẩy. Đêm tối như bùng. Tôi thấy một thứ nước nóng ấm chảy giữa hai đùi tôi. Người đàn ông thốt lên một tiếng rên thú vật. Tôi tưởng như lại được nghe một lời khẩn cầu Thượng đế và Đấng Tiên tri. Tấm thân nặng của người nọ áp tôi sát đất. Tôi luồn bàn tay phải xuống bụng dưới của mình. Tôi sờ chất nước từ cơ thể tôi rỉ ra. Đây là máu.

Chẳng buồn tìm cách thoát ra khỏi sự chi phối của người đàn ông không quen biết, tôi bị đêm cuốn vào một giấc ngủ say. Ngọn gió mát mẻ trong buổi ban mai đã lay tôi thức giấc. Tôi trần truồng. Người đàn ông đã biến mất. Tôi không bất bình cũng như không thất vọng. Phải chăng tình yêu là như vậy? Một lưỡi dao găm mơn trớn lưng linh dưới trời tối? Một bạo hành dữ dội nó tấn công người đàn bà phía sau như một mục tiêu tình cờ, xen lẫn những câu thần chú và những kinh cầu nguyện?

Tôi tự nêu ra tất cả các câu hỏi đó và không thực sự tìm cách kiểm chứng bất kỳ điều gì. Ngay cả hôm nay, tôi cũng không rõ cuộc áp sát vào lưng đó đã gây cho tôi hứng thú hay ghê tởm. Tôi đã từng đọc các cuốn sách nói về tình yêu, nhưng không nói gì về tình dục. Có lẽ do e thẹn hoặc do đạo đức giả. Cuộc hòa hợp này giữa hai cơ thể tạo ra một vị cát ở trong

mồm tôi, vì tôi đã mấy lần cắn vào cát. Tình yêu hẳn có cái vị và cái mùi đó. Tôi không bức mình về câu chuyện này.

Máu rây ra các ngón tay và giữa đùi tôi, nhưng tôi không thấy bắn cũng như nhơ nhuốc... Trong thâm tâm, tôi nghĩ tôi đã hiến thân cho bụi cây và cho đất cát. Tôi mặc áo xống rồi tiếp tục lên đường. Có những tiếng chát chúa nổi lên trong đầu tôi, nghe như tiếng búa bổ xuống một tảng đá dẻo hoặc tảng đá cẩm thạch. Đây là do tôi nhớ lại nhịp đập của tim người đàn ông nọ.

Như vậy người đàn ông đầu tiên bước vào cuộc đời tôi là một người không có mặt. Tôi chắc sẽ không chịu đựng được nếu người đó hỏi han tôi. Nếu người đó không bỏ đi lúc đêm hẳn tôi đã vùng bỏ chạy.

Ngày hôm đó, tôi không gặp một ai trên đường. Tôi có cảm giác những người gặp tôi sẽ gặp đều xuất hiện từ phía sau. Đây là một sự ám ảnh. Chiều tối, tôi bước vào phố nơi tôi sẽ trải qua một câu chuyện khá xúc động. Đây là một thành phố nhỏ. Vừa đặt chân tới cửa ô, tôi cảm thấy đau lòng. Đây là một đêm gở. Trước hết tôi tìm một nhà tắm hơi để tắm rửa và ngủ lại đêm đó. Trời đã khuya. Mụ gác cửa kiêm cả bán vé đã đưa mắt nhìn tôi vẻ dữ tợn. Mụ bảo tôi:

- Mãi lúc này người ta mới đến rửa sạch những thứ lũ đàn ông khạc nhổ ra?

Tôi không đáp lại câu nào. Mụ nói tiếp:

- Ta đã định đóng cửa rồi, nhưng còn hai hoặc ba bà tử tế đang dềnh dàng trong ấy. Tắm rửa nhanh lên đây...

Tôi vội bước vào. Mụ đưa mắt nhìn theo tôi. Ở căn phòng cuối nhà tắm, cạnh bồn nước có hai người đàn bà gầy đến dễ sợ. Thật đúng là một cặp sinh đôi trong tai họa. Mỗi ả ngồi một góc và cứ dội như cái máy những chén nước lên đầu. Hai ả đã dùng những xô nước đánh dấu lãnh phần của họ. Tôi hiểu rằng không nên quấy rầy họ. Chốc chốc hai ả đứng dậy, áp

lưng vào nhau, xoa tay rồi quay trở về chỗ của họ. Tôi vội vã tắm rửa. Tôi cúi gằm đầu khi một ả đến đứng trước mặt tôi và nói, giọng chắc nịch:

- Để tao xét xà phòng cho!

Tôi không dám ngược mắt nhìn lên. Mũi tôi ở sát ngang đầu gối xương xẩu của ả. Tôi nói:

- Không cần, cảm ơn!

- Tao bảo mày, để tao xét xà phòng cho!

Ả thứ hai ra đứng chặn cửa ra vào mà ả đã giăng các xô nước chặn ngang.

Lời đề nghị ấy nghe thật gian ngoan. Bị dọa dẫm, tôi đành phải tán thành. Tôi xin đi lấy nước. Tôi múc một xô nước nóng bỏng và vừa đổ ào vào hai ả vừa chạy bổ ra ngoài. Cũng may tôi không bị trơn ngã và loáng một cái tôi đã đứng trước mặt bụi góc cửa, bụi hét toáng lên:

- Nhà cô bị điên à, cảm lạnh bây giờ!

- Không ạ! Tôi thoát chết. Chúng có hai đứa...

- Cô kể chuyện đó dẫn gì vậy? Còn ai nữa đâu... Khi cô vào thì ba bà cuối cùng ra về, cô không thấy họ à? Cô định giở trò treu người ta đấy à?...

Thấy tôi run lập cập - tôi lạnh toát người vì sợ - bụi do dự trong giây lát, sau đó hỏi tôi xem có mấy người.

- Có hai ả, gầy đét, người mảnh như sợi chỉ và giống nhau như đúc. Hai ả ấy muốn xét xà phòng cho tôi.

- Cô chắc lại chiêm bao thấy chúng. Cô rất mệt nên đã trông thấy hai vợ chồng nhà quý!

Mụ cũng sợ. Mụ gác này trông có vẻ dữ, bỗng trở nên rất tử tế, nhưng vẫn lên mặt độc đoán:

- Cô có chỗ nào ngủ chưa?

- Tôi định xin phép bà cho được ngủ lại ở đây đêm nay...

- Ở đây không được. Ở đây không tiện đâu, và hơn nữa hai con ma ấy sẽ hiện lên, tróc da cô. Một làn da đẹp như cô thì không thể bỏ đâu ngủ đấy. Cô đến chỗ chúng ta. Nhà đơn sơ thôi. Nhưng được cái cũng khá. Ta sống với một chú em. Chú ấy trẻ hơn ta.

MỤ ATXIDO

Muốn về tới nhà, phải đi qua nhiều ngõ hẻm, ngõ nọ lồng vào ngõ kia theo một sơ đồ được phác họa một cách vô tình hoặc do ý muốn của một chàng thợ nề kỳ quặc. Hai chúng tôi phải đi qua một phố mang tên “phố một người”, đường phố hẹp đến mức chỉ một người đi lọt. Người ta kể rằng đây là chốn hẹn hò của người đôi uyên ương. Mỗi người đi lại từ mỗi đầu phố, đến giữa phố họ cứ nhùng nhằng không ai chịu nhường bước ai, do muốn lợi dụng cái trò này để sờ mó nhau. Người đàn bà mặc áo choàng *đgienlabax*, mặt đeo mạng, một tay để nơi bụng dưới, còn tay kia nơi ngực của mình. Người đàn ông mặt đối mặt với người đàn bà, dừng lại một lát tới khi thấy hơi thở tình nhân lướt trên mặt mình. Do đó, “phố một người” là nơi hẹn hò bí mật để các cặp tình nhân vụng trộm hôn và ve vuốt nhau, là nơi để hai cơ thể yêu nhau được sát chạm nhau, là nơi cặp mắt đắm đuối trong ánh mắt của người đàn ông lạ. Còn những cặp mắt khác - náu sau những đồ kỵ - quan sát những cuộc gặp gỡ này.

Rác rưởi ngổn ngang dưới đất. Trước mỗi nhà có một đồng rác tướng. Mùi xú uế bốc nồng nặc, nhưng chẳng ai thấy khó chịu; một con mèo rên rỉ như tiếng một trẻ con bị ngược đãi kêu than. Tôi đi theo Atxido, người mụ to ngang. Mụ nói với tôi:

- Lẽ ra phải gọi là phố một nửa thì đúng hơn!

Mụ tiện chân đá luôn con mèo phệ bụng một cái. Con mèo không kêu meo meo mà rống lên như người bị thương. Mụ ta dừng lại trước tấm cửa có thanh sắt chặn ngang và có khóa khóa chặt, rồi bảo tôi:

- Nỗi bất hạnh quấy phá ghê gớm sau tấm cửa này. Nó đã làm cho một ả vô sinh sinh con đẻ cái. Nó đã gây hạn hán cho cả vùng, tiếp theo hạn hán là những cơn mưa như trút nước. Nỗi bất hạnh đặt văn phòng của nó tại đây.

Đây là đại lý của nó ở khu Hồi giáo. Trong nhà này đã từng có một người đàn ông thể trạng bình thường nhưng lại đi ngủ với con cái. Một hôm, nhà sụp đổ xuống đầu chúng. Người ta không bởi xác gia đình ra. Người ta bít kín các cửa ra vào và cửa sổ, rồi dùng cát và xi măng vùi tất. Cả gia đình gồm bố mẹ, con cái vĩnh viễn gắn bó với nhau giữa đồng đất cát và lửa địa ngục. Từ dạo đó, nỗi bất hạnh mới chịu yên. Nó vẫn rập tâm hoành hành, nhưng không gây thảm họa nữa.

Tôi tự hỏi không hiểu tại sao mẹ lại kể tôi nghe mấy câu chuyện gở vậy. Tôi tò mò muốn biết chuyện gì sẽ xảy ra với tôi, chứ đâu muốn biết những gì đã xảy ra ở sau các bức tường nằm trên ngõ hẻm này. Thật ra, mẹ muốn giới thiệu mấy gia đình hàng xóm với tôi:

- Trong này là một gia đình không có chuyện gì đáng nói. Ông chồng là một thợ thuộc da. Không ai dám bắt tay gã. Tay gã nặng mùi lắm... Nhà này có độc mỗi con ngựa... Nhà này không có ai, không hiểu tại sao nữa... Một ngôi nhà bỏ trống thốc chẳng khác nào một câu chuyện kể để lửng... Đây đã từng là cửa hàng bán sữa. Bây giờ nó là trường giảng kinh Coran. Côngxuy^[6]n giảng kinh ở đây đây. Nhà không còn mấy bước nữa.

Nhà có hai tầng. Nó không rộng lớn nhưng vượt cao hơn hẳn các ngôi nhà trong ngõ. Mùa hè, mọi người sống trên sân thượng. Atxido đưa tôi vào một căn phòng có bày những đồ gỗ và trang trí các vật truyền thống. Mẹ ra lệnh bảo tôi chờ và không được rời khỏi chỗ. Tôi đưa mắt ngó mấy mặt tường. Tường bị khí ẩm làm ố, nhiều chỗ trông cứ như những hình người méo mó. Do chăm chăm nhìn mãi, tôi thấy các hình đó cử động. Giữa một bức tường, tôi thấy treo tấm chân dung ông lão đầu cuốn khăn: cụ già xem ra không còn được khỏe lắm; tấm ảnh chụp đen trắng đã được tô màu lại. Mọi thứ đều bột cả: giấy ảnh, màu đỏ tô trên môi, màu xanh tô chiếc khăn xếp trên đầu, màu tô nước da. Thời gian đã làm trọn công việc của mình và trả lại cho khuôn mặt đó nỗi mệt mỏi lộ ra khi chụp ảnh. Chắc đây là ảnh chụp ông bố hoặc người ông nội, một nỗi buồn menh mang thoáng hiện qua cặp mắt. Một người đàn ông nhìn cõi đời lần cuối. Chắc một nỗi bất hạnh đã kéo tới ám ảnh cuộc đời thọ lâu của ông lão.

Tiếng nói của Atxidơ cất lên đã kéo tôi ra khỏi những suy nghĩ trầm ngâm đó:

- Đây là bố ta. Ông sống chẳng được sung sướng gì, cả chúng ta cũng vậy. Tấm ảnh này chụp được mấy bữa thì ông qua đời. Thôi được rồi. Côngxuyn sẽ gặp nàng ngày mai...

Sau một lát do dự, mặt mỉm cười và cải chính:

- Nói đúng hơn, ngày mai nàng sẽ gặp Côngxuyn, ta đi ăn chút gì đi... Không hiểu sao tôi thấy nàng đã chiếm được niềm tin của ta. Ta là người có tính đa nghi. Nhưng khi gặp nàng, ta nghĩ ngay là ta và nàng, chúng ta có thể hợp ý nhau. Ta quên chưa hỏi xem nàng có muốn làm việc, nói chung nếu nàng nhận lời...

- Tôi sẵn sàng nhận lời. Những gì sẽ đến với tôi đều tốt đẹp cả. Làm gì ạ?

- Chăm sóc Côngxuyn.

- Chàng bị đau ốm?

- Không, không hẳn như vậy. Côngxuyn bị mù. Chú ấy mù lúc bốn tuổi, sau một trận ốm suýt chết.

- Tôi nhận lời.

- Phải chăm sóc như thế nào, dần dần nàng sẽ rõ. Ta không biết tí gì về nàng như vậy càng hay. Nếu chẳng may nàng phản bội chúng ta, nàng không thoát khỏi tay ta đâu. Ở chỗ bọn này này, những nỗi e ngại sẽ nhanh chóng bị gạt bỏ. Ta đã hy sinh tất cả cho chú em... Ta cố giữ để ngôi nhà này vẫn sống trong cảnh bằng an.

Khi mặt nói, tôi đảo mắt nhìn chỗ khác, tôi chợt nhớ tới bố tôi và thấy ông đứng ngoài cửa ra vào đang thuyết giáo mẹ tôi. Cái giọng khô khan của Atxidơ gợi tôi nhớ tới bố tôi.

Có những người khi dọa nạt thì gầm gào lên. Con giận làm họ mất trí. Có những người nói không cần cất cao giọng, nhưng những lời của họ tác động mạnh đến ta. Atxido là loại người không những cần giữ lời khi nói mà còn là người có khả năng thực hiện lời mình nói.

Atxido có bộ tóc nâu, người khỏe mạnh, mông to bè - do đó mẹ mới có cái tên là Atxido^[7] -, mẹ là người không có tuổi. Da mặt mẹ nhẵn lì, màu nâu. Dáng người vạm vỡ của mẹ không phải là một thiệt thòi, mà là một thuận lợi đối với nghề nghiệp mẹ đang làm. Ở nhà tắm hơi, Atxido chiếm một vị trí chiến lược làm Ban chỉ dẫn chung phải ghen tị. Mẹ biết tất mọi chuyện, quen một gia đình trong quận, đôi lúc đã dính vào những tầng tụ vụng trộm của đôi này đôi nọ, làm bà xe duyên cho mấy cặp vợ chồng, bố trí những cuộc hò hẹn... Mẹ là cuốn sổ ghi chép và là trí nhớ của quận, người đàn bà kín đáo và tâm tình nỗi sợ và sự triu mến. Mẹ gác các cổng ra vào, điều hành công việc và ra lệnh để người ta điều hòa lửa trong lò bố trí sát cạnh nhà tắm hơi nước. Mẹ có bộ ngực to đến nỗi làm trẻ con hoảng sợ, nhưng lũ choai choai mới lớn lại ao ước vùi đầu vào đấy. Mẹ đã mấy đời chồng, là gái góa hay bỏ chồng. Atxido không được hưởng một cuộc sống thực sự trong gia đình. Mẹ sống ở ngoài lề xã hội và không ai quan tâm tìm hiểu xem mẹ đã ngủ qua đêm chung chạ với con ma nào. Do đó, người ta gán ghép cho mẹ sống một cuộc đời không có trong thực tế, cho rằng mẹ loạn luân và luyện ái đồng tính, một mẹ bói bài tây, một mẹ phù thủy hại người, đòi bại và tai quái.

Hắn Atxido - người đàn bà lúc này ì ạch leo lên thang gác - đã có một thời trẻ trung, một người tình và căn nhà và những đồ nữ trang. Hắn người mẹ mảnh mai, có lẽ còn xinh đẹp nữa. Tôi nhìn mẹ và cố gạn chặt từ cái thân hình to béo và mệt mỏi này hình ảnh một cô gái trẻ. Rồi sau đó, mọi thứ đều đổ lật nhào trong vài giây. Mọi người đã chết sau trận động đất. Giữa cảnh đổ nát, còn lại độc một mình mẹ với chú em bị chấn thương, hai mắt mãi mãi nhắm tịt.

Mẹ kể lại tôi nghe chuyện đó và một đêm hai chúng tôi không tài nào ngủ được. Chàng Côngxuyn ngáy ầm ầm, còn chúng tôi, chúng tôi nằm chờ

sáng để đi mua bánh *benhê* và bạc hà pha vào trà. Mụ không kể với tôi một lời nào về giai đoạn trước khi xảy ra thảm họa. Tôi thấy vui vui khi nghĩ Atxidor đã từng sống hạnh phúc trong một ngôi nhà, một gia đình bên một người đàn ông. Chắc đêm đó, tâm hồn mụ không ở Agadia mà ở nơi khác, bên người chồng thường đánh đập mụ và bỏ đi đến chỗ mấy mụ đàn bà khác. Gã đã cùng một cô cháu gái hoặc một cô em họ rời bỏ thành phố và biến mất hút.

Tôi im lặng không nói gì. Qua ánh mắt mụ, đôi lúc tôi bắt gặp một vài dấu hiệu để lộ mụ cảm thấy tủi nhục:

- Đúng, ta là một người đàn bà bị ruồng rẫy! Ta bị tống ra ngoài phố đúng như câu tục ngữ: “Nhà có đám cưới thì chẳng mèo nào chịu rời bỏ nhà”... Chồng ta bỏ đi thì cũng phải thôi. “Mày biết phải giữ chồng bằng cách nào không? Bằng cái này và cái này này, - mụ ta vừa nói vừa để tay lên bụng dưới và lên hông. - Bây giờ còn ai thèm muốn một thân hình đã cung phụng như quả cam vắt kiệt và cung phụng không ra đâu vào đâu? Chẳng một ai hoặc khắp bàn dân thiên hạ. Tao biết làm gì với một mụ ly hôn nhưng vẫn mang tiếng có chồng, một mụ góa nhưng chồng vẫn sờ sờ ra đấy và chẳng có của thừa kế, một người vợ không gia đình? Một gánh nặng một quả núi đè nặng trên ngực tao. Tao biết ăn nói sao với các chú và bà con hàng xóm? Con gái ta đã không đem lại lạc thú cần thiết cho chồng nó. Do đó chồng nó phải mò đi tìm niềm vui ở chỗ khác chứ không phải trên chiếc giường của vợ nó? Không, thật quá đáng...”.

Atxidor đành ra đi để khỏi phải nghe những lời trách móc đó, để khỏi mang tiếng là bị ruồng rẫy, mục tiêu của bao lời chửi rủa và khinh bỉ. Chú em trai đã đòi đi theo, chú bầu chặt lấy tấm áo choàng *đgienhabax* của chị vừa khóc vừa van vãn. Cuộc sống nay đây mai đó của hai chị em rất cực nhọc. Họ đói khát, bị lạnh và đau ốm. Chú em nhỏ bị mù vì bệnh đau mắt hột. Atxidor giặt giũ áo quần cho các gia đình giàu có, nấu nướng thuê cho những đám cưới hoặc cho lễ đặt tên. Atxidor nuôi nấng, em như chính con trai mình. Mụ muốn chú có cuộc đời khá hơn cuộc đời mụ, mụ vật lộn giành giật cho chú em một học bổng của Ban cứu trợ công cộng. Sau đó, em mụ là thầy giáo và dạy cả trẻ nhỏ trong quận học kinh Coran.

Mụ muốn chú em là bộ trưởng hay đại sứ. Chàng chỉ là trưởng giáo trong một thành phố tưởng tượng của một xứ không có thực. Chính mụ đã bổ nhiệm chàng vào chức vụ đó. Chàng đã chấp thuận “để khỏi làm chị buồn” như sau này chàng đã nói với tôi. Chàng chơi cái trò chơi đó. Mụ hài lòng và chàng chẳng bao giờ làm trái ý mụ.

Tôi ngồi trên chiếc ghế đầu ở bên trên bày bữa điểm tâm. Tôi nghe tiếng chàng nói ngoài hành lang:

- Em cảm thấy trong nhà có một đóa hoa: bị cạn nước, tại sao chị không nói với em?

Khi hai chị em bước vào, tôi đứng dậy để chào chàng Côngxuyn. Chàng đưa tay cho tôi hôn. Tôi bắt tay chàng rồi lại ngồi xuống.

- Bông hoa thì chưa chắc nhưng bất trị là cái chắc! - Chàng nói.

Tôi mỉm cười, Atxido ra hiệu bảo tôi đứng lên, như có ý muốn nói: “Không được ngồi ăn chung cùng bàn với Côngxuyn”.

Tôi và mụ, bọn tôi đã lặng lẽ ngồi ăn điểm tâm ở dưới bếp.

- Ngôi nhà này là tài sản duy nhất của hai chị em ta, - Atxido nói với tôi.
- Ta phải cai quản và gìn giữ nó tránh khỏi những cặp mắt bất lịch sự và đổ kỵ. Ta phải chú tâm đến mọi thứ, phải dự kiến mọi điều và nhất là không để Côngxuyn bị thiếu thốn một thứ gì. Bọn ta kiếm thừa đủ ăn. Đôi lúc ta phải lưu lại ở nhà tắm hơi và nghĩ tới Côngxuyn. Chú ấy sẽ buồn phiền. Do đó Côngxuyn sẽ mở đài truyền thanh. Đây là một dấu hiệu không hay. Côngxuyn chỉ mở đài khi nổi cáu. Do ta không thể vừa là một người đàn ông lúc ở nhà tắm hơi, vừa là người đàn bà ở nhà, và đôi khi vừa là cả hai cùng một thời điểm ở hai nơi khác nhau, nên ta hy vọng nàng giúp đỡ ta. Đã nói thì phải nói cho hết lời: khi ta vắng mặt, Côngxuyn cần một sự hiện diện để yên lòng. Tối đến Côngxuyn thích nghe đọc sách. Ta, ta không biết đọc. Do đó ta phải bịa ra chuyện để kể: khi chuyện không làm Côngxuyn vừa ý, chú ấy nổi cáu, chú ấy nghĩ rằng ta vẫn đối xử với chú như con nít. Ta đã cạn nguồn chuyện. Thời gian gần đây, chú ấy trở nên thiếu nhẫn nại, thô

bạo, gần như độc ác. Ta rất đau khổ. Ta rất cần một sự hỗ trợ. Chương trình những ngày trong tuần, trên thực tế, gần như giống hệt nhau, sáng Côngxuyn ở trường dạy kinh Coran, trưa - ngủ, tối - rảnh rỗi. Chiều chiều có nàng sẽ săn sóc chú ấy.

CHÀNG CÔNGXUYN

Tuần đầu tôi rơi vào tình trạng lơ mơ kỳ lạ. Hồn tôi ở tận đâu đâu. Giấc ngủ của tôi không vương vấn mộng mị. Khi dậy, tôi lê chân bước hàng giờ trong nhà một mình giữa những đồ vật cũ kỹ, những tấm thảm bọt sồn và tấm chân dung của người bố treo trên chiếc tủ com-mốt này. Tôi chăm chăm nhìn mãi bức chân dung đến mờ cả mắt. Tôi thích tâm trạng lười biếng và cô đơn ấy mà tôi không phải phân bua gì với ai. Chiều tối, khi chàng Côngxuyn về, tôi tỉnh như sáo. Ban ngày, thời gian dài rộng và nó chẳng vông mồi tôi ngả lưng nằm buông thả tâm hồn đi vào cõi mơ. Tôi mở mắt nhìn chăm chú trần nhà và những hình ngoằn ngoèo do độ ẩm phác họa lên. Quá khứ ủa vào trong lòng tôi, hết hình ảnh nọ qua hình ảnh kia. Tôi đành đắm mình vào biết bao kỷ niệm lộn xộn kéo tới. Tất cả các kỷ niệm ấy đều có cùng một màu mực nâu đen. Những giọng nói, những tiếng kêu và tiếng than thở đem theo chúng trong đám rước mà tôi tự nhìn thấy mình thơ trẻ, nhưng không giống với hình ảnh mà thiên hạ đã bịa đặt cho tôi.

Chàng Côngxuyn bước vào bếp khi tôi đang đắm mình trong những suy nghĩ ấy. Tôi đứng dậy. Chàng đưa tay ra hiệu bảo tôi ngồi xuống. Tôi đứng chờ người nhìn chàng. Chàng pha trà ướp bạc hà. Tay chàng biết rõ vị trí của từng thứ một. Đôi tay chàng không do dự, không tìm lần mà giờ thẳng về phía vật chàng cần. Khi đã cho trà vào ấm, chàng bảo tôi:

- Nàng làm ơn đun nước giúp tôi, được không?

Chàng không bao giờ bật lửa. Khi nước đã sôi, chàng đứng dậy và rót vào ấm pha trà. Chàng tắt bếp ga và chờ cho trà ngấm. Lúc ngồi xuống ghế, chàng nói với tôi:

- Trà này không được ngon lắm. Tôi xin lỗi. Bạc hà đã bị hỏng hơi. Người ta quên chưa mua bạc hà khác... Bây giờ thì nàng có thể rót trà ra được rồi

đấy.

Chúng tôi ngồi im lặng uống trà. Chàng Côngxuy-n có vẻ hài lòng. Chàng nói với tôi:

- Chưa phải giờ uống trà, nhưng tôi thấy thèm quá, có vậy thôi, do đó tôi vào đây. Tôi cho rằng tôi không quấy rầy nàng đấy chứ? Tôi có thể bảo quán cà phê ở góc phố mang đến cho tôi một cốc trà, nhưng tôi muốn ghé vào đây uống trà.

Tôi không biết trả lời chàng ra sao; chàng nói với tôi:

- Sao nàng đỏ mặt?

Tôi đưa tay lên sờ má, má tôi nóng bừng; chắc chúng đang ửng đỏ. Tôi xúc động trước những cử chỉ lịch sự và duyên dáng của chàng. Tôi không dám nhìn chàng: hình như chàng có một giác quan khác trực tiếp mạch bảo chàng. Tôi lùi ra xa một chút và quan sát chàng. Tôi không rõ chàng có đẹp trai hay không, nhưng chàng có, như người ta thường hay nói, một dáng vẻ độc đáo, không, còn hơn thế nữa... Chàng... chàng gây cho tôi cảm giác rụt rè e sợ.

Uống trà xong, chàng đứng dậy:

- Tôi phải đi đây; lũ trẻ tai quái lắm. Tôi cố dạy chúng học kinh Coran như tôi đã từng dạy chúng học thuộc một bài thơ hay, nhưng chúng vặn hỏi những câu khá rắc rối đại loại: “Dạ, thưa thầy, có đúng là tất cả những người theo đạo Cơ đốc đều bị đày xuống địa ngục không ạ?”, hoặc “Dạ thưa thầy, đạo Hồi là đạo tốt đẹp nhất thế tại sao Thượng đế lại phải nấn ná mãi mới truyền bá ạ?”. Tôi đã đáp lời bằng cách miệng nhắc lại câu hỏi, mắt ngược lên trần: “Tại sao đạo Hồi lại có muện như vậy?”... Có lẽ nàng, nàng biết rõ câu trả lời?

- Em đã từng nghĩ tới điều đó. Nhưng, chàng đã rõ, em yêu thích kinh Coran như thích một bài thơ tuyệt vời và em ghê tởm những kẻ khai thác nó

để sống ăn bám và những kẻ hạn chế tự do tư tưởng. Bọn chúng là một lũ đạo đức giả. Và lại kinh Coran cũng nói đến điều này...

- Đúng, tôi cũng nhận thấy vậy... Tôi cũng nhận thấy vậy.

Sau một lát ngồi im lặng, chàng cất giọng đọc đoạn 2 của thiên Xura^[8]
“Những kẻ báng bố”:

- “Chúng dùng những lời thề của chúng làm tấm màn che. Chúng đẩy con người ra khỏi con đường giải thoát. Hành động của chúng thật là đồi bại”... Những kẻ cuồng tín hoặc những kẻ báng bố. Chúng đều cùng một giuộc, tôi không hề muốn giao du với chúng.

- Em biết rất rõ về chúng. Trước đây em đã từng có việc cần giải quyết với chúng. Chúng viện dẫn tôn giáo để đè nén và thống trị. Còn em, em viện dẫn đến quyền tự do tư tưởng, tin hoặc không tin. Điều đó hoàn toàn phụ thuộc vào lương tâm em. Em đã đổi bán tự do của mình với đêm tối và những bóng ma quần quanh trong đêm tối.

- Tôi thích nàng mỉm cười.

Quả thực khi nói về đêm tối, tôi hơi mỉm cười. Chàng bảo tôi đưa chàng mượn chiếc khăn tay sạch. Chàng bỏ kính xuống rồi dùng khăn tay lau lại mắt kính. Khi bước ra ngoài, chàng đứng một lát trước gương, sửa lại chiếc áo choàng *đgienlabax* và chải đầu.

Tôi dọn dẹp trong nhà, rồi vào phòng tắm khóa trái cửa lại. Trong phòng không có lavabô lẫn bồn tắm, mà chỉ có mấy cái chậu đặt dưới những vòi nước lạnh. Tôi soi mình trong một chiếc gương nhỏ. Tôi đã gầy đi. Ngực tôi đã nhô lên. Tôi lướt nhẹ tay sờ chỗ giữa hai đùi. Tôi vẫn còn cảm thấy đau. Tôi không còn là trinh nữ nữa. Mấy ngón tay tôi đã thành thạo, xác nhận điều tôi nghi ngờ. Cuộc gặp gỡ ở trong rừng thật là tàn nhẫn và mù quáng. Kỷ niệm này không phải là dấu ấn của bất kỳ một loại tình cảm hay một sự phán xét nào. Đối với tôi, đây chỉ là một sự đột biến giữa bao những đột biến khác mà tôi đã trải qua không hề mang tính chất quan trọng hóa.

Những cái ấy phải đi qua thân xác tôi mà không để lại thương tích. Tôi nghĩ vậy, lòng rất thanh thản. Tôi chuyên tâm luyện tập lãng quên. Điều cốt tử là không còn đèo bồng hai mươi sống gian lận, là không ngoái nhìn lại, là đánh đuổi một bầy những ký ức đang chạy theo tôi và chống chọi nhau trong cái không thể thú nhận được, cái ghê tởm, cái khó chịu. Tôi biết rằng tôi sẽ bị bó buộc thắt nút đó hành hạ quấy phá một thời gian. Để xua đuổi chúng cần phải vắng bóng, phải không có mặt khi chúng gõ cửa giấc ngủ. Do đó, tôi quyết định thực sự chăm lo nhà cửa và chàng Côngxuyn, thực sự trở thành một người đàn bà, rèn luyện tính nhạy cảm của tôi và trả lại cho cơ thể tôi sự dịu dàng mà nó đã bị tước bỏ.

Phòng của chàng Côngxuyn có hai cửa sổ rọi sáng. Phòng sạch sẽ, ngăn nắp, gọn gàng được bài trí một cách lịch sự. Màu sắc của vải vóc ở trong phòng trông rất hài hòa; tấm thảm do người Becbe dệt đã tạo cho chốn này một bầu không khí vui tươi và nồng ấm. Cạnh giường kê một tủ sách nhỏ bằng chữ nổi. Trên mặt bàn để ở đầu giường tôi thấy bày chiếc đồng hồ báo thức, một tấm ảnh chụp hai chị em chàng, chiếc gạt tàn thuốc lá, một bình nước và một cái cốc. Trên mặt bàn ở cuối phòng có mấy chữ để thòi ra nửa trang giấy đã đánh máy dở. Tôi cố ghìm không đọc dù chỉ dòng đầu thôi. Tôi rất tò mò. Tôi lánh ra xa, nhưng sau đó cố lần đọc mấy từ. Theo cách thức bố trí trên trang giấy, tôi có thể kết luận được rằng đây hẳn là trang nhật ký riêng tư. Ngoài ra, bên cạnh chiếc máy chữ còn có một cặp giấy màu đỏ trong để một xếp giấy. Tôi đỏ mặt. Tôi thấy ngượng. Tôi cứ những muốn khám phá điều bí mật đó. Chàng Côngxuyn ghi nhật ký, chắc về chị chàng.

Tối đến đã xảy chuyện rắc rối đầu tiên từ khi tôi bước chân vào ngôi nhà này. Atxidơ trở về, linh kinh xách đồ ăn dành cho bữa tối và đi thẳng xuống bếp. Vừa vào tới bếp, mục trông thấy ngay ấm trà hãy còn tỏa ngào ngạt mùi bạc hà và hai chiếc cốc tôi quên chưa rửa. Mục đặt lên xuống và hỏi xem ban ngày đã có ai lại chơi. Tôi trả lời là không có ai cả.

- Nhưng thế ai đã uống trà?

- Chàng Côngxuyn và tôi.

- Ban ngày Côngxuyn không bao giờ uống trà ở nhà.

- Những chính chàng đã uống! Sáng nay chàng đã vào đây và chính chàng đã pha trà. Mụ cứ hỏi chàng thì rõ mọi điều...

- Không. Côngxuyn làm việc trong phòng chú ấy. Không nên quấy rầy chú ấy. Trà ngon không?

- Ngon ạ, pha hơi ngọt, đúng theo khẩu vị của tôi...

Từ phòng mình, chàng Côngxuyn nói vọng ra:

- Trà ngon và những giây phút ngồi trò chuyện với Anhvitê^[9] thực tuyệt vời!

Atxido im lặng. Mụ đang trong tâm trạng bức bối. Tôi muốn giúp mụ. Mụ khước từ bảo tôi đi lấy nước rửa chân cho chàng Côngxuyn.

- Đã đến giờ rồi đấy. Đun nước sôi, chuẩn bị khăn và dầu thơm.

Tôi chưa bao giờ rửa chân cho một người đàn ông. Chàng Côngxuyn ngồi trên ghế bành, giơ chân phải để tôi xoa bóp, còn chân trái ngâm trong nước nóng. Tôi xoa bóp không đúng quy cách. Chàng từ tốn cầm tay tôi và nhẹ nhàng xoa bóp.

- Này, không nên chà xát hoặc ấn ấn. Xoa bóp là hình thức kết hợp hai động tác đó, đây là một sự vuốt ve thấm qua làn da và truyền vào bên trong kèm theo những động tác day day rất dễ chịu.

Sau khi nghe những lời giảng giải ấy, tôi quỳ xuống và cố làm theo đúng động tác. Bàn chân chàng không lớn, chắc chàng đi giày số ba mươi chín. Tôi từ từ xoa bóp. Rõ ràng là chàng hài lòng. Chàng mỉm cười và luôn mồm thốt reo vui sướng: “Kính lạy Đấng Alla! Đấng Alla”.

Tuy đầu buổi tối có xảy ra một sự việc không ổn lắm, nhưng bữa ăn diễn ra tốt đẹp. Atxidor bị mệt. Mụ đứng dậy và bảo tôi:

- Buổi tối đọc sách cho Côngxuyn nghe.

- Không, tối nay tạm bỏ buổi đọc sách, - Chàng Côngxuyn nói. - Tối nay em muốn cùng Anhvitê của chúng ta tiếp tục cuộc tranh luận sáng nay.

Chàng bảo tôi đi theo chàng lên sân thượng.

- Ở đây, đêm thật êm dịu và thật là đẹp, nhất là vào lúc khi mùa hè chưa vội vã rút áo ra đi. Vả lại, tôi thích bầu trời đầy sao. Hai ngày nữa trăng sẽ tròn. Rồi nàng sẽ thấy, đẹp tuyệt trần.

Ngoài sân thượng có trải một tấm thảm trên để hai chiếc gối dựa. Thành phố vẫn chưa chìm trong giấc ngủ. Người ta thấy ở các sân thượng khác có mấy người đang ăn tối hoặc đánh bài. Tôi đang mải nhìn họ thì chàng Côngxuyn bảo tôi chú ý nhìn sân thượng thứ ba ở bên phải.

- Họ có đấy không?

- Chàng nói ai ạ?

- Một người đàn ông và một người đàn bà, hãy còn trẻ, chưa lập gia đình; hai người thường lên sân thượng để yêu nhau. Họ ôm hôn nhau, ghì chặt nhau và thầm thì nói những lời trêu mếu. Khi tôi cảm thấy cô quạnh, tôi lên đây, và tôi biết rằng tôi có họ bầu bạn ở bên. Họ không nhìn thấy tôi. Tôi cũng vậy. Tôi cảm thấy có họ ở bên và tôi rất mến họ. Họ vụng trộm lấy cắp và giờ hạnh phúc. Tôi sung sướng nghĩ rằng mình là một nhân chứng kín đáo cho niềm hạnh phúc đó. Nàng biết không, đôi lúc tôi sống như một cây tầm gửi. Điều đó không quan trọng. Có điều không nên để sự việc này lặp lại quá nhiều. À, mà không biết những chuyện vặt của tôi có làm nàng nghe buồn chán không đấy? Sáng nay chúng ta nói chuyện về gì nhỉ?

- Về đạo Hồi giáo.

- Đạo Hồi giáo! Có lẽ chúng ta không xứng đáng với sự thanh cao của tôn giáo này.

- Tất cả mọi tôn giáo phải chăng đã dựa trên cơ sở tội lỗi? Em đã từ bỏ, em đã từ bỏ theo nghĩa thần bí, hơi giống Al Hallaj.

- Tôi chưa hiểu rõ ý nàng...

- Em đã cắt đứt với thế giới, ít ra cũng là với quá khứ của em. Em đã đành lòng dứt bỏ tất. Em là một người dứt bỏ tự nguyện và cố sống sung sướng, nghĩa là sống tùy theo khả năng tài chính của mình, với chính cơ thể mình. Em đã vứt bỏ những gốc rễ và các mặt nạ. Em là một kẻ lang thang nay đây mai đó không ràng buộc bởi bất kì tôn giáo nào. Em đi và đi bằng qua những huyền thoại, em là một kẻ dừng dừng về tôn giáo...

- Đây là điều mà người ta gọi là tự do...

- Đúng, trút bỏ tất, chẳng chiếm hữu gì để khỏi bị chi phối. Tự do, nghĩa là không bị ràng buộc, chà đạp gông xiềng, có lẽ chà đạp thời gian.

- Nàng gợi ta nhớ lại câu này của Zen: “Ở thời nguyên thủy, con người chẳng có gì hết”.

- Con người chẳng có gì vào thời nguyên thủy, đúng như vậy, và vào thời tận thế, con người cũng sẽ chẳng có gì cả. Thế nhưng người ta cứ nhồi nhét vào đầu óc con người nhu cầu phải chiếm hữu: một nóc nhà, bố mẹ, con cái, những viên đá, quyền sở hữu tài sản, tiền, vàng bạc, con người. Em được học để quen với suy nghĩ không chiếm hữu gì hết.

- Con khát đã chiếm hữu và tiêu thụ này ở ta được thể hiện qua sự thiếu vô hạn. Chúng ta bị thiếu một cái chủ yếu gì đấy. Người ta cũng chẳng rõ nữa. Tôi đã biết một vĩ nhân sống tay đứt túi, không nhà cửa, không hành trang, không ràng buộc. Ông ấy đã qua đời như khi vừa lọt lòng: chẳng hề có tí chút gì. Đây là một nhà thơ, một người chỉ có lời nói để ban tặng...

- Chiếm hữu, tích lũy, để dành như người ta nói, chẳng phải là phơi bày mỗi ngày một chút phẩm giá của chúng ta, đưa nó ra thử thách sao?

Trong khi chúng tôi trao đổi những suy nghĩ này, chàng Côngxuyn thái rất đúng thao tác mấy chiếc lá thuốc lá *kip* trên mảnh gỗ chuyên dùng vào việc đó. Thoạt đầu, tôi không để ý. Đôi tay chàng cứ thoăn thoắt thái, vẻ kiên trì và thành thạo. Chàng nhồi ống tẩu đầu tiên, châm lửa, rít một hơi, rơi đổ chỗ thuốc trong tẩu cháy chưa hết hẵn bỏ đi. Chàng nói như với chính bản thân mình: “Thuốc khá đấy”, chàng nhồi một tẩu thuốc khác sau đó đưa tôi:

- Tôi không biết nàng có thích thứ thuốc này không? Theo tôi, thuốc ngon đấy. Thỉnh thoảng tôi hút một hoặc hai tẩu, nhờ đó tôi nhìn nhận mọi vấn đề và lòng mình rõ hơn, tất nhiên là không có ẩn ý.

Trong cuộc sống trước đây, tôi đã có lúc hút thuốc lá *kip*. Kỷ niệm này chẳng tốt đẹp gì đối với tôi. Nhưng đêm đó ngay thuốc lá *kip* cũng thật dễ chịu. Tôi cảm thấy tin tưởng. Tôi vừa mới thoát khỏi địa ngục.

Người ta đã dạy tôi cách tôi tối tối rửa chân này không phải là chủ tôi và tôi không phải là nô lệ của chàng. Tôi thấy chàng đã là một người thân gần. Tôi quên hẳn chàng là một người mù và trò chuyện với chàng như với một người quen biết nhau từ lâu. Một buổi tối, khi ở trên sân thượng, bản thân chàng đã nêu với tôi nhận xét đó:

- Để có được một sự hiểu nhau thế này, chắc trong bản thân chúng ta có cùng một vết thương, tôi không có ý định nói có cùng một khuyết tật - những người mù hay gây gỗ và đối xử độc ác với nhau - nhưng trong mỗi chúng ta có một cái gì đó dễ vỡ làm chúng ta xích lại gần nhau.

Do muốn chôn chặt cái quá khứ của mình, tôi ngồi im không đáp lại lời nhận xét đó. Tôi đã đánh giá cao sự việc là chàng Côngxuyn không hề muốn tìm hiểu rõ về cuộc đời trước đây của tôi. Làm sao có thể nói để chàng biết rằng cuộc đời tôi mới chớm bắt đầu, rằng bức màn dày đã được kéo lên để diễn một lớp kịch trong đó các nhân vật và các đồ vật đều cùng phủ chung một thứ bụi của sự lãng quên tuyệt đối? Tôi âm thầm chống

chọi, không hề để lộ ra ngoài một chút gì. Nhằm thoát ra khỏi hoàn toàn cái mê cung nguy hại này. Tôi đấu tranh chống lại tội lỗi, chống lại tôn giáo, chống lại đạo đức, chống lại những gì đe dọa việc tôi tái sinh tựa hồ như tôi những muốn làm hại thanh danh của mình, tự làm ô danh, tự phán mình và tự hủy hoại cái phần nhỏ bé mà tôi đã cố cứu vãn trong con người tôi.

Cuộc gặp gỡ chàng Côngxuyn là một sự kiện có tác dụng quan trọng, đồng thời cũng làm nảy sinh một số khó khăn trong cuộc sống hàng ngày. Con người này có thể giới riêng, trong đó chàng vận động tùy theo nhịp điệu của chính bản thân chàng. Chàng có những thói quen, một số nếp, một tập tính xem ta có vẻ nực cười hoặc kỳ cục. Tất cả những điều đó đều được chị chàng nuôi dưỡng để qua đó mục muốn tỏ rõ quyền lực của mục. Tôi, tôi không biết mình phải làm gì. Được nhận vào làm việc một cách khá tình cờ tôi chẳng rõ mình thực sự phải làm gì. Mục Atxido giải thích lơ mơ công việc của tôi. Nhưng chàng chẳng hề nói gì. Tôi có mặt ở đây, hoàn toàn không hẳn theo lệnh của chàng, nhưng tôi luôn luôn ở trong tư thế sẵn sàng làm theo lệnh của chàng. Nói chung tôi muốn biết rõ mình đang đưa chân bước đi đâu. Nhưng ở đây tôi đang ở giữa đám sương mù và tôi thích vậy! Điều đó làm tôi nhớ lại một cảnh mà cả ba chúng tôi đều đắm chìm trong sương mù.

Một tối, sau bữa ăn, chàng Côngxuyn bảo chị mình, giọng khá độc đoán:

- Ngày mai, chị cho quét dọn nhà tắm hơi. Tôi đã quyết định là cả ba chúng ta sẽ đi tắm.

- Không được đâu!

- Được chứ; ngày mai nhà tắm hơi sẽ dành riêng cho gia đình ta. Chúng ta, gồm có chị, nàng Anhvite của chúng ta và tôi sẽ đến đó tắm...

- Nhưng...

- Chẳng có gì đáng lo ngại cả. Các người sợ bị tôi dòm ngó...

Tôi, tôi không nói gì. Tôi cảm thấy mẹ Atxidơ muốn lôi kéo tôi bác bỏ dự định đó. Tôi không những im lặng mà còn mừng thầm và tò mò muốn biết xem việc tằm chung trong gia đình sẽ diễn ra ra sao.

- Thôi được, - người chị nói. - Những người khách cuối cùng sẽ ra về vào lúc chín giờ tối. Hai người sẽ tới trước mười giờ.

Nói xong mẹ đứng dậy và đi về phòng mình, ngồi lì ở trong ấy. Chàng Côngxuyn tuy có hơi ngại nhưng hài lòng:

- Tôi không muốn chị tôi nổi cáu. Chắc chị ấy lại cho rằng tôi nảy ra ý nghĩ đó nhằm chống lại chị. Đôi lúc tôi có những ý nghĩ kỳ cục. Đây là do khi tôi thấy bồn chồn. Thực ra, tôi chưa hỏi ý kiến nàng. Nàng không thấy khó chịu là...

- Ngày mai hãy hay.

- Tôi nói vậy vì nàng là một người phụ nữ, theo như tôi nhận biết, nàng là một người mang nhiều nữ tính... thế mà nàng lại ở giữa bóng tối và hơi nước với một người đàn ông...

- Chàng nói đúng. Em không muốn để chị chàng cho rằng việc này là do em đã nghĩ ra nhằm chống lại chị ấy...

GIAO ƯỚC

Mỗi phòng chính của nhà tắm là có ánh sáng le lói, còn hai phòng kia tối om om. Nhà tắm chìm trong cảnh mờ tối đến nỗi một người tinh mắt cũng khó phân biệt một sợi chỉ trắng với sợi chỉ đen. Nếu sự nhập nhằng nước đôi trong tâm hồn có được làn ánh sáng thì chắc hẳn đó là thứ ánh sáng này. Hơi nước che cho những tắm thân trần truồng. Hơi ẩm chảy thành từng dòng những giọt nhỏ màu xám trên các bức tường, làm rôm rả thêm những câu chuyện dài lê thê kéo suốt thời gian có mặt tại nơi phòng khách này. Sau khi nhà tắm không còn ai và được cọ rửa sạch sẽ, nó được dành cho riêng chúng tôi. Là chủ của chốn này, mục Atxidơ là người đầu tiên bước vào nhà tắm, tay dắt chàng Côngxuyn. Tôi, tôi lẳng lặng đi theo sau. Tôi nhớ lại hai tháng trước kia, tại nơi đây, tôi đã tắm quáng quàng, phần vì bị mục Atxidơ do muốn đóng cửa, nên đã giục, phần vì bị hai mục phù thủy hành hạ do muốn lột da tôi. Tôi vừa đi chậm rãi vừa đưa mắt nhìn kỹ mấy bức tường. Trong văn phòng phía sau, tối tăm nhất, tôi thấy xuất hiện một bóng ma, thân xác một cô gái trẻ, treo lủng lẳng dưới trần nhà. Tôi càng đến gần, thân xác càng già nua cho đến khi tôi đứng đối diện với mẹ tôi, miệng đã móm mém, tóc xõa từng mảng trên gáy và trên mặt. Tôi đi giật lùi trở ra và đến chỗ chàng Côngxuyn và chị chàng ở phòng giữa. Tôi nhận thấy rằng các ký ức của tôi được nuôi dưỡng bằng máu của những người chết và vừa được tiếp vào máu tôi. Sự trộn máu này đã tạo nên trong tôi những ảo giác trong đó các cơ thể khô kiệt kêu đòi máu của chúng. Tôi quyết định không kể lại với ai về chuyện đó. Câu chuyện máu bị pha trộn này cứ đeo đuổi tôi suốt từ ngày bố tôi qua đời. Công việc của lãng quên được tiến hành cũng đã tầm tã. Dù sao tôi cũng đã chôn cất những con người và các đồ vật. Thường nhà tắm là nơi lũ ma hay lui tới. Về đêm, bọn chúng chiếm nhà tắm để bí mật trò chuyện. Sáng sớm, khi mở cửa phòng tắm, ta ngửi thấy mùi tử thi và dưới đất có vỏ lạp. Kể cũng chẳng có gì đáng lạ, lũ ma vừa ăn vừa trò chuyện...

Tôi cuốn quanh người một chiếc khăn tắm khá rộng và đang gội đầu thì thấy mẹ Atxidơ lù lù xuất hiện ở trước mặt tôi, mẹ ra lệnh cho tôi tới cùng tắm ở chỗ hai chị em mẹ.

- Việc gì mà cứ phải che với đây? Nàng có gì ta có nấy, còn chú em ta chẳng nhìn thấy quái đâu... Do đó, nàng cứ cởi tất ra cho thoải mái và đến tắm cùng chị em ta.

Tôi nghĩ rằng đây là lệnh của chàng Côngxuyn. Tôi giữ tóc rồi tới chỗ hai chị em mẹ. Hai người ngồi khoảng giữa phòng, chân xoạc ra, đang ăn trứng luộc và ô liu đỏ. Đây là tục lệ. Mẹ Atxidơ đưa tôi một quả trứng. Trứng chưa chín hẳn. Lòng đỏ chảy nhoe nhoét ra các kẽ ngón tay tôi. Tôi thấy buồn nôn. Tôi thoáng nghĩ mình đã trở thành một thứ đồ chơi trong tay một cặp quý quái. Ý nghĩ này lại càng được củng cố khi mẹ Atxidơ bảo tôi xoa xà phòng lưng và hông. Chàng Côngxuyn cười thầm. Năm sắp trông mẹ Atxidơ khá kỳ cục. Tôi có cảm giác tôi đang chùi cọ một quả núi trở trụi. Mẹ ngủ thiếp và ngáy ầm ầm. Chàng Côngxuyn để tay lên vú bên trái tôi. Chàng xin lỗi. Chàng định giơ tay đặt lên vai tôi. Chàng bảo cứ mặc cho Atxidơ ngủ. Dương vật của chàng cương lên ở dưới chiếc khăn tắm. Tôi né ra xa. Qua giọng nói của tôi, chàng đã nhận thấy chuyện đó. Chàng rất thánh trong việc đo khoảng cách giọng nói. Chàng nói rằng chàng sung sướng được ở bên tôi trong nhà tắm hơi. Tôi đáp rằng sau khi ăn trứng tôi thấy buồn nôn. Tôi đứng dậy và chạy ra mưa vào một góc buồng tắm tất cả những gì tôi vừa nuốt. Cái cảnh tranh tối tranh sáng, giữa làn hơi nước và ẩm ướt này, thêm vào đây là sự hiện diện của hai người đàn bà tất nhiên đã kích thích tình dục của chàng Côngxuyn. Lúc đó tôi được biết rằng những người mù không thể có ảo ảnh dựa trên cơ sở các hình ảnh, mà xuất phát từ mùi vị, từ hoàn cảnh cụ thể, đôi lúc đã được dàn dựng lên. Chàng Côngxuyn rút vào một góc tối, mặt ngoảnh nhìn tường. Tôi biết rằng nếu để chàng đụng vào người tôi, chàng sẽ mất bình tĩnh. Chàng khề bảo tôi xà phòng lên lưng chàng. Tôi từ chối. Chàng không vật nài. Tôi chẳng hề có ham muốn. Chỉ cần nhìn thấy mẹ Atxidơ nằm song sượt ở giữa nhà tắm là tôi đã muốn nôn mưa. Tôi tắm gội khá nhanh rồi ra ngoài phòng nghỉ. Tôi quá mệt mỏi nên nằm ngủ thiếp đi.

Khi thấy hai chị em bước ra, mình cuộn trong những chiếc khăn tắm lớn, tôi hiểu rõ là giữa họ đã có một giao ước bí mật gắn bó hai chị em cho tận ngày chết. Hai chị em sung sướng và được nghỉ ngơi. Có lẽ chàng Côngxuyn có ý định đưa tôi len lách vào bí mật của họ. Xem ra chàng phật ý khi được chị cho biết rằng tôi đã vội vã rút khỏi phòng tắm hơi. Tôi cho rằng chàng cảm biết được điều đó: nhưng mọi cảm giác của chàng đều dồn vào việc làm cho cơ thể được giãn nghỉ. Tôi biết là người mù rất nhạy cảm. Chàng Côngxuyn cố nén giận. Lẽ ra tôi không nên bận tâm đến tâm trạng bức bối của chàng, nhưng tôi cũng thấy bứt rứt khổ tâm về chuyện vừa xảy ra. Đêm đó chàng không ngủ. Chàng ngồi đánh máy chữ. Mụ Atxido vẫn bình thản ngáy. Còn tôi, tôi ngong ngóng nằm chờ sáng. Mấy lần tôi đã chực ngồi dậy, lòng những muốn đẩy cửa phòng chàng, bước vào ngồi thu lu một góc và nhìn chàng đánh máy chữ. Tôi sợ không biết cách chàng phản ứng ra sao. Chàng đã bức mình. Chắc hẳn vì cách xử sự của tôi. Tôi bối rối. Cảm xúc của tôi rất mâu thuẫn: một nỗi hoảng sợ xen lẫn một niềm vui kỳ lạ. Sự cân bằng trong quan hệ của chúng tôi đã có chỗ rạn vỡ. Những mối quan hệ chắc là nhập nhằng, nhưng thẳng thắn, hoàn toàn mới, được thời gian và tính lịch sự của những tình cảm chưa rõ nét hứa hẹn. Điều này chẳng hề giống với nỗi đam mê đột nhiên và dữ dội. Đây có lẽ là một sự đam mê, nhưng còn chập chững, đang ở tuổi mới chớm biểu lộ.

Niềm đam mê duy nhất mà tôi được biết, đó là niềm đam mê dành cho bố tôi. Tôi đã dẫn dắt niềm đam mê đó đến tột cùng, đến sự thù hận, rồi cái chết và sự thù hận sau cái chết. Nhưng nó phá hủy mọi thứ trên đường đam mê. Bất hạnh chính là bản chất của mọi niềm đam mê. Nó là hạt nhân, là động cơ và nguyên nhân. Lúc đầu người ta vẫn chưa biết rõ nó. Mãi về sau, khi cơn lốc đã gây ra tác hại, người ta mới phát hiện rằng bản thân nỗi bất hạnh cũng đang hoành hành. Chính vì vậy tôi dò dẫm tiến một cách thận trọng và rụt rè. Tôi quyết định đứng ngoài quan sát và thản hoặc là bị động. Cần phải làm cho lương tâm được trong sạch, để cho da dẻ có thời gian thay đổi và kỷ niệm vĩnh viễn tắt lụi. Tôi viện cớ bị viêm họng và ngủ li bì ở trong phòng. Trước khi bắt chuyện lại với chàng Côngxuyn, cần phải qua mấy ngày để làm phai nhạt bớt sự việc ở nhà tắm hơi. Tôi cảm thấy khó mà đương đầu nổi với chàng. Không gì có thể thoát khỏi chàng. Chàng cảm nhận thấy mọi điều. Chàng biết rõ mọi diễn biến trong tâm hồn của kẻ mà chàng đang quan tâm.

Một hôm, tôi còn đang nằm liệt ở trên giường thì chàng gõ cửa và muốn gặp tôi ở sân thượng vào lúc hoàng hôn. Chàng nói hôm nay đẹp trời, ánh sáng rất dịu và thời tiết thật lý tưởng để trò chuyện. Tôi không mở cửa và lên tiếng đáp lại: “Em vui lòng nhận lời chàng!”.

Đây là tôi nói chân thành. Lòng tôi hân hoan vui sướng. Phải tới mười hôm rồi chúng tôi không ai nói chuyện với ai lời nào. Mọi việc từ từ trở lại bình thường. Mụ Atxidor đã hờn dỗi. Mụ bắt tôi làm tất cả những công việc nội trợ. Đây là một cách mụ tỏ ý muốn nhắc nhở tôi rằng tôi là một kẻ hầu người hạ hoặc nếu cao sang đi nữa thì cũng chỉ là một kẻ nội trợ. Nhưng khi mụ vừa bước chân ra khỏi nhà, chàng Côngxuyn đối xử với tôi một cách khác. Tôi không phải là một cô người hầu cũng như một nữ y tá chăm sóc người tàn tật. Mụ đã dùng những thủ đoạn đê tiện, cố tách tôi ra với chàng Côngxuyn. Mụ khuân một cái đệm đem kê vào góc bếp và bảo tôi rằng từ nay trở đi đây là phòng của tôi. Tôi không phản đối. Mụ ở nhà của mụ. Chuyện này chẳng làm tôi bận tâm. Ngủ bên xoong nồi, ngủ giữa trời hoặc trong một căn phòng ẩm cúng, đối với tôi thế nào cũng được. Tôi chẳng có đồ đạc gì để kê dọn. Tôi ngủ ở bếp và mơ một giấc mơ tuyệt đẹp. Tôi thấy mình đang đi du lịch đó đây, đi tàu thủy và tắm dưới làn nước trong veo.

Sáng ra, tôi nghe tiếng mụ Atxidor đang tranh cãi với em trai. Không lâu nhưng gay gắt. Không biết có phải xoay quanh sự hiện diện của tôi trong ngôi nhà này không? Hay đây chỉ là do người mù nổi cáu vì người ta không tôn trọng một thói kỳ quặc của chàng? Hay có lẽ chàng trách khi đã đẩy tôi xuống bếp... Cực chẳng đã, tôi đành không muốn đoán biết xem vì sao hai chị em lại to tiếng. Tôi im lặng và coi như chàng Côngxuyn đã biểu lộ khá nhiều tình cảm ân cần chú ý tới tôi. Dầu sao tôi chỉ là một kẻ xa lạ, một kẻ lang thang, không giấy tờ, không rõ tung tích, không có hành lý, từ cỏi hư vô tới và đi về chốn không rõ mình sẽ tới đâu. Tôi không thể dừng dừng khi phải sống cuộc đời lang thang có mấy ngày, tôi đã được thu nhận ngay. Việc tôi gặp người đàn ông phức tạp, có học thức và rụt rè này đã trở thành một sự kiện ngày càng trọng đại trong đời tôi (ở đây tôi không muốn tách bạch giữa cuộc đời trước đây hay cuộc đời mới). Cuộc đời của tôi với tất cả những gì nó thu nhận, từng trải và thất bại.

Tôi rửa bát đĩa, thu dọn bếp trước khi đi ngủ. Bè bạn của tôi là lũ gián và lũ kiến. Thường là, ngay cả ở các gia đình giàu có, các cô người hầu được bố trí ngủ dưới bếp. Qua việc đày ải này, mẹ Atxidor muốn báo cho tôi biết rõ công việc thực sự của tôi và hạn định quyền được ăn, được nói của tôi.

Tính cảnh đó chẳng kéo dài được bao lâu. Một buổi tối, chàng Côngxuyn tới gặp tôi và yêu cầu tôi quay trở về phòng dành cho tôi. Tôi từ chối. Chàng năn nỉ, cuối cùng chàng bảo tôi:

- Đây là mệnh lệnh!

- Chị chàng...

- Phải tôi biết. Tôi đã nói với chị ấy. Chị Atxidor lấy làm tiếc. Lúc này chị không được khỏe. Bệnh khớp của chị lại phát, do đó chị hay bực bội cáu gắt.

- Em chỉ vâng lệnh chị chàng. Chính chị chàng bảo em ngủ ở đây thì cũng chính chị chàng sẽ định cho em một chỗ mới dưới nóc nhà này.

- Nàng nói có lý. Đôi lúc ta phải gạt cái lý sang một bên. Tôi yêu cầu nàng...

Rồi, sau một lúc im lặng mà tôi cảm thấy chàng đang tìm những lời thích hợp để nói với tôi một điều gì quan trọng, chàng nói tiếp:

- Tôi không muốn nàng phải sống trong căn phòng nồng nặc mùi mỡ và *tajin* hâm nóng sữa.

Đúng lúc đó mẹ Atxidor bước vào bếp, tóc xõ tung, vẻ mặt mệt mỏi:

- Côngxuyn nói đúng đấy. Không nên ngủ ở đây nữa.

Sau đó mẹ bỏ đi.

Trên sân thượng có một chiếc bàn nhỏ, một tủ hút thuốc lá *kip*, một ấm chè và hai chiếc chén. Chàng mới tới đến cùng trò chuyện. Và chàng đã nói gần trọn cả đêm.

- Tôi đã trông thấy những xứ sở huyền thoại, nơi cây cối nghiêng mình tỏa bóng che mái cho tôi nơi trời mưa toàn những hạt trong suốt như pha lê, chim muông muôn màu sắc bay trước dẫn lối đưa đường tôi, nơi gió thoảng những mùi ngọt ngào ngát thơm, những xứ sở có bầu không khí vắt trong, nơi tôi có thể ẩn mình hàng giờ và hàng ngày. Tại đó tôi đã gặp các vị tiên tri có tâm hồn vui vẻ, bè bạn từ thời thơ ấu mà chẳng bao giờ tôi thấy lại, các cô gái tôi đã say mê hồi còn nhỏ: tôi đưa bước dạo trong một khu vườn toàn hoa thơm cỏ lạ, chẳng thấy rào chắn, chẳng có người gác canh. Tôi bước trên những hoa súng trải dài như một tấm thảm. Tôi ngủ trên một chiếc ghế dài mà không bị ai đến quấy rầy. Tôi chẳng hề thấy lòng bị gợn một chút e ngại. Tôi thấy yên tâm về bản thân mình và về những người khác. Nhưng đã nói thì phải nói rõ với nàng tất cả sự thật, những người khác đã bị tổng cổ ra khỏi những xứ sở đó. Chính vì vậy tôi mới nghĩ rằng đây là những xứ sở huyền thoại. Mọi người đi ngang qua không dừng lại. Họ vội vã. Tôi, tôi chậm rãi bước tôi sững sờ trước những màu sắc kỳ ảo khi trời vẫn chuyển vào buổi hoàng hôn. Tôi nhận thấy mọi người đều đổ dồn vào một hướng. Do tò mò và cũng tôi chẳng biết rõ mình phải làm gì, tôi đã mon men lần theo chân họ. Tất cả mọi người đều dừng lại trước một nhà kho rộng mênh mông nằm ngay tại một cửa ô. Xung quanh chẳng có nhà cửa, cây cối lẫn đồng cỏ. Nhà kho quét sơn màu xanh, sừng sững trên một khoảng đất khô ráo và rộng. Người ta bước vào một cửa ra bằng cửa khác, tay ôm đầy những bọc nhỏ. Rất là kỳ lạ. Chẳng rõ tại sao tôi lại cũng đứng xếp vào hàng như mọi người. Có điều rất lạ là mọi người rất trật tự. Như nàng đã rõ đấy, ở ta ý thức về người công dân rất yếu. Tới cửa vào kho, tôi thấy những tấm biển rất rộng trên các giá lớn. Mỗi biển có kẻ một chữ cái. Nhà kho này là nơi chứa cất các từ. Đây là cuốn tự điển của thành phố. Nhiều người tới đây thu nhận những từ, kể cả những câu mà họ thấy trong tuần sẽ phải dùng tới. Tới đây không chỉ có những người cầm và những người nói lắp; tới đây còn có cả những kẻ vốn không có gì để nói, luôn luôn tự lặp lại mình mà không biết; có những kẻ ba hoa không đủ vốn từ ngữ; có những kẻ thấy từ đã nằm ở đầu lưỡi chực bật ra rồi, nhưng vội lấy gương soi xem có đúng từ mình định dùng không; có những kẻ thường

nói sai nghĩa và lầm lẫn ngăn chử, họ được một người hướng dẫn uốn nắn, cũng có cả một số người thích hỗn hợp những âm tiết, mưu toan phát minh ra một ngôn ngữ mới. Tóm lại, khu nhà kho như là một chiếc nồi đặt trên lửa. Tôi đi lang thang giữa các hành lang. Có những từ chất thành từng đống đã bị phủ một lớp bụi. Không ai sử dụng. Có cả những chồng từ xếp đầy ắp tới tận trần. Tôi tự nhủ hoặc đây là những ta chỉ dùng một lần thôi và đã trữ lại ở nhà họ. Tôi thoát khỏi nhà kho qua cửa sau, nằm khuất trong tường lẫn giữa đống giá trên để những từ hỏng gãy, cũng như những từ cũ đã quá mòn và không ai còn sử dụng nữa. Tôi để nàg tự đoán ra những từ hỏng gãy, cũng như những từ cũ đã quá mòn và không ai còn sử dụng nữa. Tôi để nàg tự đoán ra những từ đó, cũng như tôi im lặng bỏ qua những từ thô tục được tạm xếp vào một góc tối và phủ vải màu đỏ chói. Thật đúng như trong một câu chuyện thần tiên, khi đẩy cánh cửa này mở ra, tôi thấy mình rơi ngay vào một căn hầm rộng thênh thang, ánh sáng chan hòa, có những phụ nữ tóc màu nâu, tóc vàng hoe, tóc hung đang đi đi lại lại, cho một xứ sở, một chủng tộc, một tính nhạy cảm. Các nàg đi đi lại lại, nhưng không nói câu nào. Một vài nàg ngồi ngủ mơ màng. Một số khác hồi hã, khoe sản phẩm mà mình có. Khu vực mênh mông nằm ở dưới đất này là thư viện của thành phố. Một nàg tuyệt đẹp bắt chuyện tôi, nàg nói: “Tôi vừa học xong Trường đại học Tổng hợp ở Göttingen vào lúc tròn hai mươi tuổi. Bố tôi - bộ trưởng trong đoàn cử tri của (một lát im lặng) - đã có ý định cho tôi đi du lịch ở các nước nổi tiếng nhất châu Âu...”. Rồi, nghỉ một lát nàg lại nói tiếp: “Tôi là Adônphơ... Nhận tôi đi, tôi là một câu chuyện tình, kết thúc lâm li; đây là cuộc đời mà...”. Tất nhiên tôi liền nghĩ ngay tới lịch sử của cái xứ sở tưởng tượng này, nơi tất cả các sách đều bị đốt sạch và mỗi công dân phải học thuộc lòng một cuốn sách lưu truyền nền văn học và thơ ca. Đây không phải như vậy. Sách vở không bị cấm hoặc bị đốt. Nhưng có một hãg đã tuyển mộ những phụ nữ xinh đẹp, bắt họ học thuộc lòng một cuốn tiểu thuyết, một truyện thần thoại hoặc một vở kịch và đề nghị - tất nhiên là phải trả tiền - cử họ tới tận nhà ai muốn nghe họ đọc truyện, hay nói một cách chính xác hơn, ai muốn nghe họ đọc truyện, hay nói một cách chính xác hơn, ai muốn nghe họ đọc lại những gì họ đã học thuộc lòng. Đây chắc là một thị trường lén lút. Người ta bắt tôi mua vé vào cửa. Một bà đứng tuổi ngồi trên ghế tràng kỷ. Bà không xinh đẹp, nhưng trong ánh mắt bà có một vẻ gì đó lạ kỳ và hấp dẫn. Khi thấy tôi tiến lại gần, bà ta nói với tôi: “Tôi là *Rixalutat - Guyfran*. Áng thơ bằng văn vần nói về sự tha thứ,

một cuốn sách nguyên gốc ít người để tâm thực sự đọc, tôi được viết vào năm 1033 và người sáng tạo ra tôi sinh tại Marat al - Mumani ở Bắc Xyry, vùng Alep... Tôi là một cuốn sách khó đọc trong đó những người chết trò chuyện với nhau, trong đó người ta dùng những lời đả kích bằng thơ ca để thanh toán nhau, sách nói nhiều đến Thiên đường hơn Địa ngục...". Cái thư viện sống này rất náo nhiệt. Ngoài ra, còn có một cô gái rất trẻ vừa ngồi trên đu vừa đọc thuộc lòng cuốn Uylisơ "... ta chẳng nên cứ chịu chết gì ở đây suốt đêm như một con sao sao...".

Trong một căn phòng trang trí theo kiểu phương Đông có gần chục nàng xinh đẹp ăn mặc theo kiểu nàng Sêhêradat, đề nghị được kể mỗi nàng một đoạn trong tác phẩm *ngàn lẻ một đêm*. Người ta đang ở giữa một cảnh thần tiên. Ngay từ đầu tôi đã bảo với nàng rằng, đây là một xứ sở lạ kỳ. Thư viện ấy đúng là một kỳ quan. Khi rời khỏi thư viện một người đứng tuổi, mặc toàn đồ trắng, tiến đến bên tôi và khẽ bảo: "Nhập vào một tác phẩm là một tội phạm thánh thượng. Tự coi mình là *Những ngày* của Tuha Hutxen hoặc Tấn trò đời của Banzắc, thật gan cóc tía! Ta, ta chỉ là một kẻ đọc, một kẻ đọc thầm hại kinh Coran... Ông cứ thử tưởng tượng xem thật là dị giáo nếu ta tự coi mình là sách kinh... Tốt hơn hết ta trả lại chìa khóa cho đời và buông mình trong chứng hoàn toàn điên rồ... Nói vậy chứ, nếu ông cần đọc vài đoạn kinh trước mồ của các cụ thân sinh, tôi xin được hầu ông...". Đây là một xứ sở huyền thoại. Một xứ sở được rọi sáng trước làn ánh sáng trong những đêm tôi mất ngủ. Khi rời khỏi nó, tôi buồn bã. Mỗi khi bừng mở mắt nhìn vào bóng tối vĩnh viễn, tôi thấy nó thiếu vắng biết bao. Chỉ riêng ý chí và ước muốn thôi. Tôi không có khả năng lại mở được những cánh cửa của xứ sở đó để làm việc ấy, cần phải được hưởng ân huệ, phải có một sự chuẩn bị đặc biệt. Thật ra, chính cái xứ sở đó đã đến với tôi. Chính nó đã mời tôi đến thăm các khu vườn, những tòa lâu đài và những hầm ngầm nơi đầy những cuộc sống hư ảo. Đây là bí mật và niềm hạnh phúc của tôi. Nhưng phải thú thực rằng đôi lúc, tất cả những ảo ảnh ấy làm cho tôi mệt mỏi. Chúng quấy rối tôi trước các vẻ đẹp không có thực của chúng. Nhưng cuộc sống phải như vậy. Từ khi nàng tới sống trong nhà, tôi thấy đỡ không cần phải đắm mình trong các mê cung của cái khu vực lún thụt ấy. Có lẽ nàng sinh ra xứ sở đó? Tôi đã từng tự nêu ra một câu hỏi như vậy. Tôi nói thế vì làn hương tỏa ra khi nàng hiện diện. Đây không phải làn hương toát ra từ một chiếc lọ, mà nó lan tỏa từ da thịt nàng. Đây là làn hương duy nhất của

con người. Tôi đặc biệt thích để phát hiện dấu hiệu ấy. Mong nàng bỏ quá cho. Tôi nói khá nhiều. Tôi đã lợi dụng lòng nhẵn nại của nàng. Chắc hẳn nàng đã buồn ngủ. Chúng ta đã quên cả uống nước trà. Bây giờ trời đã lạnh. Chúc nàng ngủ ngon!

Tôi chìm ngay vào giấc ngủ và suốt đêm tôi nằm mơ thấy xứ sở thần diệu. Mọi thứ đều ngời sáng, nhưng tôi không tài nào lần tìm được đường dẫn đến thư viện.

MỘT TÂM HỒN MỆT MỎI

Hồi đầu tôi không muốn để ý hay nói đúng hơn không muốn nhìn kỹ mặt mẹ Atxidơ bị hận thù làm biến dạng. Hận thù về bản thân mình mạnh hơn cả sự hận thù đối với những người khác. Nhưng thật khó để phân biệt được rõ. Qua khuôn mặt mẹ, người ta có thể đọc được, nhất là khi mẹ ngủ, những dấu vết của bao thất bại. Sự tàn phá này không phải là một chiếc mặt nạ, mà là một nỗi đau hàng ngày. Chỉ có qua luyện tập lòng hận thù người đàn bà này mới không bị sa sút về thể xác và mới đẩy lùi được cái chết. Chết không phải do cơ thể hủy hoại, mà do lòng bị thất vọng vô hạn, vì buồn chán và vì vô cùng bất lực dẫn đến bóng tối.

Một buổi tối, ăn xong chàng Côngxuyn ngồi đánh máy chữ, mẹ tiến đến bên tôi và đề nghị tôi cùng mẹ lên sân thượng uống trà.

- Uống trà buổi tối, tôi không ngủ được, - tôi nói với mẹ.

- Nếu vậy ta sẽ pha nước cỏ roi ngựa cho nàng uống, nhưng những điều ta sắp kể nàng nghe sẽ làm cho nàng mất ngủ.

- Mẹ có điều gì cần nói với tôi?

- Nàng đừng sợ! Ta muốn nói để nàng rõ ta là ai. Có vậy thôi. Và khi nàng biết rõ ai ở đằng sau bộ mặt này thì hẳn nàng sẽ mất ngủ.

Mẹ cũng có những động tác như chàng Côngxuyn, mẹ chuẩn bị thuốc lá *kip*, hút hai ba tẩu rồi mới lên tiếng nói. Tôi, uống nước cỏ roi ngựa và ngồi nghe, thoát đầu là bắt buộc, sau thì vì câu chuyện khủng khiếp quá. Mẹ nói nhanh hơn lúc bình thường và đôi lúc ngồi lặng một lát khá lâu:

- Ta biết nàng đã nghĩ gì về ta. Nàng không nghĩ gì, nghĩa là nghĩ xấu về ta. Hiện nay thì chưa. Nàng gây cho ta nỗi tò mò trước sự kiên nhẫn, nói đúng hơn trước thái độ lãnh đạm và thụ động của nàng. Đôi lúc ta đã nổi cáu về thái độ ấy. Nhưng không quan trọng. Nàng nên biết rằng ta hiểu rõ ta là ai. Chắc việc ta ra đời là một sự sai lầm. Hồi còn nhỏ - sinh ra ta đã xấu xí và sau này vẫn xấu xí - ta thường nghe người ta nói về ta: “Lẽ ra con bé này không nên có mặt ở đây”. “Con bé này sinh ra từ sự khô cằn”. Ta đã là một đứa trẻ hay quấy rầy, không bao giờ chịu ở đúng vị trí của mình. Thêm vào đó có thể ta cũng xấu xí. Đi đâu ta cũng bắt gặp những ánh mắt buồn rầu và thất vọng trên khuôn mặt của mọi người, nhất là người lớn. Thực ra ta không phải là một người độc ác. Ta tự bảo vệ. Và ngay cả khi chẳng ai làm gì ta, ta cũng tự bảo vệ. Đây là một quy tắc xử thế. Không nên để cho người ta muốn làm gì ta cũng được. Phải đón trước những lời chê trách và nói xấu. Do đó không gì thoát khỏi con mắt của ta. Ngày đầu buổi chơi, lũ trẻ con đã loại ta ra khỏi những trò vui của chúng. Không ai muốn thấy bộ mặt chẳng duyên dáng này. Ta hiểu rõ những người đã cảm thấy khó chịu, chẳng là sự hiện diện của ta làm cho họ như bị quấy rầy. Bố mẹ ta đau buồn. Nỗi thất vọng lộ rõ trên nét mặt hai người. Ta là nỗi thất vọng của hai người. Để khắc phục rủi ro này, bố mẹ ta sinh đứa con thứ hai. Khi chú em ta ra đời, hai cụ đã tổ chức một buổi lễ lớn. Đối với hai cụ không còn nản hán nữa. Nhưng, sau khi lên sỏi, chú em ta bị mù. Nỗi bất hạnh lại bước vào gia đình này. Ta cảm thấy mình là kẻ bất hạnh. Đứa trẻ đó, là làn ánh sáng, là ân huệ trong ngôi nhà không bao giờ nghe thấy tiếng cười, không bao giờ thấy ai vui đùa. Thế mà trong có vài ngày nó đã bị vĩnh viễn tước bỏ mất ánh sáng. Lần đầu tiên ta để cho nước mắt trào xuống mặt. Ta đã bị quật trúng tim chứ không phải bộ mặt ta vẫn không hề đổi sắc. Ta không thích thấy ai khóc. Muốn khóc thì phải được nhận một chút tình cảm trìu mến. Ta, ta chẳng bao giờ nhận được gì cả. Trước nỗi bất hạnh mà ta coi là lớn hơn nỗi bất hạnh của ta này, ta nhận ra rằng ta là con đẻ của sự mất mát. Ta như một cơn mưa không đúng lúc, cơn mưa không ai mong đợi, cơn mưa mà người ta lo sợ vì nó làm thui chột hạt giống. Ta phải dè dặt tất cả nghị lực của ta để trang trải cho những người vô tội phải chịu đựng sự ra đời tình cờ này, ta biết: bộ mặt ta như một bức tranh vẽ bằng thuốc nước bị người ta lấy khăn lau chùi đi. Ta có bộ mặt không thích đáng. Mọi cái ở ta đều không đúng chỗ, cơ thể và những gì ở bên trong cái cơ thể đó. Ta đã tích lũy biết bao hận thù đến nỗi ít ra phải sống hai cuộc đời mới trút bỏ

được hết. Nhưng ta không thú nhận với nàng rằng lòng hận thù ở ta đâu đến nỗi như vậy. Vì, để có hận thù thì phải biết yêu thương, dù một chút ít. Ta chẳng yêu thương ai, kể cả bản thân ta. Tất nhiên những tình cảm của ta đối với Côngxuyn nằm vượt quá tình yêu thương. Nó là hơi thở của ta, nhịp đập trái tim ta. Nhưng nó không thích ta. Khi bước chân vào ngôi nhà này, nàng đã trả lại tiếng cười cho Côngxuyn. Trước đây thật là khó thở. Chú ấy hay gây gổ, thô bạo và bất công. Chính vì vậy khi vừa thấy nàng, tuyệt vọng và không nơi nương tựa, ta liền đề nghị nàng về sống với chúng ta. Chẳng cần ta thú nhận điều đó thì nàng cũng biết rõ. Sự có mặt của nàng đã đem lại một chút ánh sáng cho ngôi nhà ta. Nàng vô tội. Ta không phải là một người vô tội. Ta đã bỏ mặc bố mẹ ta chết dần mòn. Ta còn cho rằng chẳng ai đi dự đám tang của bố mẹ ta. Ta cùng Côngxuyn đem theo một số đồ có giá trị đã bỏ nhà ra đi. Không hề đắn đo. Không hề nhỏ một giọt nước mắt. Ta đã trút bỏ khỏi cuộc đời ta mọi nỗi niềm hy vọng. Và từ đó, tuy ngôi một chỗ nhưng ta cứ xoay quanh như con chóng chóng. Chú em ta khôn lớn trên tay ta. Ta là mắt của Côngxuyn. Ta lam lũ đầu tắt mặt tối để Côngxuyn không thiếu thốn một thứ gì. Ta không cần Côngxuyn phải biết ơn ta. Ta sợ mất Côngxuyn. Nàng hãy giúp đừng để ta phải mất Côngxuyn. Ta linh cảm thấy sắp xảy ra điều bất hạnh. Ta không được trang bị kỹ để đối phó với tai họa. Thế mà ta đã trông thấy nó lớn vờn ở đằng xa, như trông thấy một con người, một bóng hình, có lẽ một bóng đàn ông, hay nói một cách chính xác hơn, một người phụ nữ cải trang thành đàn ông, đang đi một mình trên đường, trong ánh sáng hoàng hôn mờ mờ; ta biết, ta cảm thấy chiếc bóng đó có khả năng cản được tai họa. Ta không phải là một mù thầy bói, nhưng đôi lúc linh cảm của ta mạnh mẽ đến mức mọi vật trở nên rõ ràng trong đầu ta. Chiếc bóng đó có các đường nét của nàng. Nàng được số phận cử tới đây và chúng ta không rõ nàng là ai, từ đâu tới hoặc suy nghĩ gì. Xem ra Côngxuyn sung sướng ở bên nàng. Dầu sao sự có mặt của nàng làm cho Côngxuyn thấy vui. Ta buộc phải lưu nàng lại vì nàng biết cách trả lại cho chú em ta lòng khao khát được cười và được viết. Phải tới mấy tháng nay Côngxuyn không đụng tới chiếc máy chữ. Ta không biết Côngxuyn viết những gì. Nhưng chắc là quan trọng. Nếu Côngxuyn nhờ nàng cùng đến một chốn mà chú ấy gọi là “cánh đồng cỏ ngát hương” thì nàng đừng khó chịu và nhất là đừng từ chối. Côngxuyn tới đấy gần như mỗi tháng một lần. Trước đây ta cùng đi với Côngxuyn. Hiện nay Côngxuyn không muốn bước chân ra đường với ta. Côngxuyn ngượng vì chị mình suốt đời ngồi nơi cửa ra vào

nhà tắm hơi. Ta không còn là một mục canh giữ những điều bí mật. Ta giữ áo quần cũ kỹ. Có vậy thôi. Chẳng có gì đáng tự hào cả. Ta làm một nghề chẳng đáng tự hào. Còn nàng, trước khi tới đây, nàng làm nghề gì.

Mục dùng lời một lát, nhồi thuốc lá *kip* vào tẩu, đưa cho tôi và nói:

- Hút thứ này vào nàng sẽ nói... Nó hỗ trợ... Nó giải thoát.

Tôi đã hút tẩu. Khi nuốt khói tôi bị sặc và ho. Mặt mục Atxidor tràn đầy lo âu và cảm giác bất rút:

- Ta muốn biết rõ. Ta nài nỉ. Nàng là ai? Nàng cất giấu trong lòng một điều gì huyền diệu? Nàng đã làm thế nào để có thể trả lại cuộc sống cho một kẻ hấp hối?

Như vậy, qua mục Atxidor, tôi được biết rằng chỉ cần sự hiện diện của tôi đã có thể khơi gợi được điều gì trong người đàn ông sống ngột ngạt tại căn nhà tắm tối này. Bản thân tôi cũng thấy ngạc nhiên. Mục Atxidor vật nài đến mức van xin tôi nói. Tôi chẳng có gì để nói. Mục liên rên rĩ và khóc. Để chấm dứt cái cảnh lố bịch ấy, tôi buộc lòng phải nói dăm ba lời:

- Trước khi tới thành phố này, tôi có cái may mắn và ưu ái được tắm trong một con suối ban những đức tính đặc biệt. Tôi cầu một trong những đức tính ấy: sự lãng quên. Nước suối đó đã rửa sạch cơ thể và tâm hồn tôi. Nó đã rửa sạch, và nhất là nó đã sắp xếp lại những ký ức của tôi, nghĩa là nó đã lưu lại rất ít những gì nằm trong quá khứ của tôi: tôi chỉ giữ nguyên ba hoặc bốn ký ức. Phần còn lại đã biến mất và thế vào chỗ của chúng tôi chỉ thấy toàn những cảnh điêu tàn đổ nát và sương mù. Tất cả đều được bọc trong một chiếc chăn len sồn bợt. Để ra chỗ con suối đó cần phải lột bỏ tất cả và vĩnh viễn từ bỏ những luyến tiếc nào nùng. Tôi hủy mọi giấy tờ của mình và lần bước đi theo ngôi sao vạch đường định mệnh của tôi. Ngôi sao ấy bám riết theo tôi khắp mọi nơi. Nếu mục muốn thấy nó, tôi sẽ chỉ mục xem. Ngày nó tàn lụi sẽ là ngày tôi qua đời. Tôi đã quên hết: thời ấu thơ, bố mẹ, họ tên. Và khi soi gương, thú thực là tôi thấy vui, vì ngay cả khuôn mặt này cũng mới lạ đối với tôi... Tôi hẳn đã có một khuôn mặt khác. Tuy nhiên vẫn còn một điều làm tôi lo ngại: tôi bị sự lãnh đạm đe dọa, sự lãnh đạm -

chốn sa mạc của mọi cảm xúc. Nếu tôi không còn có cảm xúc, tôi sẽ khô héo và sẽ biến mất. Cả chàng Côngxuyn, cả mẹ, cả tôi, chúng ta chỉ là những kẻ bất kỳ nào đó. Vì vậy tốt hơn hết ta nên cười đùa vui vẻ... Chúng ta chỉ sống qua ngày đoạn tháng... Đừng để thời gian buồn phiền trước sự hiện diện của chúng ta; ta nên suy nghĩ ra cách gì làm nó vui, một cách gì giàu đầu óc tưởng tượng, đầy màu sắc chẳng hạn: chàng Côngxuyn thích cái tinh tế của màu sắc; chẳng đáng phải ngạc nhiên nếu đây là niềm say mê của một người mù...

Những lời tôi nói có tác dụng làm yên lòng mẹ Atxidơ. Mẹ nhìn tôi nói, nước mắt giàn giụa. Mẹ để huột mất cái dáng vẻ cứng rắn mẹ đã từng khoe khoang. Lòng căm thù mà mẹ bảo đã dưỡng mẹ. Sau một hồi im lặng, mẹ gục đầu vào tay tôi và tới tấp hơn. Tôi thấy khó chịu. Tôi định rút tay lại nhưng mẹ đã níu giữ chặt. Những chiếc hôn của mẹ đầy nước mắt. Mẹ xin lỗi:

- Nàng tha lỗi cho ta. Nàng bỏ quá cho ta đã nói với nàng bằng một giọng hung bạo. Nàng là một thiên thần do các vị tiên tri đã phái tới đây. Bọn ta là kẻ tội đồ của nàng...

Để chấm dứt cái cảnh nặng nề này tôi thốt kêu lên.

- Thôi đủ rồi! Tôi không phải là thiên thần và cũng chẳng phải do ai sai phái tới đây! Mẹ đứng dậy đi!

Người ta nghe tiếng máy chữ đánh lách cách nổi lên, tiếng lách cách nghe thật đều đều, có lẽ chàng Côngxuyn đánh mãi độc mỗi một chữ, cứ một mực đánh mãi chữ đó.

TÌNH CẢM BỊ RỐI LOẠN

Tôi trần trọc mãi không ngủ được. Tôi nghe tiếng mẹ Atxidơ ngồi khóc ở một góc, còn chàng Côngxuyn đi đi lại lại trong phòng. Đã có lúc tôi nảy ra ý nghĩ ra đi khỏi ngôi nhà này và đi cầu may ở chốn khác. Nhưng có một điều gì đấy cứ níu tôi lại. Tất nhiên cái điều gì đấy là nỗi lòng tha thiết của tôi đối với chàng Côngxuyn, là nỗi bối rối nổi lên trong tôi khi thấy mặt chàng. Tôi còn thấy có một linh cảm khá mãnh liệt dù đi đâu thì cũng chỉ toàn những mối quan hệ mắc mớ, toàn gặp những con người kỳ cục. Tôi nhận thấy rõ rằng gia đình này hay nói đúng hơn hai chị em nhà này thích hợp với tôi. Nó nằm ngay trên đường tôi đi: Tôi phải bước vào ngôi nhà này và bản chất tôi chắc chắn sẽ tạo nên mối lục đục. Lúc này linh cảm bị rối loạn. Chưa rõ đâu ra đâu. Ai yêu thương ai? Kéo dài tình trạng này thì sẽ có lợi cho ai? Làm cách nào để ra khỏi ngôi nhà này mà không bị lôi thôi?

Như vậy là tôi đã biết rõ rằng lâu nay mẹ Atxidơ không hề cho một người đàn bà nào bước vào nhà. Mẹ bo bo giữ cậu em trai bắt phải lệ thuộc vào mình. Chàng Côngxuyn muốn thoát ra khỏi sự lệ thuộc đó nhưng lại cần mẹ. Tôi nghĩ rằng mình tới nhà này đúng lúc nó căng thẳng đến mức sắp bùng tung ra và không thể cứu vãn được.

Tôi vừa thoát ra khỏi những ngày vắng bóng dài lâu một căn bệnh, tôi là một con người hữu ích. Chắc là mẹ Atxidơ đã mất thăng bằng. Mẹ căm thù đàn ông và dành toàn bộ tình yêu thương ở trên đời này cho chú em. Thịnh thoảng mẹ nói tới một anh chàng lái xe tải đã hẹn hò mẹ đến những chốn kỳ cục như lò bánh mì ở cạnh nhà tắm hơi hoặc tại xưởng làm đồ gốm ở ngoại vi thành phố. Một bận, hai người tới một căn lều trước nửa đêm một chút. Hai người cuốn mình trong tấm áo choàng *đgienlabax* xám, người ta không chú ý đến họ. Hai người ôm chặt nhau ngủ thiếp đi và sáng sớm, đứng vào buổi cầu nguyện đầu tiên, buổi cầu nguyện bình minh, thì họ bị phát hiện. Hai người ù té bỏ chạy như hai kẻ ăn trộm. Sau lần đó không thấy mặt anh

chàng lái xe đâu nữa và mẹ Atxidơ cũng chẳng ngong ngóng mong đợi. Khi hứng lên, mẹ kể đi kể lại chuyện đó mấy lần liền và khẳng định rằng chàng Côngxuyn là con đẻ của cuộc diễm tình đó! Do không thể giới thiệu chàng là đứa con hoang nên mẹ bảo chàng là em trai mẹ. Tất cả những điều mẹ kể không có thực. Mẹ ăn nói linh tinh.

Hôm sau, lại xảy ra một sự kiện mới làm tăng thêm sự căng thẳng giữa chúng tôi. Chàng Côngxuyn trở về nhà muộn. Chàng mệt mỏi, chàng bức bối một chuyện gì đấy. Mẹ Atxidơ chạy vội lại giúp chàng cởi bỏ áo choàng *đgienlabax*. Chàng giơ tay gạt mẹ ra nhưng mẹ né tránh được và mấy giây sau tấm áo choàng *đgienlabax* nằm trên tay mẹ. Mẹ xuống bếp đun nước để xoa bóp chân cho chàng. Tôi, tôi không hề nhúc nhích, tôi nhìn cái cảnh đó diễn ra trước mắt. Chàng giận điên lên:

- Người ta coi tôi chẳng ra gì! Thật không thể nào chịu đựng nổi nữa!

Chàng bỏ kính đen xuống và chửi nó với một vẻ bức bối.

- Một lũ dĩ bợm! Chúng luôn cho ta một mẹ chột... đúng, một mẹ chẳng ai thèm đoái hoài.

Từ trong bếp mẹ Atxidơ nói vọng ra:

- Có vậy em mới biết rõ không nên đến đây khi không có chị cùng đi. Nếu chị có mặt ở đó, hẳn bọn chúng chẳng dám làm vậy. Thôi được rồi, em ngồi ra ghế đi, nước nóng rồi.

Chàng Côngxuyn ngồi xuống chiếc ghế bành dành cho chàng. Mẹ Atxidơ bưng chậu nước nóng ấm và vai vắt chiếc khăn mặt tiến đến bên chàng. Mẹ quỳ xuống và đưa hai tay nhắc chân phải chàng lên. Khi chân chàng vừa đụng vào nước nóng, chàng liền thốt lên một tiếng kêu và đột ngột xô mẹ Atxidơ ngã lăn ra đất. Mẹ ngã đầu suýt va phải góc bàn:

- Nước nóng bỏng cả chân! Chị cố tình làm vậy. Chị muốn phạt tôi đã tới đây này. Chị đi chỗ khác đi. Tôi không muốn thấy chị nữa. Từ nay về sau nàng Anhvitê sẽ xoa bóp chân cho tôi.

Chàng đổi giọng hỏi xem tôi có thể giúp chàng làm việc này được không.

Mụ Atxido nhìn xoáy vào tôi. Tôi thấy thương hại mụ. Mụ khốn khổ vì bị xúc phạm và sỉ nhục. Sau đó mụ bảo tôi:

- Nàng xoa bóp đi, như vậy thì tốt hơn!

Thực ra tôi không hề có ý muốn xoa bóp chân cho kẻ độc tài nhỏ mọn này. Nhưng phải tìm cách nào từ chối để tránh khỏi làm nổi ra một cơn giận dữ nữa?

Tôi tiến lại bên chàng, giọng bình thường không to tiếng:

- Lần này, chàng tự xoa bóp lấy!

Tôi bỏ mặc chàng ngồi lại một mình, chân ngâm trong chậu, tôi vào bếp với Atxido. Tôi biết lý do tức giận của chàng, nhưng muốn biết rõ hơn nữa.

- Nàng muốn biết rõ tất!

- Vâng, - tôi đáp.

- Tất cả là do lỗi tại ta. Ta chẳng bao giờ từ chối chú ấy một điều gì. Ta chiều mọi tính thất thường của chú ấy. Từ ngày nàng đến đây, chú ấy muốn tỏ ra không cần tới ta... Côngxuyn muốn nàng thay thế ta... Ta không giận nàng. Nhưng nàng nên biết rằng đây là một người trái tính trái nết. Tốt hơn hết là không nên yêu thương nó, phải chăng che giấu nó với thế giới bên ngoài một tấm màn che chở.

Mụ ngồi xuống một chiếc ghế và hạ giọng nói với tôi:

- Hồi đầu: mỗi tháng một lần, sau đó hai, rồi ba, Côngxuyn nài ta đi cùng. Ta tả hình dáng những người phụ nữ cho Côngxuyn. Tất nhiên, ta chẳng thích thú gì công việc đó. Bọn ta vào đây qua một chiếc cửa riêng.

Về nguyên tắc bọn ta không muốn bắt gặp một ai. Mụ chủ là người sáng ý. Mụ ta mời bọn ta vào ngồi trong một căn phòng, rồi cho lũ con gái điếu qua trước mặt ta. Nhiệm vụ của ta là trả lời một cách chính xác các câu hỏi đại loại: màu da, màu mắt, có răng vàng hay không - Côngxuyn rất ghét phụ nữ có răng vàng - vòng ngực, vòng thân, v.v... Còn ta, ta làm nghĩa vụ của mình. Sau đó ta ra ngoài phố chờ. Thật là nặng nề. Chờ cho Côngxuyn, thỏa mãn nhu cầu của chú ấy. Đôi lúc ta phải chờ khá lâu. Ta nghĩ tới Côngxuyn, ta nghĩ tới cuộc đời ta. Miệng ta đắng ngắt. Mọi nỗi cay đắng ở trên đời này hòa vào nước bọt của ta. Ta tự nhủ: “Miễn sao Côngxuyn được thỏa mãn”. Sau đó, nhà trở nên yên tĩnh và rất thoải mái. Côngxuyn trở nên thanh thản, ân cần và triu mến. Ta cầu Thượng đế ban phúc lành cho người đàn bà nào đã làm cho Côngxuyn bình tĩnh. Ta đã nghĩ rằng một ngày nào đó ta sẽ tìm được cho Côngxuyn một người vợ. Côngxuyn từ chối. Ta hiểu rằng cái thú của Côngxuyn là được cùng ta tới nơi cấm đó. Ta hiểu rằng người mù cần phải sống trong những hoàn cảnh cụ thể để nuôi dưỡng trí tưởng tượng của họ, vì dẫu sao những hình ảnh không tồn tại ở họ như ở ta. Dần dần ta thấy thích được dẫn Côngxuyn đi và cùng Côngxuyn lựa người đàn bà sẽ đem lại niềm vui cho Côngxuyn. Nhưng từ ngày nàng tới đây, Côngxuyn đến chỗ lũ con gái mà không báo cho ta biết. Ta hiểu rằng Côngxuyn muốn tự giải thoát, không muốn ta là con mắt lựa chọn lạc thú của chú ấy. Chuyện này không thể kéo dài được. Thực ra ta đã là con mắt gây tội lỗi. Mới lại, việc làm này không nên để tồn tại giữa hai chị em... May là nàng đã tới. Nàng là vị cứu tinh của chúng ta, vị thiên thần biết rõ mọi chuyện. Nàng sẽ nguyên rửa hoặc cứu giúp chúng ta. Thiên thần hủy diệt, người sẽ quét dọn màng mạng nhện này. Hay, là người tâm tình, nàng sẽ trở thành một kẻ đồng lõa. Kẻ sở hữu thường trắng tay. Ta chỉ có những ảo ảnh. Ta chẳng có gì. Ta là kẻ nô lệ của Côngxuyn. Nếu mà ta hằn mấy vết sẹo thì chắc chắn trông ta đúng là một mụ da đen hoàn toàn trung thành, tận tụy với Côngxuyn suốt đời đến chết. Vậy đấy, bây giờ nàng đã biết rất nhiều rồi. Nàng khó lòng bỏ trốn khỏi nơi địa ngục này. Địa ngục hay Thiên đường... cái đó là do nàng quyết định. Bọn ta là những người thuộc về đêm tối: Côngxuyn mãi mãi chịu đựng cảnh đêm tối trong đôi mắt mình; ta, ta tìm kiếm đêm tối tới mức bị ám ảnh; còn nàng, chắc nàng được sinh ra vào một đêm trăng mờ, một đêm mà ánh sao có khả năng đáp ứng mọi nỗi niềm hy vọng, có lẽ nàng ra đời vào cái đêm khủng khiếp ấy khi các số phận được áp triện, vào cái đêm mà mọi tín đồ Hồi giáo cảm thấy trong thân xác mình

sự ớn lạnh của cái chết? Mới lại, khi ta thấy nàng bước vào nhà tắm, bị lạnh và hoảng sợ, ta đọc được ngay qua ánh mắt nàng là nàng do Đêm Định Mệnh mới đây phải đến với chúng ta. Ta nhận ra ngay rằng nàng có mỗi một mình trên đời: không bố mẹ, không gia đình, không bạn bè. Chắc hẳn nàng là một con người đặc biệt xuất thân từ cõi cô đơn tuyệt đối. Ta nhận thấy ngay. Có thể nói rằng ta chờ đợi nàng. Đêm thứ hai mươi bảy của tháng *ramadan*, ta nhìn thấy rất rõ một ảo ảnh lớn làm thắt tim ta. Ta cũng vậy, cho dù ta không phải là một tín đồ mộ đạo của đạo Hồi, ta cũng cảm thấy sự ớn lạnh của cái chết lan chạy trong cơ thể ta từ đầu xuống chân. Và ta trông thấy một cái bóng cúi xuống bên giường Côngxuyn, hôn trán chàng. Ta tưởng như thần chết khẽ đụng và chàng. Ta vội chạy sang phòng Côngxuyn và thấy chàng khóc nức nở như một chú bé, Côngxuyn khóc và không rõ vì nguyên nhân gì. Lần đầu tiên từ ngày hai chị em sống bên nhau, chàng nói với ta về mẹ chúng ta. Chàng tin chắc rằng mẹ chúng ta hãy còn sống và sẽ tới thăm chúng ta. Ta ôm lấy chàng, ru như ru một đứa bé nhỏ. Chàng lại thiếp đi...

PHÒNG CỦA CHÀNG CÔNGXUYN

Như vậy là số phận tôi đã được định đoạt và tôi trở thành yếu tố chủ chốt của cặp nam nữ không bình thường kia. Xáo động của lãng quên vẫn được tiến hành ngấm ngấm mà tôi không hay biết và tôi ngày càng tham gia sâu vào câu chuyện của mụ Atxidơ và chàng Côngxuyn.

Trước hôm lễ, tôi không còn nhớ rõ lễ gì nữa chàng Côngxuyn mua hai con gà giò và đem về nhà. Lợi dụng lúc mụ Atxidơ không có nhà, chàng quyết định tự tay mình cắt tiết gà. Tất cả những gì nhắc nhở hoặc gợi cho chàng nhớ tới sự tàn tật của chàng, trong nhà cố hết sức tránh. Khi thấy chàng trên sân thượng, tay xách một con gà, tay cầm lưỡi dao cạo thì tôi hoảng sợ. Lưỡi dao lấp lánh dưới ánh nắng. Chàng Côngxuyn bị kích thích khi nghĩ rằng mình sẽ tự tay cắt tiết con gà giò. Tôi đề nghị được giúp chàng. Chàng từ chối. Chàng ngồi xổm, chặn cánh và chân gà, tay trái cố chẹn họng, tay phải cắt tiết. Con gà giãy mạnh làm bắn cả áo lên tường và áo quần. Trong khi con gà giãy chết ở một góc, tôi thấy chàng Côngxuyn hài lòng cắt tiết nốt con thứ hai. Chàng toát mồ hôi và vẻ gần như hớn hờ. Do đưa mạnh tay lưỡi dao cạo, chàng đã cắt phải ngón trỏ ở tay trái. Máu vấy khắp người chàng. Chàng giấu ngón tay vào chiếc musoa. Tuy rất đau, nhưng chàng tỏ vẻ chẳng sao cả. Chàng không tươi cười nữa. Đối với chàng, như vậy đã là thành công một nửa. Khi cọ máu trên sân thượng, tôi ngửi thấy mùi trầm hương đốt trong ngày lễ. Mùi hương đem theo những hình ảnh một ngày lễ đội vang tiếng nhạc. Hồi đó tôi khoảng ba hoặc bốn tuổi. Bố bế tôi để hai chân hơi giạng, và chìa tôi cho người cắt bao quy đầu. Tôi nhớ lại máu đã tóe ra, nhớ lại động tác đột ngột nhưng khéo léo của bố khi tay bố bị đâm máu. Tôi cũng vậy, tôi cũng có máu dây ra đùi, ra chiếc quần *xarual* trắng của tôi.

Đó là một kỷ niệm vấy máu và ngọt ngào. Tôi mỉm cười, rồi nghĩ tới người bố ngoan cố, bị cuốn trong cơn lốc của tai họa. Vô tình, tôi đặt tay

lên bụng dưới của tôi như để yên tâm, sau đó lại tiếp tục cọ rửa sân thượng.

Bản thân chàng Côngxuyn cũng cuốn băng quanh ngón tay. Dù sao chàng rất tự hào về mình. Tôi, tôi mỉm cười khi nghĩ đến hoàn cảnh lố lăng mà bố tôi đã tự bày đặt ra. Còn chàng Côngxuyn, chàng âm thầm chịu đau, lòng những tưởng rằng mình thách thức trong cuộc thách đố với tật mù lòa.

Ngôi nhà chìm giữa bầu không khí khi là ngờ vực, khi là đồng tình. Càng ngày tôi càng bị dồn vào giữa tấm thảm kịch xảy ra đã từ lâu. Tôi là nhân vật bị thiếu trong vở kịch diễn tại ngôi nhà này. Tôi đến đúng vào lúc những xung đột đã bị khai thác hết, thảm kịch sắp chuyển thành tấn bi kịch trào lộng, máu hòa vào tiếng cười, sự lơ mờ, hỗn độn và đòi bại sẽ thủ tiêu những tình cảm. tôi đam nghi ngờ những mối quan hệ thân thuộc giữa mẹ Atxidơ và Côngxuyn, chị em chỉ là để che mắt mọi người, họ là những chiếc bóng tách ra từ một đêm xưa cũ, bị những chất do tâm hồn hư hỏng nôn mửa ra bôi nhọ. Tất cả có lẽ là một trò chơi, trong đó cuộc đời là một cái thứ yếu, một chi tiết không quan trọng. Mẹ Atxidơ là một kẻ chuyên bịp bợm, Côngxuyn là một tên đôi bại giả vờ bị mù, còn tôi, tôi sẽ là con mồi lý tưởng trong cuộc săn đuổi tưởng tượng tại chốn cửa đóng then cài nằm cao trên vách đá!... Tôi tự nhủ tôi đã sống quá đủ trong gian dối và giả trá không thể công nhận rõ tôi đã bị lôi kéo vào một vụ kỳ cục, có lẽ một vụ bẩn thỉu chưa biết chừng. Do đó tôi quyết định phải tăng cường cảnh giác, thủ những quân bài cần thiết để thoát ra một cách vẻ vang hoặc để phòng lúc đột ngột bỏ trốn. Cần phải kiểm tra nơi đây và con người.

Khi quét dọn căn phòng của chàng Côngxuyn, tôi quan sát các đồ vật và lục soát một cách kín đáo những thứ xếp trong tủ. Tôi chưa một lần nào mở chiếc tủ đó. Một bên để quần áo gấp rất cẩn thận, bên kia có một ngăn kéo đựng đủ thứ; ngăn trên cũng có nhiều chùm chìa khóa, phần lớn đã bị gỉ, nào là; khóa cũ, khóa bị gãy, những chốt cửa bụi đen sì vào những chỗ bôi mờ, nào là đinh đủ cỡ, đủ loại hình dạng khác nhau.

Tôi nhẹ nhàng đóng ngăn đó lại và hú họa kéo một ngăn khác ra. Trong ngăn có tới hai chục chiếc đồng hồ vẫn chạy, nhưng mỗi chiếc chỉ một giờ không giống nhau. Đây là một xưởng thời gian mà tôi không nắm được logic của nó. Một số đồng hồ bằng vàng, số khác bằng bạc.

Trong một ngăn khác có đủ loại kính và kính một mắt. Có kính râm, kính quan sát, kính chưa lắp mắt hoặc lắp chưa xong. Ở đáy ngăn có một bó giấy buộc dây. Đây là những đơn do thầy thuốc chữa mắt đã kê ra, hóa đơn thanh toán với các cửa hàng kính, những tờ quảng cáo chữa mắt. Ngày tháng đều cũ cả.

Tôi tiếp tục lục soát nhằm cố xác định mối liên hệ giữa những thứ nằm trong mấy ngăn kéo đó. Mở một ngăn khác ra. Nó đựng tàn vải thêu. Nhiều dao cạo râu, lưỡi dao đã mở sáng loáng, được sắp xếp rất cẩn thận. Trong một chiếc lọ, một con mắt cừu bông bênh giữa thứ chất lỏng vàng nhạt. Con mắt nhìn tôi. Người ta có cảm giác nó vẫn còn sống và được đặt trong ngăn kéo là để canh giữ chỗ dao cạo. Tôi thấy muốn buồn nôn và từ từ đóng ngăn kéo lại.

Vật tôi phát hiện tiếp sau đó làm tôi lạnh toát xương sống: ngăn kéo cuối cùng không có gì cả. Khi tôi đóng lại, tôi nhìn thấy nó nóng hơn mấy ngăn kia. Tôi ké hần ra, nhấc vác ngăn đáy lên và thấy một khẩu súng lục bóng nhoáng, rất tốt. Súng không có đạn. Ba ổ đạn lấp đầy đạn xếp chồng lên nhau.

Chàng giữ vũ khí này làm gì? Những thứ chàng sưu tầm kích thích trí tò mò của tôi chứ không gây lo sợ. Khẩu súng lục mới nguyên này làm tôi sợ hãi. Chàng cất giấu nó để gây án mạng hay để tự sát? Tôi ngồi xuống mép giường và cố tìm hiểu rõ ý nghĩa của các đồ vật đã được thu thập. Trước mặt tôi là chiếc máy chữ, tập giấy trắng, một chiếc cặp giấy xếp những trang đã đánh máy. Tôi đứng dậy và nhẹ nhàng giở tập đã đánh máy ra. Tôi lật giở và đọc hù họa mấy trang. Đây là một tập nhật ký, nhưng cũng có thể là một câu chuyện thuật lại, những tờ biên lai, những tờ giấy gián, những tranh vẽ lộn xộn.

Trên một trang giấy, suy nghĩ dưới đây được gạch bằng một gạch đỏ: “Làm thế nào để vượt khỏi cái chết? Để làm chuyện ấy, một số người đã dựng tượng. Có những tượng rất đẹp. Có những tượng nom đến là kinh khủng. Tôi biết rõ hơn những ai đã nhìn thấy chúng. Tôi, tôi sờ mó chúng. Tôi ve vuốt chúng. Tôi đo được độ dày của sự bất động. Vấn đề không phải

là ở chỗ dựng tượng. Tôi không đề xuất với hậu thế cả việc dựng tượng lẫn mang tên mình đặt cho một đường phố, mà tôi sẽ đề xuất một cử chỉ, có người sẽ đánh giá nó là phi lý, có người lại coi là cao cả, những tín đồ mộ đạo của đạo Hồi coi là dị giáo, những người gần cạnh với cái chết thì lại coi đó là anh dũng và sẽ đốt cháy trụi các nghĩa trang. Cử chỉ này sẽ đột kích cái chết, nó sẽ vượt lên trước cái chết, bắt phải phục tùng và quật xuống một đồng rơm mà lửa sẽ bén cháy từ những bàn tay vô tội, những bàn tay trẻ thơ bị tê cứng trước làn ánh sáng không sao chịu đựng nổi mà cử chỉ kia để lại...”

Đúng lúc ấy tôi nghe thấy những tiếng chân bước ở ngoài ngõ. Chàng Côngxuyn đã về. Tôi vội sắp xếp gọn gàng và tiếp tục quét dọn. Chàng Côngxuyn về ôm theo một đóa hoa to và chìa đưa tôi.

- Tặng nàng. Dích thân tôi chọn từng bông một. Ở ta người ta ít khi tặng hoa. Lòng kiên nhẫn và sự hiện diện của nàng đáng được tặng hoa.

Chàng ngồi xuống chiếc ghế bành. Lúc tôi định đi đun nước để xoa bóp chân cho chàng thì chàng ngăn tôi lại và bảo:

- Nàng đi đâu? Tôi không muốn nàng chăm sóc tôi với tư cách một người đàn bà nội trợ. Không cần chầu, không cần xoa bóp chân nữa. Chấm dứt rồi! Nàng đáng được đối xử khá hơn. Để bù lại, tôi muốn nàng là người bạn san sẻ những suy nghĩ của tôi. Tôi muốn có nàng ở bên khi tôi đọc sách hoặc khi tôi viết. Tôi phải thú nhận với nàng rằng từ khi nàng có mặt trong ngôi nhà này, tôi lại bắt đầu viết. Nàng biết đấy, tôi không phải là một con người tầm thường. Tôi muốn coi cái việc mù lòa là phương tiện để đạt được điều mong muốn. Vì suy nghĩ đó, đôi lúc tôi trở nên bất công. Tôi thực hiện những chuyện có thể gây tai họa cho bản thân. Nàng tự hỏi tôi viết gì. Một ngày nào đó, tôi sẽ đưa nàng đọc mấy trang. Vũ trụ của tôi, phần lớn nằm trong nội tâm. Tôi tô điểm nó bằng chính những sáng tạo của bản thân tôi, tôi buộc phải cầu viện đến tất cả những gì hiện diện trong căn phòng tăm tối của tôi. Nếu tôi tiết lộ phòng có những gì, nàng sẽ rất đổi ngạc nhiên, có khi đâm lúng túng. Đây là điều bí mật của tôi. Không ai được đặt chân vào đấy, ngay cả chị tôi cũng vậy. Bản thân tôi, tôi hoảng sợ về những gì tôi biết rõ. Tôi gạt ra khỏi màn ảnh của tôi những vật đến được với tôi và xô lẫn tôi.

Tôi bị bao vây giữa các đồ vật. Có những thứ tôi chế ngự được, và có cả những vật bất trị. Nàng cứ thử, chẳng hạn, chế ngự một con dao cạo hay một cái kéo đang đà lướt đưa đi và cắt đứt tất cả mọi thứ gặp trên đường của chúng. Do đó, tôi dè dặt. Thú thực với nàng tôi sợ xanh mặt tất cả những đồ vật sắc bén. Có lẽ chính vì vậy bữa trước tôi khăng khăng tự tay cắt tiết mấy con gà giò. Tôi cắt phải tay nhưng không đến nỗi đau lắm. Nàng cứ thử hình dung xem, nếu lưỡi dao cạo buột khỏi tay tôi thì sẽ ra sao, chắc chắn nó sẽ cắt phọt mất mũi hoặc cả năm ngón tay tôi. À, mà tôi chẳng nên làm nàng hốt hoảng trước nỗi sợ của tôi. Ngốc thật! Tôi ghen với nàng. Tôi muốn ở vào địa vị của nàng. Nàng là một người quan sát, nhân chứng và tôi lúc đó là diễn viên. May cho nàng, nàng chỉ là khách mời tham dự vào cuộc sống trong một ngôi nhà mà không buộc phải biết rõ, nhất là phải gánh chịu cái quá khứ chúng tôi đã nếm trải. Chính vì vậy tôi cũng không tìm cách để biết rõ quá khứ của nàng. Tôi hoàn toàn phó mặc cho trực giác và xúc cảm của tôi. Bây giờ, nàng đem cắm mấy bông hoa này vào lọ đi.

Tôi cảm ơn chàng và bỏ mặc chàng đang đưa tay cổ xoa trán như muốn day tan cơn đau đầu, chàng lão đảo và không đủ sức lần ra các vật mốc. Lúc này, chàng cảm thấy rõ khuyết tật của chàng. Khi tôi đang đưa mắt tìm chỗ đặt hoa thì thấy chàng thốt kêu và khuơ tay loạn lên để cầu cứu. Tôi chạy đến bên chàng. Chàng hốt hoảng do bị quá đau đớn và không tìm thấy thuốc an thần đâu, tuy nó nằm trong tầm tay ở ngay sau lưng chàng.

- Cơn đau này làm tôi tắt thở, tôi có cảm giác như nghe thấy tiếng búa bổ mạnh vào một tảng đá cẩm thạch. Mỗi tiếng bổ lại làm tôi giật thót người....!

Tôi lấy thuốc an thần và một cốc nước đưa chàng, rồi đặt bàn tay lạnh của tôi lên trán chàng. Thoạt đầu, chàng không chịu đựng được sự hiện diện của tôi, nhưng sau khi tôi day trán cho chàng, chàng cảm thấy dễ chịu hơn.

- Nàng cứ day tiếp đi, tôi thấy dễ chịu hẳn, nàng có đôi bàn tay đầy nhân từ. Tôi sinh ra đã bị mắc chứng đau nửa đầu, nó đeo đuổi tôi hoài, nó là khuyết tật chủ yếu của bản thân tôi...

Tôi pha cho chàng một tách cà phê, giúp chàng nằm xuống giường, không phải để chàng ngủ mà là để chàng nghỉ ngơi sau cơn đau đầu. Chàng cầm tay nít giữ tôi lại. Tôi không rút tay ra. Tôi cho rằng có để tay tôi trong tay chàng thì cũng là tự nhiên. Tôi thấy người chàng hâm hấp nóng. Chúng tôi cứ ngồi như vậy gần hết buổi chiều. Khi tôi nghe có tiếng tra trong khóa ổ, tôi đứng dậy và ra mở cửa. Tôi đã cài chốt cửa. Mụ Atxido có vẻ ngạc nhiên. Mụ hỏi tại sao tôi lại chốt cửa. tôi đáp: “tình cờ thế thôi!”. Mụ không gặng hỏi tiếp. Tôi kể lại mụ nghe cơn đau đầu của chàng Côngxuyn. Mụ tỏ vẻ lo lắng. Tôi ngăn không để mụ đánh thức chàng dậy.

Sau đó, đến tối mụ nói với tôi:

- Nàng còn nhớ bữa trước khi Côngxuyn bước về nhà không? Cũng phải tới ít nhất một tháng rồi...

- Có lẽ hơn một tháng. Nhưng tôi thấy chuyện đó chẳng liên quan gì tới cơn đau đầu hôm nay.

- Đúng, nàng nói có lý đấy, nàng không thể biết được đâu. Nhưng ta, ta là mối liên hệ giữa sự tiết dụ và cơn đau đầu. Khi người đàn ông lưu mãi trong người không thải cái chết nước nặng gây rối loạn, nó bốc lên đầu và gây đau đầu, vì đầu không cần cái thứ ấy... Nàng hiểu chứ?

- Lơ mơ thôi. Mụ có ý muốn nói nếu người đàn ông không xuất tinh theo định kỳ thì sẽ bị đau đầu? Thế phụ nữ thì sao? Không bị gì à?

- Có chứ, phụ nữ thì sẽ hay nổi cáu, họ quát tháo vì những chuyện chẳng đâu vào đâu. Nhưng ta, ta đã quen rồi, Ta chẳng quát tháo.

Tôi mỉm cười. Mụ Atxido cũng mỉm cười, sau phá lên cười rộ. Mụ cố nín bằng cách đưa tay bịt miệng.

MỘT HỒ NƯỚC NẶNG

Suốt đêm tôi phải vật lộn với dòng nước chảy của một thứ nước nặng và dính như nhựa trong một hồ sâu nơi cư trú đủ loại động vật và thực vật. Từ khối nước đọng mà dưới mặt nước lũ chuột chạy nhón nhạo bốn cọt một con mèo bị thương, bốc lên một mùi ngạt thở, nặng nề, khó tả.

Hồ nước trông như vừa bị tù đọng tròn thoi vừa lưu thoát. Tôi có khả năng nhìn thấy được tất. Tôi bị nhốt trong chiếc lồng bằng kính, một bàn tay muốn thả tôi xuống tận đáy hay kéo tôi lên tùy ý. Tôi bị ngạt thở, nhưng tiếng kêu của tôi không lọt được qua lồng kính. Tôi thấy xác của Phatima, người em gái họ tội nghiệp bị động kinh mà tôi đã cưới để bảo toàn vẻ bên ngoài của tôi và tôi yêu thương nàng vì nàng là một vết rách toát không được băng bó bằng tình thương. Khuôn mặt nàng thanh thản và xác nàng còn nguyên. Nàng nằm dưới đáy hồ này như một vật cũ kỹ chẳng ai đoái hoài nữa. Lại là lũ chuột vẫn chừa nàng không đụng tới. Tôi trông thấy nàng liền thốt lên một tiếng kêu lớn nên đã bừng tỉnh, tôi hốt hoảng, người và mồ hôi.

Đây không phải là lần đầu tiên tôi nằm mơ thấy một cơn ác mộng. Nhưng lần nào tôi cũng thấy xuất hiện một khuôn mặt thuộc về quá khứ của tôi. Không thể hoàn toàn lãng quên. Phải bằng cách nào để khỏi cảm thấy mình là thủ phạm, để khỏi bị bày chuột và lũ nhện theo đuổi.

Tôi nghĩ tới câu chuyện về chất nước nặng gây rối loạn bốc lên đầu và tôi mỉm cười. Dầu sao tôi cũng phải thanh toán phần cống nạp, ở đây hay ở một chốn khác. Đây là một việc đã quyết định rồi. Để thúc đẩy quá trình lãng quên, tôi không tranh luận những luật lệ và lệnh của số phận.

Như vậy tôi đã thoát ra khỏi một cơn ác mộng còn chàng Côngxuyn thoát khỏi một cơn đau như búa bổ vào đầu. Cả hai chúng tôi đều thoát ra

khỏi cùng một thử thách; điều đó gọi chúng tôi nhớ tới hoàn cảnh bị tai họa giáng xuống đầu chúng tôi. Chúng tôi thấy tự do hơn, bởi vì chúng tôi tâm niệm rằng ngày một ngày hai, chúng tôi sẽ bị những bóng ma quá khứ của chúng tôi tóm bắt.

Sáng hôm đó, tuy người vẫn còn mệt, tôi quyết định dẫn thêm một bước nhằm nhích lại gần hơn nữa chàng Côngxuyn. Khi chàng ra khỏi nhà để tới trường, tôi yêu cầu chàng dừng về quá muộn. Chàng ngạc nhiên.

- Nàng dặn cứ y như chị tôi! Để nàng vui lòng, tôi sẽ về sớm. Tôi sẽ không ghé vào quán cà phê lẫn chỗ ông bạn làm nghề cạo râu.

Tôi muốn dẫn chàng đến chỗ đám phụ nữ. Mụ Atxidơ sẽ không biết gì hết. Chàng sẽ hướng dẫn tôi đường đi. Ý nghĩ này thật kỳ cục, nhưng do tôi thích sự táo bạo, nên nó làm tôi thấy vui vui. Tôi tò mò. Tôi thấy cơ thể lâng lâng, xa vời và vĩnh viễn bứt ra khỏi được khối nặng của thứ nước đọng trong đêm nọ. Cảm giác vui vẻ ấy đã làm da thịt tôi nổi gai ốc. Tôi vừa lo công việc nội trợ vừa nhảy nhót như một mụ điên. Sau đó tôi ở lì trong buồng tắm một hồi lâu. Tôi tắm rửa và sức nước thơm như sắp đi dự một đám cưới.

Chàng Côngxuyn trở về nhà vào lúc năm giờ. Chàng mang về một bó bác hà và bánh ngọt. Tôi bảo chàng cứ để những thứ đó đấy sẽ liệu sau, và Atxidơ giao phó tôi dẫn chàng đến chỗ đám phụ nữ. Chàng im lặng một lát, vẻ ngạc nhiên và bị sặc khi nuốt nước bọt. Rồi, sau khi uống một cốc nước, chàng hỏi tôi xem có đúng chị chàng sai tôi làm chuyện đó không. Chàng không tin.

- Nhưng tôi ngượng lắm. Đây là việc giữa tôi với chị tôi. Không được đâu.

Khi chàng nói, tôi nhận thấy mặt chàng rạn rờ trước ý nghĩ sẽ tới chỗ đám phụ nữ.

- Có đúng là nàng nhận lời dẫn tôi đi không? Nàng không ngượng chứ?

- Không! Việc gì mà ngược. Em thấy tò mò. Chàng tạo cho em cơ hội được đến một chốn mà lẽ ra em sẽ không bao giờ nên có mặt. Đi với chàng, em còn có lý do.

- Nếu nàng nghĩ vậy thì tôi chỉ còn việc đi theo nàng.

Rồi sau một lát im lặng khôn lâu, chàng nói tiếp:

- Không, nàng sẽ đi theo tôi.

- Nếu chúng ta khoác tay nhau đi, chàng sẽ bảo em rẽ khi cần thiết.

Lần đầu tiên tôi khoác tay một người đàn ông đi trên đường phố. Nhìn bề ngoài, chúng tôi đi như mọi cặp bình thường khác. Chẳng có gì đặc biệt. Có lẽ, nếu một con mắt ác ý rồi theo chúng tôi và biết được chúng tôi đi về hướng nào thì hẳn nó sẽ nghĩ xấu và hết lời nguyên rủa chúng tôi. Có con mắt đó, nó ngấp nghé sau cánh cửa hé mở.

Một người đàn bà giấu mình đưa mắt nhìn ra. Khi đi ngang qua gần mộ, tôi như người bị trúng tên và tôi hơi rùng mình. Một làn sóng tai họa được phóng ra. Cơ thể tôi đã thu được làn sóng đó như thu nhận một dấu hiệu, một sự trách móc. Tôi làm lơ và đi tiếp. Chúng tôi đi ngang trước ngôi nhà nổi tiếng. Trông nó là biết ngay. Tôi đi theo chàng. Chàng lôi tôi vào một ngõ tối om và chúng tôi bước qua một chiếc cổng thấp, lọt vào hành lang không có ánh đèn. Thế là cả hai chúng tôi bình đẳng ngang nhau, đều bị vây quanh giữa bóng tối.

- Nàng đừng sợ. Có bậc thang đấy.

Tôi siết chặt tay chàng làm chàng bị đau. Chúng tôi bước lên thang và đến trước một cánh cửa khép kín. Chàng Côngxuyn gọi hai rồi ba tiếng. Một mẹ đàn bà, mẹ chủ, mở cửa và đón đả mời chào Côngxuyn:

- Lâu không thấy chàng đến! Bây giờ chàng có một người nữ dẫn đường mới?

- Bà làm ơn pha trà cho chúng tôi, đừng cho đường quá ngọt.

Mụ chủ bố trí chúng tôi vào một căn phòng nhộp nhúa có một chiếc *lavabô* khôn được sạch lắm. Vòi nước rò rỉ. Cuối phòng kê một chiếc tủ cũ sực mùi băng phiến. Tôi ngồi xuống một chiếc ghế. Chàng Côngxuyn cởi bỏ áo rồi nằm dài ra giường. Chàng rút trong túi quần chiếc tẩu đã nhồi thuốc lá kíp và châm hút. Chàng hút một mình. Chúng tôi im lặng chờ người ta bưng trà tới. Tôi mở to mắt để nhìn mọi thứ. Tôi sốt ruột. Một cháu nhỏ, độ mười tuổi, bưng vào chiếc khay trên bày một ấm trà và mấy chiếc chén, rồi lẳng lẳng rút lui. Chúng tôi đang uống trà - quá ngọt - thì mụ chủ dẫn hai phụ nữ tuổi giữa hai mươi và hai mươi năm bước vào. Hai người chẳng đẹp và cũng chẳng xấu, nhưng rõ ràng không muốn ở lại với chàng Côngxuyn. Mụ chủ yêu cầu tôi tả hình dáng họ:

- Một người tóc nâu, xăm ở trán và ở cằm. Tóc chị ta bôi dầu, cuốn trong chiếc khăn quàng màu tươi. Ngực to, nhưng hơi chảy xệ. Bụng chị ta cũng phệ, mông rất béo, chân đầy lông, miệng nhai kẹo cao su. Chị ta cau mày khi nhìn chàng. Tóm lại, chị ta không đẹp cũng không xấu. Chị ta hành nghề chẳng vui thích và cũng chẳng hứng thú. Chị kia người mảnh mai. Vú của chị đẹp, lưng eo những mông quá to. Tóc chị ta màu đen, mắt màu nhạt. Chị ta không nhai kẹo cao su nhưng có một tật, lúc nào cũng khạc nhổ. Tùy chàng lựa.

Mụ chủ đã ra khỏi phòng, lúc này vừa bước vào:

- Cô nào ở lại?

Chàng Côngxuyn nằm trên giường đáp:

- Chẳng cô nào hết.

Khi cả ba đã ra khỏi phòng, chàng Côngxuyn chìa đưa tôi một món tiền.

- Tôi quên chưa đưa nàng tiền để thanh toán.

Khoản tiền khá ít ỏi. CHÚNG tôi chờ một lát và thấy một phụ nữ trẻ bước vào, vẻ sợ sệt tựa hồ cô ta bị mù chủ đứng ngoài cửa xô đẩy. Cô ta ngơ ngác nhìn chúng tôi, không biết mình có thể trông chờ gì ở người đàn ông và người đàn bà này. Tôi nhận thấy cô ta run rẩy: chắc cô ta mới vào nghề. Mụ chủ lại xuất hiện, hài lòng ra mặt về sự lựa chọn của mụ. Mụ chuẩn bị bỏ đi khi tôi bắt đầu tả hình dáng cô gái có mái tóc gần như màu vàng hoe và có cặp vú to và chắc:

- Cô gái rất mảnh khảnh, tóc nâu, vú bé tí đáng người thanh, tóc ngắn, hông cân đối, môi dày. Cô ấy không nhai kẹo cao su. Cô khao khát chàng.

Tôi giơ tay ra hiệu bảo mù chủ và cô gái ra khỏi phòng và chàng Côngxuyn đáp:

- Nàng bảo cô ta có vú nhỏ và hông cân đối? Nếu vậy tôi muốn cô ấy, tôi đợi cô ta.

Tôi đã cởi bỏ tấm áo choàng *đgienlabax* và váy của tôi. Tôi nhẹ nhàng tiến lại gần giường và cởi cúc chiếc quần *xarual* của chàng Côngxuyn. Tôi để đèn sáng le lói rồi nằm trên chàng. Tôi để chàng từ từ đi vào người tôi, tay tỳ vai chàng để chàng không nằm đổi tư thế được. Sự khoái lạc của chàng rất chóng tàn. Tôi vẫn nằm trên người chàng, không động dậy, đợi chàng lấy lại sức. Một lát sau và thật kỳ diệu. Tôi không thấy bền lên hoặc ngưng nên đã không để lộ sự hoàn toàn thiếu kinh nghiệm của tôi. Nỗi ham muốn đã điều khiển theo bản năng cơ thể tôi và hướng dẫn nó có những động tác thích hợp. Tôi như điên dại. Lần đầu tiên trong đời, tôi phát hiện ra lạc thú bên một người mù tại một nhà điếm! Chàng không biết chán. Sự việc diễn ra trong im lặng. Tôi cố nén không thốt một tiếng rên. CHẳng nên để chàng nhận ra sự gian trá, khi chàng ngủ thiếp đi, tôi vội mặc áo xống và gõ cửa.

- Đừng vào vội, tôi đang mặc lại áo quần.

Chàng ngủ dậy và không vội vã. Tôi nép mình vào một góc. Tôi biết rằng chàng không bị lừa, nhưng tôi muốn tất cả những chuyện diễn ra vào buổi chiều hôm đó sẽ chỉ bao phủ trong ngờ vực. Một sự tòng phạm đã gần

chặt hai cơ thể chúng tôi giữa cảnh im lặng và bí mật. Không nên, nhất là nói ra không nên nói thành lời một điều hiển nhiên là gian trá mà kỳ thật, đó đã là một sự thực không nên nêu ra.

Đêm đó, khi nhắm mắt tôi thấy lại chiếc hồ nước nặng. Không còn chiếc lồng. Tự tôi ngụp lặn xuống hồ rồi ngoi lên chẳng khó khăn gì. Rõ ràng là môi trường ở xung quanh vẫn như hôm trước. Đây là một khu vườn công cộng bỏ hoang mọc đầy cỏ màu đỏ và toàn cây trơ trụi. Có một chiếc đu bắc ở cạnh một cây và rất lớn, Nó bị gãy và treo lơ lửng như một thứ đồ cũ. Tôi vô tình đưa tay lên trán tôi và lần tìm vết sẹo. Nó bị tóc che khuất. Tôi đã từng đi với bố tôi đến vườn hoa công cộng này. Tôi ăn mặc quần áo con trai, trêu chọc mấy đứa con gái nhỏ chơi quanh quần chiếc đu. Tới một hôm, anh một đứa con gái nhỏ đã quật tôi ngã bổ nhào. Mặt tôi đầm máu, tôi khóc. Trước khi bỏ chạy, đứa con trai nọ đã bảo tôi: “Nếu mày là con gái, tao có cách trị khác!”. Bố tôi hốt hoảng chạy lại và đưa tôi đi bệnh viện. Tôi đã hoàn toàn quên hẳn kỷ niệm đó và không còn nhớ vì sao tôi lại bị sẹo.

Giấc mơ của tôi bừng tỉnh khi một cơn lốc dữ dội nổi lên thổi tung đám lá rụng bị các cây địa y mọc đè lên và thổi cuốn bay bật sang chỗ khác chiếc đu huyền thoại chẳng dùng được nữa, và sự hiện diện hiu quạnh của nó gợi nhớ tới những kỷ niệm xa xưa.

Sáng hôm sau, tôi không còn hơi sức và can đảm ra gặp chàng Côngxuyn. Người tôi òn phảng phất mùi của người và mồ hôi của chàng. Chính chàng đã đến gõ cửa phòng tôi và bày tỏ với tôi một tình bạn tế nhị bằng cách bưng tới cho tôi một cốc nước cam chàng đã pha. Tôi đỏ mặt và cảm thấy dội lên tự trong lòng một làn hơi ấm làm tôi luống cuống. Chàng ngồi xuống thành giường, rút trong túi ra một chiếc khăn tay thuê và chìa đưa tôi. Chàng không nói gì. Tự đáy lòng mình tôi nhận thấy, như một thực tế rành rành và tự nhiên, rằng người đàn ông này có đức tính kỳ cục, đại loại một sự duyên dáng không được bộc lộ ra do bị mù Atxido kiểm chế và chàng đành cố nén để tránh một tấn thảm kịch lớn.

Chàng không cần phải nói gì. Cặp mắt chàng chẳng hướng vào đâu đã làm tôi bối rối. Đôi lúc chàng dịu dàng đến đáng lo ngại, - một thứ tình cảm

đại loại mang tính chất hoàn toàn thú tính. Căn phòng đã quen với cảnh cô quanh này ấm lên trước sự thân mật lặng lẽ. Chúng tôi nghe rõ tiếng người qua đường, chúng tôi không ai dám thốt lên lời nào. Tôi từ từ giờ tay về phía chàng, nhưng chàng rút về. Tôi sợ làm vỡ một vật mỏng manh dễ vỡ mà tôi không tài nào gọi đúng tên cũng như quên được. Tôi có cảm giác chúng tôi đã tự nguyện nhốt mình trong một nấm mồ và bản thân chúng tôi là một điều bí mật cần giữ kín. Có những thời điểm cháy bỏng tại đó chỉ cần một sự hiện diện và người ta không tài nào hiểu nổi vì sao lại xuất hiện một điều gì đó mãnh liệt và đôi khi mang tính chất quyết định. Người ta không thể gọi đúng tên nó. Chỉ mỗi nỗi xúc động mới để lộ nó vì những lý do khó hiểu và người ta cảm thấy xáo động và sung sướng như một đứa trẻ được niềm vui dẫn tới một thế giới kỳ ảo. Riêng về phần mình, tôi không nghĩ rằng một ngày nào đó lại có thể có được tâm trạng này khi cả thân xác lẫn tình cảm đều bằng phẳng và được cuốn về phía những đỉnh không khí thanh khiết. Một luồng gió từ ngọn núi cao thổi lướt qua những suy nghĩ của tôi. Không còn gì hỗn tạp nữa. Tôi thấy lòng thanh thản và có lẽ tôi chưa bao giờ được biết tới trạng thái này.

Chàng Côngxuyn đứng dậy. Tôi những muốn níu chàng lại, giữ chàng ở bên tôi, đặt tay vào người chàng hôn lên gáy và nắm trong vòng tay chàng. Tôi không nhúc nhích do sợ phá vỡ hết mọi chuyện. Chàng bước ra khỏi phòng và không hề nói gì. Trong những giây phút im lặng khi có mặt chàng, tôi không suy nghĩ gì hết. Tôi không muốn hình dung phản ứng của mẹ Atxidơ lẫn bầu không khí mới sẽ bao trùm lên căn nhà. Hay còn quá sớm.

Mẹ Atxidơ vẫn đang ngủ. Chàng Côngxuyn đã ra khỏi phòng. Sáng hôm đó tôi không biết làm gì. Tôi cứ quanh quẩn đi đi lại lại trong phòng. Tôi quyết định không rời khỏi phòng.

TẤN KỊCH Ở NHÀ ĐIỂM

Chúng tôi cứ diễn tấn kịch của chúng tôi ở nhà điểm trong một thời gian, do muốn dàn dựng trong im lặng và bí mật hơn là sợ mẹ Atxidơ nghi ngờ. Mới ít hôm mà vai trò và địa vị của mẹ đã giảm sút. Mẹ không phản ứng, nhưng tôi biết chắc rằng mẹ sẽ không để bị loại hoàn toàn khỏi sân khấu. Vào giai đoạn đó, mẹ rất bận công việc. Ngoài việc ở nhà tắm hơi, mẹ còn lo tổ chức các đám cưới.

Một tối, mẹ trở về muộn, khi bước vào như mẹ liền bảo ngay với tôi như thể tôi đã nhờ mẹ giúp cho một việc hoặc nhờ mẹ góp ý một đôi lời:

- Xong rồi! Ta đã tìm được cái mà nhà người đang cần!

- Chuyện gì cơ?

- Thôi, đừng làm bộ ngây ngô không biết gì nữa đi, đây là vấn đề nhà người lúc nào cũng mất ăn mất ngủ bận tâm suy nghĩ.

- Có biết bao chuyện gây mất ngủ...

- Đúng, nhưng chuyện này, chuyện này làm cô nàng ngứa ngáy như bị một con sâu bò dưới da và cứ muốn gãi bung da để tóm gọn nó. Chuyện này cô nàng mong lắm...

Tất nhiên tôi biết rõ chuyện gì rồi, nhưng tôi muốn khơi gợi tính dung tục của mẹ để mẹ không giữ được bình tĩnh. Tôi còn muốn làm chuyện đó còn là vì chàng Côngxuyn không bao giờ ngờ rằng chị mình là một mẹ mai mối vượt quá sự đoan trang. Tôi càng làm già.

- Thôi được rồi, nhà người treu người ta, ta sẽ bóc trần cái trò của nhà người. Ta đã tìm được một ông, ông ta góa vợ, nhưng vẫn còn cường tráng. Đồ nghề của ông ta đủ sức thỏa mãn mọi nhu cầu của giống cái. Ông ta tìm một người đàn bà góa, một người đàn bà không có mối liên hệ ràng buộc, một người đàn bà độc thân ở trên đời... Đây là trường hợp của nhà người, đúng không nào?

Chàng Côngxuyn ngồi nghe những lời đi tiếng lại nhưng không nói gì.

- Tôi đâu muốn tính chuyện chồng con. Tôi chẳng yêu cầu mụ giúp một việc gì cả.

- Đúng, cô nàng chẳng yêu cầu ta giúp một việc gì. Nhưng ta là người quyết định trong nhà này là ai sẽ phải lập gia đình và ai sống độc thân.

Mụ lớn tiếng nói và đột nhiên trái tính. Mụ nhảy bổ tới chỗ tôi, lôi tuột tôi vào bếp khóa trái cửa lại. Mụ lồng lên tức giận cố kéo chàng Côngxuyn đồng tình chống lại tôi. Tôi thực sự hoảng sợ vì mụ đã biết một đôi điều về quá khứ của tôi. Chắc đã có người mách với mụ. Mụ hạ giọng khi nói với em trai. Tôi dán tai vào cửa nên nghe rõ lời mụ:

- Đây là một ả tiếm quyền, một kẻ gian dối, một mụ nguy hiểm. ả đã nói dối chúng ta. Ta có bằng chứng. ả ghê tởm lắm chứ không như em nghĩ đâu. Mụ đàn bà này mang một cuộc đời mà ả đã lừa dối mọi người. Hình như ả đã giết chết cả bố lẫn mẹ. Mẹ ả chết vì bệnh điên, còn bố thì chẳng đau ốm gì, tự nhiên lăn ra chết. Đây là một ả giết người mà ta cho ẩn nấu dưới nóc nhà này, một ả trộm cắp. Em có biết ả đã cuỗm hết của thừa kế của gia đình và bỏ trốn không? Dù sao, em phải tin chị, cuộc đời của chị, ánh sáng trong đôi mắt chị...

- Thôi đủ rồi! Tôi không tin lời chị. Chị ghen ghét, chị bị điên rồi. Chị đã bịa ra chuyện đó để lại dồn tôi vào cảnh cô đơn và lệ thuộc. Không xong đâu.

Bị chàng Côngxuyn xô ra khi chàng định quay về phòng mình khóa trái cửa lại, mụ Atxidơ ra sức gào to:

- Á ấy là một gã đàn ông! Ta có chứng cứ, ảnh, giấy tờ. Á đã lừa dối chúng ta...

Chàng Côngxuyn phá lên cười điên dại khi bước vào phòng. Mụ Atxidor vẫn gào to, rồi tôi nghe thấy tiếng mụ van vãn:

- Đừng, em đừng, đừng, em làm chị hoảng sợ, đừng, đừng đụng tới dao cạo, em sẽ bị cửa đau đấy, đừng, chị van em... Đừng, không phải như vậy đâu... Chị đã bịa ra đấy. Em biết chị yêu quý em biết bao, và chị đã khổ khổ ra sao. Chị xin rửa lại những lời chị vừa nói.

- Nếu vậy chị mở cửa bếp ra.

- Chị mở ngay đây.

Tôi thấy chàng Côngxuyn kề con dao cạo râu vào cổ họng mình, vẻ đe dọa, giận dữ, không chịu khuất phục. Tôi cầm tay chàng và dẫn về phòng chàng. Chàng run rẩy, người đầm mồ hôi. Tôi đón con dao cạo ở trên tay chàng cất đi, rồi ngồi xuống bên chàng.

- Mắt tôi ráo hoảnh, - chàng nói với tôi, - nhưng lòng tôi thổn thức. Tôi khóc vì chị tôi đã bị điên. Tôi khóc vì sợ có cơ bị mất nàng. Tôi không chịu nổi hiu quạnh vắng bóng nàng. Tôi không biết tên nàng. Ngay từ đầu tôi đã gọi nàng là nàng “Anhvite”, tôi có thể đặt cho nàng một cái tên, nhưng cái tên chẳng liên quan gì tới quan hệ cả. Sự hiện diện của nàng trong ngôi nhà dành cho những kẻ điên này đã đem lại một chút sức sống hơn đem lại những tình cảm, hơi ấm và ân huệ.

Mụ Atxidor lại bỏ đi. Sự việc đã xoay chuyển như thế này, nên tôi thú hết với chàng Côngxuyn. Tôi kể lại chàng nghe toàn bộ câu chuyện của tôi từ khi mới lọt lòng đến lúc bỏ trốn nhà ra đi, những đoạn đường lang thang, bị hãm hiếp và cuộc gặp gỡ với mụ Atxidor. Tôi nói với chàng về sự hối hận, về nỗi buồn của tôi và niềm hy vọng lại đang nhen nhóm trong tôi trước tình bạn kín đáo và dịu dàng mà chàng dành cho tôi. Tôi nói với chàng rằng sớm hay muộn người ta sẽ tìm ra tôi và sẽ trừng trị tôi. Tôi

thanh thần chờ ngày đó và bản thân tôi cũng không thể chịu đựng được cảnh phải xa chàng.

Chàng mỉm cười khi nghe tôi kể. Chàng coi đây là một câu chuyện bịa đặt mà tôi đã nghĩ ra để chống chế cho hai mươi năm đầu trong cuộc đời tôi, một câu chuyện ra đời qua trí tưởng tượng của một đứa trẻ buồn chán và muốn lao vào một trò chơi vừa nghiêm túc và lại vừa buồn cười.

- Tiếng cười quan trọng lắm, nó há vỡ bức tường sợ hãi, cố chấp và cuồng tín, - chàng nói tiếp, trong khi chúng tôi vẫn còn bị ám ảnh trước cơn điên loạn của mụ Atxido.

Chàng có khả năng rất lớn để thoát ra khỏi tình cảnh nặng nề và bê bối.

- Tôi không cần phải nhắm mắt. Tôi ở đây. Nhưng đầu óc tôi lại ở bên kia, trong phòng hay ở ngoài sân thượng. Tôi thích cười khi gặp chuyện chẳng đâu vào đâu. Tôi cho rằng mọi thứ đều rối rắm và sự thực gần sát bên bóng hơn là cái cây hắt chiếc bóng đó. Nếu quả đúng nàng đã trải qua những cảnh ngộ nàng vừa kể với tôi, thì chắc hẳn nàng đã được dịp tha hồ vui chơi. Với bố mẹ và những người thân cận của nàng tôi không có ý nói như nói với nàng. Diễn một cách khéo léo hai cảnh một lúc quả là may đấy. Mù lòa, như đã có ngày tôi nói với nàng, không phải là một sự tàn tật. Săm vai không phải là đi lừa dối, mà là phát hiện ra những đặc tính của bóng tối. Cũng như với trí thông minh, tôi không rõ ai đã định nghĩa nó là sự không thấu hiểu thế giới. Điều này lại làm ta nhớ tới những nhà thơ thần bí của chúng ta đã coi vẻ bề ngoài là tấm mặt nạ tai quái nhất của sự thật. Do nàng đã để nó tồn tại trên thân xác mình, nàng biết rằng ánh sáng là một tia rơi sáng lơ mờ. Cái gì là sáng rõ, có thể xác định được trong những mối quan hệ giữa hai con người? Tôi thấy hình như nàng đã có một lúc vô ý trong cuộc đời mình và cái giây phút ấy cứ kéo dài mãi, nàng đã bén mùi, thích nó và bắt đầu tìm cách xóa mờ dấu vết và bất chấp mọi sự dòm ngó.

Sau một lát im lặng, chàng đưa tay lần tìm tay tôi. Tôi không tìm cách nhích lại gần chàng. Tôi đang mãi suy nghĩ những lời chàng vừa nói “Một giây phút vô ý”, cuộc đời tôi - một cuộc đời giả trá - là như vậy. Tôi tin rằng nếu trong cuộc đời giả trá làm trai của tôi, tôi đã gặp người đàn ông này thì

không biết tôi đã yêu mến hay căm thù chàng, vì chàng đã lột ngay lập tức chiếc mặt nạ của tôi. Tôi trau chuốt vẻ bề ngoài của tôi, nhưng bản chất vẫn nguyên vẹn. Con người không nhìn thấy gì này đã nhìn thấy rõ qua tất cả các giác quan còn lại của mình. Không thể nào nói dối chàng được. Người ta không thể nói dối một người mù. Người ta có thể kể chuyện một người mù nghe. Nhưng anh ta tin vào giọng nói hay là những câu thốt lên.

Dù chàng làm ra vẻ không tin vào câu chuyện của tôi, nhưng qua nụ cười của chàng, tôi nhận thấy chàng nghi ngờ một điều gì đấy. Chàng cầm tay tôi, đưa lên miệng vừa hôn vừa cắn nhẹ. Tôi khẽ cất tiếng kêu. Chàng nói với tôi, về mơ màng:

- Tội lỗi của chúng ta, cái gặm mòn và làm hư hỏng tâm hồn, cái cú rú tĩa dần sự trắng trong của nó, đó là lời khước từ của chúng ta không chịu cô đơn. Nhưng biết làm thế nào được? Chúng ta thật dễ bị tổn thương... Có lẽ tôi và nàng, do có số phận đặc biệt, chúng ta đã học được cách vượt ra ngoài sự yếu ớt đó. Lần sau đây là điều tôi nhận thấy ngay khi nàng bước vào ngôi nhà này. Sức mạnh của chúng ta là ở chỗ chúng ta chẳng nợ nần gì ai cả. Bất kỳ lúc nào chúng ta cũng có thể giã từ cõi đời này, không nuối tiếc, không xúc động. Suốt đời tôi, tôi đã tập làm quen với ý nghĩ về việc tình nguyện ra đi này. Cái chết của tôi, tôi mang nó trong người, cài trên cúc áo. Ngoài ra, đó chỉ là những trò múa may để không phụ lòng thời gian. Không nên làm cho thời gian bị lây lan nỗi chán nản của chúng ta. Trong chuyện này, người ta đã phạm những trò ngu xuẩn, những sự việc không xứng đáng với trí tuệ của mình. Tôi nói “chúng ta” vì hai ta giống nhau và một bản giao ước bí mật đã bó kết hai chúng ta.

Tôi nhớ lại cảnh chàng Côngxuyn dọa sẽ cửa cổ nếu mụ Atxido không chịu mở cửa cho tôi. Không kìm được, tôi hỏi chàng xem đấy là chuyện nghiêm túc hay chàng chỉ dọa thế thôi. Chàng khẳng định là mình cũng không rõ nữa nhưng dù sao, sự nghiêm túc là nước đi cuối cùng của trò chơi. Có lẽ chàng nói chân thành. Chàng tâm sự với tôi rằng đôi lúc chị chàng làm chàng sợ và miêu tả với tôi bức chân dung chị chàng, giọng không mấy may mắn nhẹ:

- Chị ấy hơi điên điên vì bị khốn khổ. Chị đã tỏ ra dũng cảm vào lúc bất thành linh chúng tôi chẳng còn gì, không bố mẹ, không nhà cửa, không chốn nương thân. Chúng tôi sống giữa cảnh đổ nát. Thành phố rung chuyển, nó trượt về phía một chân trời màu đỏ. Thời đó đã để lại trong lòng chị cơn thịnh nộ không có thể làm lắng dịu hoặc nguôi đi. Do đó chị bức tức cau có. Chị có thể trở nên độc ác, bất công; chị có thể đập phá tất, chẳng cần lý do rõ ràng. Chị chỉ lùi bước trong một sự hung bạo dữ dội hơn. Chính vì vậy tôi bị dồn đẩy đến chỗ trở nên hung bạo. Không phải để chống lại chị ấy mà chống lại chính bản thân tôi. Vấn đề ở đây là tôi đã đụng tới chỗ sâu thẳm nhất trong con người chị. Và chị biết rằng tôi dám biến những lời dọa thành hành động. Tôi trách chị nhất ở điểm chị thiếu lòng độ lượng, chị hơi quá thiên về sự hận thù và độc ác. Tôi biết rằng mình là tù nhân của chị ấy. Tôi chịu đựng và hy vọng một ngày nào đó sẽ thoát ra cảnh tù đầy này. Như nàng đã rõ đấy, tôi đã tự giải thoát khỏi gông cùm của bệnh mù, nhưng không thể rũ ra được những tình cảm triu mến mà chị ấy dành cho tôi!

Khi nghe chàng nói, tôi cứ ngồi xích gần chàng đến chỗ nép mình trong đôi tay chàng và cảm thấy hơi ấm của cơ thể chàng.

Lần đầu tiên chúng tôi đã làm tình ở nhà. Sau đó hai chúng tôi im lặng không nói gì. Tôi nhớ lại những lời đe dọa và những mưu tính của mẹ Atxidor. Mẹ có thể gây ra tai họa: mẹ diệt chúng tôi, hay ít ra đập chết tôi. Sáng nay, khi gào thét, mẹ sùi bọt mép. Đây là dấu hiệu để lộ hận thù. Mắt mẹ không đỏ mà vàng. Cơn tức giận phát điên của mẹ là sự phản nộ của một con thú bị thương không muốn phải chết một mình. Chắc mẹ đã nắm trong tay một số điểm hoặc thông tin về quá khứ của tôi. Dù tôi chẳng có gì phải oán trách cái mảnh đời ấy của mình, tôi cũng muốn tránh một ngày nào đó phải đối mặt với sự gian dối nọ. Khi chôn cất bố, tôi đã thận trọng vùi xuống đất một vật dụng của tôi trong giai đoạn đó. Chúng chẳng còn làm những vật đối chứng buộc tội tôi. Tất nhiên còn có mấy ông chú, bà chị, em họ và háng xóm láng giềng của tôi. Tôi đã cố xóa mọi dấu vết khi bỏ trốn và nghĩ rằng sẽ dừng chân ở mãi đầu kia của đất nước. Sự ngẫu nhiên đã run rủi tôi không phải sống lang thang nhiều ngày. Số phận đã đưa chân tôi bước vào nhà tắm hơi. Chính vụ hăm hiếp đã đẩy tôi tới chốn này. Tôi biết rằng, thời gian đầu tôi không thể sống hòa hợp được với những con người kỳ cục. Tôi vui mừng rằng người đầu tiên thấy thích thân xác tôi lại là một

người mù, một người mát nằm ở các đầu ngón tay và xây đắp hình ảnh qua những vuốt ve chậm rãi và dịu dàng. Tôi đã nằm trong tay thẳng lợi của tôi; tôi chịu ơn chàng Côngxuyn, người đã bộc lộ vẻ rất duyên chủ yếu qua động tác sờ mó. Chàng trả lại sức sống cho từng giác quan đã bị ru ngủ hay bị cùm gông của tôi. Khi chung đụng chàng đã đưa tay lướt trên người tôi khá lâu để hình dung rõ toàn bộ cơ thể tôi. Do đó, không những chàng đã khơi gợi dục vọng của tôi, mà còn kích thích nó cực độ để rồi sau đó hoàn toàn thỏa mãn. Tất cả sự việc diễn ra trong yên lặng và dưới làn ánh sáng dịu dàng. Chàng đòi nhất thiết phải để đèn. Đôi lúc chàng trở nên vụng về và bức bối. Lúc đó chàng yêu cầu thả thêm đèn hoặc nến. Chàng nói với tôi: “Tôi cần đôi chút ánh sáng để được thấy tấm thân nàng, để được ngửi thấy làn hương tỏa ra từ tấm thân nàng, để môi tôi bước lần theo những đường hài hòa của nó”. Kinh nghiệm của chàng đối với đàn bà chắc bị hạn chế; chàng cố tập trung như một nghệ sĩ khi bắt tay vào sáng tạo tác phẩm của mình. Chàng tự ví mình như một nhà điêu khắc: “Để tấm thân nàng gần gũi với tôi, để nó không nổi loạn, tôi phải tạc nó thật kỹ, thật kiên nhẫn”, - chàng còn nói với tôi như vậy.

Trong tuổi dậy thì, tôi đã cố hết ức gạt bỏ dục vọng. Tôi bị dồn nén, nhưng từ hoàn cảnh đó, tôi đã rút ra được khá nhiều điều có lợi. Cuối cùng tôi không nghĩ tới dục vọng nữa. tôi đâu có quyền được nghĩ tới nó. Tôi đành tự vui lòng với những giấc mơ điên loạn, toàn thấy những tượng dương vật, những thân hình tráng kiện và những bữa tiệc dung tục. Thường chính tự tôi làm dụu thân xác tôi và thấy xấu hổ. Chuyện đó bây giờ đã lùi xa rồi. Tôi không muốn nghĩ tới nó nữa. Điều huyền diệu có khuôn mặt và cặp mắt của chàng Côngxuyn. Chàng tạc tôi thành một bức tượng bằng xương bằng thịt, được thềm muốn và đẩy thềm muốn. Tôi không còn là đứa trẻ của cát bay và gió thổi gốc tích không rõ ràng, chỉ cần một làn gió là rã tan. Tôi cảm thấy chân tay tôi rắn chắc, cứng cáp hơn, tôi không còn là nhân vật gió thổi mà da thịt là một tấm mặt nạ, không còn là ảo ảnh dựng lên để đánh lừa một xã hội vô liêm sỉ, lấy nền tảng dựa trên cơ sở tính đạo đức giả, không còn là những huyền thoại của một tôn giáo biến lộn, trống rỗng về tinh thần, một làn ánh sáng do người bố dựng đặt ra vì bị ám ảnh trước tui thẹn mà những người thân cận đã dày vò ông. Tôi cần lãng quên, những ngày tháng lang thang và ân huệ do tình yêu chặt lọc để tái sinh và để sống. Than ôi! Niềm hạnh phúc, trạng thái trọn vẹn, sự phát hiện ra bản

thân này trong ánh mắt cao cả của một người mù chẳng được dài lâu. Tôi biết rõ điều đó. Tôi linh cảm thấy như vậy. Niềm hạnh phúc ngắn ngủi, nhưng nồng cháy này sắp bị tan vỡ một cách tàn bạo. Dù phải khốn khổ, tôi chấp nhận những bước nhảy cóc của số phận. Tôi không phải là người theo thuyết định mệnh, nhưng tôi không còn đủ sức để vùng lên.

ÁN GIẾT NGƯỜI

Mọi chuyện xảy ra đột ngột Mụ Atxidor mất mặt hơn một tuần. Chàng Côngxuyn nghĩ rằng mụ bận vì những đám cưới mà mụ manh mối. Tôi, tôi tin chắc rằng mụ đi kiếm một cái gì đó. Trước khi đi, mụ phái một người phục vụ ở nhà tắm hơi đến báo cho chúng tôi biết rằng trong những ngày sắp tới, mụ rất bận, ở nhà đừng lo ngại gì.

Một hôm, mụ quay về vào lúc sáng sớm. Tôi đang ngủ say trong vòng tay chàng Côngxuyn. Mụ mở cửa phòng ra và túm tôi lôi dậy. Chàng Côngxuyn giật mình bừng tỉnh, chàng hốt hoảng tưởng mình đang trong một cơn ác mộng. Mụ gào sùi bọt mép:

- Xuống đây, đồ chó đẻ, đồ ăn cắp, dĩ thỏa, xuống đây xem ai đang đợi người ở dưới nhà. Người đã giết chết cả nhà và cuỗm của thừa kế bỏ chuồn...

Mụ vừa xô đẩy vừa lấy chân đá tôi. Với được gì, tôi liền bấu chặt. Chàng Côngxuyn mặc lại áo xống. Mụ Atxidor xô tôi xuống cầu thang. Tôi ngã bổ nhào và tới chân thang liền chạm trán ngay ông chú - bố của nàng Phatima -, kẻ keo kiệt mà bố tôi nhắc tôi phải cảnh giác với lão. Lão bộc lộ cơn thịnh nộ của lão một cách lạnh lùng, không hùng hổ, nhưng chẳng báo trước một điều gì tốt đẹp. Tôi biết rằng lão là kẻ ghê gớm và con gái lão bị động kinh và bị bỏ rơi không người đoái hoài cũng vì sự độc ác của lão. Bố tôi đã gọi lão là “chú em gây hiềm thù”. Chính lão chế giễu mẹ tôi là đã không có khả năng đẻ con trai. Lão lạnh lùng và trơ trẽn làm chuyện đó. Nước mũi chảy dưới mũi lão là thứ thuốc độc. Tôi luôn luôn căm thù lão. Tôi mạnh hơn lão vì tôi chẳng bao giờ để lão có dịp sát lại gần tôi hoặc tiếp xúc với tôi. Nếu tôi bày đặt ra vụ xin cưới nàng Phatima, đó chẳng qua là để nàng thoát khỏi cái gia đình đã bỏ nàng một thân một mình giẫy giụa trong khi lên cơn động kinh. Cả đời lão, lão đã đổ kị với anh mình, lão đã tìm mọi cách hại hết

người này đến người kia. Lão có niềm đam mê say đắm là giăng bẫy hại mọi người, dọa tố giác họ và lợi dụng ngược điểm và nỗi bất hạnh của họ. Lão là một tên khốn kiếp. Khi thấy lão, tôi biết ngay lão đã hại tôi. Lão im lặng và tận hưởng thắng lợi của lão. Tôi có thể chối phăng và cãi là không quen biết lão, nhưng hình ảnh hồ nước nặng và dính nhớp ụa tới xâm chiếm đầu óc tôi, làm tôi buồn nôn và mất bình tĩnh. Chúng tôi đưa mắt trừng trừng nhìn nhau. Ánh mắt lão để lộ vẻ hận thù và nỗi khao khát được trả thù. Ánh mắt tôi toát lên niềm thương hại và lòng ước mong vô bờ muốn chấm dứt mọi chuyện. Tôi bảo lão đợi tôi đi lấy đồ đạc riêng của tôi để đi theo lão. Tôi lên phòng chàng Côngxuyn, chàng có vẻ rưng rờ, bối rối, không có phản ứng gì. Tôi đi thẳng tới ngăn kéo cuối cùng. Tôi nạp đạn vào khẩu súng lục và đứng định bước xuống dưới nhà. Khi còn cách chú tôi độ một mét, tôi xả cả băng đạn vào bụng lão.

Trong nháy mắt, tôi biết rằng đã tới hồi kết. Nhiệm vụ của tôi là phải quyết định và ký bên dưới bằng vụ án mạng này. Nói chung, khi cầm súng nhắm bắn ai thường người ta không nghĩ tới gì cả. Tôi, tôi bị nhận chìm trước bao hình ảnh và suy nghĩ. Chúng ủa tới cuốn tôi đi và tay tôi được tiếp thêm sức mạnh của nàng Phatima, rồi tiếp đến của bố, mẹ tôi và của tất cả những ai đã từng là nạn nhân chịu sự độc ác của con người này.

Tôi nhẹ người khi thấy màu máu vàng nhạt túa ra từ cái xác nằm sòng sượt dưới đất. Mụ Atxidơ vừa gào, vừa giơ tay cào mặt. Đắm mình trong cảm lạnh, chàng Côngxuyn có vẻ lơ đãng. Tôi thấy lạnh. Tôi lấy khăn khoác lên vai và chờ những diễn biến tiếp theo sau đó. Tôi nhìn chăm chăm xuống đất và không nghe thấy gì nữa. Tôi đang thả hồn về thời xa xưa. Tôi chạy giữa cánh đồng cỏ, một lũ trẻ còn vừa đuổi theo vừa lấy đá ném tôi. Tôi đang độ tuổi hạnh phúc, khoảng một năm. Tôi không còn khái niệm mất mát. Tôi đã được sống vài tháng trong niềm say đắm sa đủ để nuôi dưỡng tôi tận tới cuối đời.

Tôi bị đưa ra xét xử và bị kết án mười lăm năm tù. Tôi không cần người bào chữa. Người ta vẫn giao việc bào chữa của tôi cho một phòng luật sư. Luật sư bào chữa là một phụ nữ trẻ, bà đã hung hồn biện hộ cho thân phận phụ nữ trong đất nước theo đạo Hồi giáo. Mụ Atxidơ và chàng Côngxuyn được coi là những nhân chứng. Tôi không nhớ mụ Atxidơ đã nói những gì,

còn chàng Côngxuyn, tuy rất đau khổ về vụ này, nhưng chàng cố nén không để lộ ra. Chàng đã phát biểu mấy lời mà chàng đã chuẩn bị:

- Kẻ nào luôn tìm cách sỉ nhục con người thì không thể được chúng ta quý mến. kẻ nào không tránh điều sỉ nhục cho một ai thì không thể là người. Khi được hưởng ân huệ mà không có tâm hồn cao thượng thì người ta trở nên độc ác, nghĩa là thích làm sáng tỏ công lý. Người đàn bà mà các người xét xử hôm nay là một trong những con người đặc biệt ấy đã từng nếm trải tất cả những điều sỉ nhục do hận thù gây ra. Nàng đã đón trước nỗi đau đớn nhất của mình và sở dĩ như vậy vì nàng có tâm hồn cao thượng. Một điều giao ước đã gắn bó tôi với người đàn bà này; đây là điều bí mật của chúng tôi. Tình yêu của chúng tôi là ở chỗ đó. Người ta thường không nói đến tình yêu ở đây. Nhưng mong các ngài hiểu cho rằng mối tình gắn bó giữa hai chúng tôi xua đi bóng tối trong lòng tôi. Do đó tôi sẽ đợi.

TRONG CẢNH TẮM TỐI

Tôi thích hợp rất nhanh với cuộc sống trong tù. Tôi không coi việc bị giam giữ là một hình phạt. Nằm giữa bốn bức tường, tôi nhận thấy rằng cuộc đời cải trang làm đàn ông của tôi trước đây đúng là một nhà tù. Tôi bị mất tự do trong chừng mực tôi chỉ có quyền sắm một vai duy nhất. Ngoài những giới hạn ấy là tai họa. Ngay lúc bấy giờ tôi chưa thấy thấm đau đớn đến mức nào. Số phận của tôi bị đối hưởng, những bản năng bị dồn nén, thân xác bị biến hình, tính dục bị phủ nhận và những hy vọng của tôi bị hủy diệt. Tôi nào có quyền được lựa chọn?

Nhà tù là nơi người ta giả vờ sống. Nó mang màu sắc của một ngày dài không ánh sáng. Đây là một tấm nệm, một tấm vải liệm chật hẹp, một khuôn mặt bị đốt cháy, bị cuộc đời ruồng rẫy.

Phòng giam của tôi chật hẹp, tôi thấy thật thú vị. Nó như một hình ảnh báo trước đây là năm mồi của tôi: tôi coi những ngày ở tù là một bước chuẩn bị cho một chuyến đi xa. Tôi hài lòng là cuối cùng tôi đã có được một lãnh địa vừa đúng khuôn khổ người tôi. Tôi hết sức hạn chế trong việc quan hệ với những tù nhân khác. Tôi khước từ không đi dạo. Tôi xin người ta cung cấp cho tôi giày và một chiếc bút chì. Tôi muốn viết. Tôi cảm thấy bị các từ khô gợn ở mọi góc ngách. Chúng kéo tới rất đông, hàng đàn, lao đầu cả vào vách buồn giam lạnh lẽo của tôi. Những từ, những mùi vị, những hình ảnh, những tiếng động lảng vảng quanh chỗ tôi bị giam. Lúc đầu tôi không chú ý tới chúng: tôi học cách chờ đợi. Tôi không muốn đo thời gian. Do đó, tôi che làn ánh sáng yếu ớt từ lỗ nhỏ trên tường cao lọt vào. Giả vờ học đòi ngày và làn ánh sáng của nó làm gì khi toàn bộ lãnh địa của tôi chìm trong đêm tối dày đặc và dài đằng đẳng? Tôi yêu cầu bịt hẳn cái lỗ nhỏ và được chấp thuận. Tôi thích sống trên một bề mặt có cùng một độ màu sắc, quen dần với vật đất bằng phẳng: tôi dần dần lọt vào thế giới thường ngày của những ai bị tước bỏ mất thị giác như tôi bị tước bỏ mất tự do. Tôi sống với

hai mắt nhắm chặt. Thú thật rằng tôi thấy khó mà quen được. Để chắc chắn hơn, tôi lấy băng bịt mắt lại. Không phải là vì trong cái chốn nhộp nhúa này chẳng có gì để nhìn, mà đây là cách của tôi để cảm thấy được gần chàng Côngxuyn. Tôi cố bước vào vùng tối của chàng, hy vọng được gặp chàng, được đụng vào người chàng và được cùng chàng trò chuyện.

Thứ sáu nào chàng cũng tới thăm tôi, vào đầu buổi chiều. Những cuộc viếng thăm hàng tuần ấy là những mốc cuộc đời tôi. Hồi đầu, mấy kẻ ngu xuẩn thấy vậy đã chế giễu về chuyện “anh chàng mù đến thăm ngắm cô nàng, đúng, thăm ngắm cô nàng...”. Chẳng bao giờ tôi đáp lại những lời châm chọc mỉa mai ấy. Thời gian đầu - lúc tôi chưa băng mắt - hai chúng tôi im lặng nhìn nhau. Suốt trong thời gian đến thăm, chúng tôi tay trong tay, không nói một lời. Chàng mang đến cho tôi sách, giấy và bút máy. Do băng mắt, tôi đã tự buộc mình không được viết. Đồng thời, nỗi khao khát được viết một cấp bách trong tôi. Từ bảy giờ tới chín giờ tối, người ta cho điện thắp đèn tắt cả các phòng giam. Tôi quyết định mở mắt vào các giờ đó và viết. Tôi viết vội, nguệch ngoạc. Tôi có biết bao chuyện muốn ghi lại và không biết bắt đầu từ đâu. Do đó, tôi lại dùng vải bịt mắt và vùi đầu vào gối. Tôi yên tâm khi trở vào khoảng tối. Như vậy tôi lại cùng chung cảnh ngộ với chàng Côngxuyn. Chàng không biết việc làm này của tôi và tôi cũng chẳng muốn chàng rõ. Mỗi tình của tôi đối với chàng lần theo đúng con đường chàng đi và đây là cách duy nhất tôi cảm thấy mình ở bên chàng. Chứng mù, khi nó được chấp nhận một cách thoải mái, nó tạo điều kiện cho ta nhìn nhận sáng suốt và mình mãn nguyện với bản thân mình và những mối quan hệ của mình với người khác. Do không thể thực sự bắt tay vào viết, tôi sử dụng hai giờ có ánh sáng để đọc. Tôi không thể dùng được đã hành hạ tất cả các nhân vật trong truyện tôi đọc. Tôi bịt chặt mắt họ hoặc tổng họ vào tù sau khi quy kết họ vào tội chủ ý giết người. Việc đọc sách của tôi rất nguy hại. Đôi lúc tôi còn chuyển nhân vật từ truyện này sang truyện kia. Tôi thấy vui và thấy mình có hoạt động đôi chút. Tất cả những điều đó đã rồi bởi trong đầu tôi và sau đó len lách vào những đêm hoặc những giấc mơ, những cơn ác mộng của tôi, làm tâm trí tôi cứ lẫn lộn lung tung và tôi bị quấy phá. Dần dần bản thân tôi trở thành nhân vật của những đêm bị giày vò và huyền hoặc đó, đến mức tôi những muốn đi ngủ sớm để, cuối cùng, được sống trong những cuộc phiêu lưu gây căng.

Tôi nhập vào một câu chuyện tình ngang trái mà tôi vừa là chàng Xexuke - người yêu say đắm cô giáo dạy nhạc của mình - và vừa là nàng Sukin bị mù do bị siêu nước sôi hắt vào mặt. Tôi vừa là người đàn ông lại vừa là người đàn bà, lúc là thiên thần được ban ân huệ và tình yêu, lúc là cơn bão thù nổi lên như đông tố và không thương xót. Tôi là nốt nhạc và nhạc cụ. Niềm đam mê và nỗi đau. Biết bao chuyện ủa đến với tôi làm tôi thấy thích thú cứ lẫn truyện nọ với truyện kia, lòng tò mò muốn được biết đêm sắp tới, tôi sẽ là ai.

Tất nhiên, tôi đọc *Nghìn lẻ một đêm*, từng đoạn một. Tôi nhảy từ đêm này sang đêm khác và tưởng tượng ra những đoạn trong những đêm tôi đã nhảy cóc đó.

Các đêm của tôi rất phong phú. Đáng nhẽ ngồi viết thì tôi đọc để nuôi dưỡng những đêm ấy. Còn các ngày của tôi, tôi đã hủy chúng, dồn chúng vào bóng tối, tổng chúng vào cùng một bao. Tôi đã quyết định không nhìn thấy gì trong nhà tù hoặc ít ra càng làm ngơ không phải trông thấy gì càng tốt. Đây là quyền của tôi và tôi cố giữ cái quyền này, tuy đôi lúc vẫn phải nghe những lời bàn tán của mấy mục coi tù. Năm đầu trôi qua theo nhịp đều đều như sau: ban ngày là cảnh tối om - mắt được mở vào quăng bảy và chín giờ đêm để đọc sách hoặc viết - rồi lại tối om cùng cảnh đêm và đoàn người lũ lượt kéo qua - cuộc viếng thăm của chàng Côngxuyn vào thứ sáu. Tất cả cái nhịp điệu này diễn ra dưới hình thức một cuộc nghi lễ.

Thứ sáu nọ tôi linh cảm thấy chàng không tới. Tôi đau lòng và không vui. Tôi biết. Không thể nói vì sao tôi biết. Tôi biết, có vậy thôi.

Quãng năm giờ chiều, mục gác đem tới cho tôi một bức thư. Phong bì đã bị xe. Tôi bỏ băng bịt mắt ra. Căn buồng giam quá tối nên tôi không tài nào đọc nổi bức thư. Tôi trèo lên giường và gỡ ra tấm vải đen tôi đã che cửa sổ. Một tia sáng le lói lọt vào và tôi bắt đầu đọc. Chân tôi run lẩy bẩy và mắt tôi phải chật vật mới mở hẳn được. Tôi đợi một lát.

Bạn,

Chị tôi qua đời sáng thứ tư do bị chảy máu não. Tôi đã tự chôn cất chị ngay trong ngày hôm đó. Sự việc diễn ra khá nhanh và cànghay. Cuộc sống trong gia đình căng thẳng không thể chịu được. Chúng tôi cãi nhau suốt. Tôi, tôi đau khổ và chị tôi cũng vậy. Tôi không còn chấp nhận nổi những thói quen, thức ăn, tiếng ngáy, mùi ở người và giọng nói của chị ấy. Tôi không chịu đựng được sự có mặt của chị. Tôi mất bình tĩnh và hay gây gổ. Tôi nhận thấy rằng một người luôn luôn cố tình phật ý thì hung bạo biết bao. Sự hung bạo của tôi, lúc đầu là về thể xác, sau đó sự việc cứ lặp đi lặp lại, nó đã ăn sâu vào trong lòng tôi và rèn đúc trí căm thù đối với người đàn bà tội nghiệp này. Cả cuộc đời chị là một sự thất bại liên tục do tham vọng, những thèm muốn, sau khi đã ra sức các ly và giữ tôi cho riêng chị. Chị muốn vỗ béo và nuốt ngấu nghiền tôi. Tôi khôn chịu. Tôi luôn cảnh giác. Sâu tẩn thăm kịch ấy và sau khi nàng đã ra đi, chị ấy thấy mình có lỗi và nói thêm: “Dẫu sao, một con người xây dựng cuộc đời mình trên nền tảng dối trá thì chẳng có gì có thể đáng tin được. Tôi kệ chị nói. Tôi không đáp lại lời nào. Chị khóc và ao ước muốn chết. Tôi thầm mong chị đạt được niềm ao ước đó. Sự ghen ghét của chị đã làm hại chúng ta; chị đã phá vỡ tất; ngôi nhà của chúng tôi chẳng còn sinh khí.

Chính chị ấy đã sục sạo tìm hỏi về nàng ở quên nàng. Chị ấy bảo chị muốn vạch mặt nàng. Chị đã tìm được chú nàng, một kẻ gian xảo, một kẻ đã sử dụng cửa hàng bán giày của mình làm nơi cho vay nặng lãi. Nàng có biết rằng cái chết của lão đã đem lại hạnh phúc cho biết bao con người? Mọi người nguyên rửa lão. Lão đã đúng vào nhiều vụ khả nghi, nhưng nhỏ mọn. Tôi kể lại với nàng tất cả những điều đó để có ý muốn nói rằng hành động của nàng là chính đáng. Tôi nghĩ tới nàng. Đôi mắt tôi khép lại khi đầy ắp ý nghĩ về nàng, ước ao được tìm gặp lại nàng. Tôi phải lo giải quyết những vấn đề nảy sinh do chị Atxido bị chết. Tôi phải tổ chức lại cuộc sống của tôi. Tôi không sợ cảnh cô đơn. Tôi không rõ tới khi nào sẽ giải quyết xong. Tôi cần một người chăm sóc nhà cửa và nhóm lửa trong bếp. Tạm thời, cậu con trai của bác hàng xóm giúp tôi. Cậu ta đọc sách cho tôi nghe và tự nhận là đệ tử của tôi. Nghe vậy tôi bật buồn cười. Bố mẹ cậu ngày ngày mang sang cho tôi ba bữa ăn. Họ rất tử tế. Con gái họ học trường tôi dạy. Suốt từ hôm kia, tôi lúc nào cũng tiếp khách; họ đều chủ yếu xem có thể giúp gì được tôi

hơn là để chia buồn với tôi. Chị tôi không được mọi người yêu mến. Tôi cho rằng đây là chuyện đáng buồn nhất. Chết độc thân và không ai luyện tiếc là một điều đáng buồn không bút nào tả xiết. Tôi vẫn biết rằng những kẻ tai ác chết trong cảnh cô đơn khủng khiếp. Chị tôi không có thời gian để nếm trải nỗi đau đó, nhưng không được ái yêu mến nên chị thường mang trong lòng mình một nỗi đau. Tôi là người duy nhất chị có trên đời. Tôi buộc phải yêu thương chị và chịu nghe theo mọi đòi hỏi của chị. Tôi chưa bao giờ yêu quý chị như một người chị, mà chỉ như một kẻ hành khất đem cho tất cả những gì mình có để đổi lấy một chút hơi ấm. Đây là lòng thương hại. Tôi nghiệt ngã do vì chị mà tôi phải sống. Nhưng lẽ nào ta cứ phải đeo bòng mãi tới khi chết, kẻ nào đã kết án ta phải sống? Bây giờ chị ấy đã yên giấc trong giấc ngủ không tiếng động, không hình ảnh, một giấc ngủ vượt ra ngoài mọi đêm tối, chúng ta không nên dùng lời phán xét nhần tâm để lay chị thức giấc.

Nỗi đau trong lòng tôi không hướng về chị ấy, mà ngày đêm nó nhắc tôi nhớ tới nàng. Ý nghĩ của tôi đắm rề trong cánh rừng ngả bóng hoàng hôn nơi lúc này đang giam giữ nàng. Trái tim tôi là chiếc ghế băng đá phủ lá rụng để những ai đang đi trên đường dừng chân ngồi nghỉ. Sự tình cờ hoặc một làn gió sẽ đưa chân nàng đến bên chiếc ghế đó. Tôi đợi nàng. Hẹn lát nữa ta gặp lại nhau.

Chàng thường nói: “Hẹn lát nữa ta gặp lại nhau” chứ không nói “Tạm biệt, ngày mai ta sẽ gặp lại nhau” hoặc “Hẹn sẽ gặp lại nhau vào thứ sáu tuần sau”. Tôi xúc động trước cái chết của mụ Atxidơ. Tôi nghĩ tới nỗi bất hạnh, tới thân hình xấu xí của mụ, tới những thất bại đã để lại dấu vết trên bộ mặt mụ, tôi tìm hiểu xem tại sao mụ không tránh làm điều ác một khi không bị ép buộc phải làm. Mụ muốn bắt mọi người trả giá cho nỗi thống khổ của thân xác mụ đã chóng hòa vào tâm trạng cô chiếc tuyệt vọng trong tâm hồn mụ. Có những kẻ đã rút tía sức sống của bản thân từ hận thù. Khi hoàng hôn buông phủ, các bạn thường bắt gặp họ rình mò quanh hồ nước nặng, vào nơi bầy chuột đã mò tới trước họ để trút tất cả lượng thuốc độc của chúng. Người ta cứ nghĩ rằng đây là tai họa mà họ tổng ra để tự cảm thấy thanh thoát, thực ra họ là những kẻ mang các chất độc hại và cần phải trút sang người khác để khỏi bị rơi vào ngay chính tình trạng tê liệt của họ,

sau đó rơi vào cái chết. Chắc mẹ Atxidor đã chết vì là nạn nhân của chính ngay ý muốn hại người của mẹ. Tâm trí rối loạn sau tấn bi kịch do mẹ gây ra, chắc mẹ không còn tỉnh táo và chẳng tìm được chốn nào, chẳng tìm được ai để trút tất cả mối oán giận của mẹ.

Tôi buộc bằng mắt và lần vào đêm tối. Tôi chỉ còn đợi những giờ phút thanh bình mà riêng tình yêu mới khuấy động. Toàn bộ cơ thể tôi khát khao yên tĩnh khi ở trong tâm trạng này, nhịp hoạt động sẽ chậm rãi và tạo nên nỗi ngội dụi và mệt mỏi dễ chịu. Tôi những muốn đắm mình vào giấc ngủ nơi có bao nhân vật tiếp tục sống trong bản thân tôi. Tựa hồ tôi là nơi trú ngụ, là gia đình và hầm mộ nơi họ nương mình trước làn ánh sáng ban ngày. Nhưng khi tôi vừa nhắm mắt thì họ từ khắp mọi chốn chạy đổ tới, trách tôi sao đã vắng mặt lâu. Tôi cười và cùng họ tiếp tục cuộc hành trình phiêu lưu vào một thời kỳ khác. Điều làm tôi không được thoải mái là trong cái thế giới rất nhộn nhịp, đầy tiếng cười và đầy phần nộ này, tôi không lần tìm thấy dấu vết chàng Côngxuyn. Tôi phải mò ra được cánh cửa bí mật để dẫn chàng nhập vào những cảnh ấy.

BỨC THƯ

Mắt buộc băng bịt kín, tôi dần từng bước, từng bước vào thế giới người mù. Tôi học lại những động tác sử dụng trong cuộc sống hàng ngày, những động tác này đã bị giảm đi tới mức tối thiểu ở nhà tù. Tôi chỉ bỏ băng bịt mắt để đọc, để viết và rửa ráy. Lớp màn tối mà tôi để nó bao phủ quanh tôi cứ mỗi ngày một dày đặc. Nó hỗ trợ tôi tự thoát ra khỏi thân xác, để thân xác được vẹn yên, giữ trọn một kỷ niệm cháy bỏng về những ve vuốt cuối cùng của người tôi yêu. Bản thân thời gian tự nhòa tan. Lần này tôi không hề gượng gạo giả vờ. Tôi tự thích ứng và học cách thuần hóa sự cô đơn và nỗi chờ đợi. Trong số tù nhân, có lẽ tôi là người duy nhất chẳng bao giờ thốt lên câu nào phàn nàn về nỗi cô đơn. Còn chờ đợi thì tôi không hé răng thổ lộ cùng ai. Tôi đã cố để phòng giam của tôi chìm trong tĩnh lặng và ngay cả trong lãng quên. Tôi đã dứt tiền cốt được yên. Tôi không muốn, nhất là bào chữa cho những cử chỉ và tình trạng cô đơn trong lòng. Bị giam cầm, tôi thấy xuất hiện một hiện tượng kỳ lạ: nó bị rơi vào lãng quên. Tôi đã tổng tiền quá khứ của tôi (ít ra là tôi nghĩ vậy) đi theo cái chết của chú tôi. Hơn nữa, tôi coi việc tôi có mặt trong tù không phải vì tội giết người, mà tôi đến đây gần như là do toại nguyện để chờ chàng Côngxuyn quay về, sau chuyến đi tới một lục địa xa. Chờ đợi và học cách sống trong bóng tối. Tôi có cảm giác phải tới sống ở đây mới xứng đáng với mối tình này. Tôi đã thu xếp như vậy cuộc đời và nuôi dưỡng lòng kiên nhẫn.

Những lần đến thăm của chàng Côngxuyn ngày một thưa dần. Chàng thích viết thư cho tôi hơn và hầu như thư nào chàng cũng bộc lộ nỗi đau của chàng khi thấy tôi bị lâm vào cảnh tội đồ và phục tùng này. Tôi cố gạt bỏ đi sự hiểu lầm của chàng qua một bức thư mà tôi nghiền ngẫm khá lâu và cũng đã mất khá nhiều thời gian để suy tính xem đã nên viết chưa. Tôi không thể không nghĩ rằng lá thư này sẽ không được trực tiếp chuyển thẳng tới chàng đọc mà sẽ qua tay một người thứ ba. Tôi hy vọng sẽ tự mình đọc chàng nghe khi chàng tới thăm, nhưng có những lỗi tai ghé nghiêng nghe. Tôi

muốn học viết chữ nổi. Tôi làm đơn xin phép ban chỉ huy nhà giam. Tôi không nhận được một lời phúc đáp nào. Chắc họ đã giễu tôi. Nếu hiện nay tôi hẳn đã sử dụng chiếc máy ghi âm nhỏ, nhưng hồi đó chưa có đài cát-xét. Tôi đã phải viết đi viết lại nhiều lần lá thư tình đầu tiên của tôi.

Bạn.

Em mượn chất ướt át của những từ để bày tỏ cùng chàng bóng hình lay động của kỷ niệm, dư âm bài thơ còn lưu đọng trong lòng em. Cho đến nay đã vài tháng, có lẽ cả một thế kỷ, đã trôi qua kể từ khi em hướng bước lần về bên chàng, tay giơ ra phía trước như bức tượng trong truyền thuyết tiến ra biển cả. Em không đi ở sau chàng mà đi ngược đường với chàng để đón chàng, để chúng ta được mặt giáp mặt, hòa trong cùng một làn ánh sáng. Em bước đi và cảm thấy để lại ở dưới chân một phần của cơ thể em đang bén rễ trong lòng đất. Lớp bóng tối dày đặc em tạo ra quanh mình là chốn nương náu của em. Nó vừa bảo vệ, vừa chở che em, lúc là làn tóc dày, lúc là tấm mạng che ánh sáng. Chàng và em hai ta cùng một giấc mơ như những người khác có cùng xứ sở, em chẳng có ý nói có cùng một gia đình. Như tiếng vọng của một bài ca trong buổi sớm mai, giọng chàng ghé sát bên em và cùng em dẫn bước trên đường dài. Một giọng trần không thiết lên một từ, một câu mà chỉ tỏa ra làn hơi ấm áp của những tiếng khẽ thì thầm. Tại nơi chúng ta đang có mặt, mùa nọ nối tiếp mùa kia mà không đọng tới chúng ta; các mùa cứ diễn ra qua lại ở ra dãy núi đặng kia. Em không cầu nguyện một lời nào cho tình bạn - chàng, chàng bảo là tình yêu. Không có thứ từ nào có thể diễn tả nổi tình cảm này. Đây là một cái cây có lá rộng được gây trồng trong ý thức và trong trái tim em. Nó giúp em không bị tan rã và thất vọng chờ đợi. Đôi lúc em cảm thấy buồn một nỗi buồn ngổ ngẩn và nặng nề như một tấm áo choàng dệt bằng các vì sao đã tắt lặn cuốn chặt em. Lúc đó em buông trôi hết. Em đã để cho những giây phút chia cắt chàng và em trôi đi. Chàng đi xa dần, và ánh mắt chàng ngoảnh nhìn lại. Em biết nhưng đành bó tay chịu. Cảm xúc đó nuôi dưỡng em đến mức em lúc nào cũng chỉ nghĩ tới chàng. Thời gian trùn lên bước đi của em là một bãi sa mạc và cát lúc lạnh, lúc nóng bỏng. Em đi bít tất dày bằng len và dép của dân du mục. Em gìn giữ đôi chân em vì đường còn dài.

Em biết rằng thời gian giống như một con sông sâu và nước lên xuống thất thường. Em là con sông đó. Nó hướng dẫn dắt em lần tới chốn hò hẹn sắp tới.

Bạn, em hy vọng bức thư này sẽ tới tay chàng lúc chàng vẫn còn khỏe mạnh. Ở đây, như chàng đã rõ, em chỉ thiếu mỗi điều là không được thấy mặt chàng. Nỗi mong đợi ngày chàng trở về bên em thật mênh mông như biển xanh. Em hôn tay chàng.

Tôi gửi bức thư đi, lòng tự nhủ rằng nó sẽ tìm được một độc giả kín đáo và trung thành. Cơ thể tôi bị lạnh, tôi ăn một mẫu bánh và vài quả ô-liu, rồi ngồi thu mình trong một góc, người mệt rũ như mất hoàn toàn cảm giác về bản thân mình. Tôi đã ngủ rất say và đêm trôi đi không bị những nhân vật tôi đọc trong các truyện tới quấy phá.

TRO TÀN VÀ MÁU

Lúc đó tôi cứ nghĩ rằng mình đã được giải thoát khỏi quá khứ đến mức chẳng còn nhớ mặt các chị tôi, năm chị - người bị ốm nặng, chắc đã chết, người ra sống ở nước ngoài -, thì họ ập đến trong một cuộc điều hành mang tính chất kỳ cục hơn là lỗ bịch. (Hôm nay tôi không thể nói rõ với các bạn đây là ảo ảnh, một cơn ác mộng, một ảo giác hoặc một sự việc có thực! Tôi còn giữ lại một kỷ niệm chính xác và dữ dằn về chi tiết, nhưng không tài nào xác định rõ địa điểm và thời gian)

Họ ăn mặc giống hết nhau: áo sơ mi trắng, thắt cravat và áo khoác choàng *đgienlabax* đen, mũ kéo lên chụp đầu, mặt vẽ ria mép bằng bút kẻ màu đen, đeo kính râm. Họ đến trình diện tôi, lần lượt người nọ kể tiếp người kia. Mỗi người xác một chiếc túi bằng chất dẻo. Nom họ giống hết nhau và ai nấy đều có vẻ đặng đặng sát khí. Chị lớn nhất giương cặp mắt ốc nhồi nhìn tôi chăm chăm, chị đặt túi lên bàn và ra lệnh cho tôi mở miệng túi ra: túi đựng một con chuột chết. Tôi rú lên, nhưng không ai nghe thấy tiếng kêu của tôi. Tây kia ả cầm con dao cạo râu, mở lưỡi, sẵn sàng rạch mặt hay cửa họng. Tôi nép người sát vào bức tường lạnh. Tôi cố chịu đựng nhưng cảm thấy khó thoát khỏi cảnh bị tra tấn.

Chị tiếp theo đặt túi xách trước mặt tôi, bàn tay phải lăm lăm con dao của đồ tể, ra hiệu phải mở miệng túi ra. Túi đựng một chiếc hộp nhỏ trong có con bọ cạp màu hung vẫn còn sống, nó chực cắn tôi.

Chị nữa đưa tôi xem một cái kéo và chia túi bằng chất dẻo ra. Nó không đựng gì. Tôi vừa mở miệng túi, chị liền giúi đầu tôi vào tường và cắt tóc tôi. Chị thúc đầu gối tì chặt lên bụng tôi. Tôi bị đau. Mấy chị kia cười và nói: “Đáng đời mụ dối trá, đồ kẻ cắp: mày đã cuỗm tất cả bọn tao... Đồ đều, một kẻ đều cáng đã bòn rút bọn tao...”

Chị thứ tư - người bé tí, trông như một mụ lùn - nhảy bổ vào cắn cổ tôi. Tôi bị chảy máu. Tôi giãy giụa. Mấy chị kia giữ chặt lấy tôi. Chị lùn hứng máu cho chảy vào chiếc lọ con, rồi cắt vào túi bằng chất dẻo và nói: “Chỗ máu và chỗ tóc này cũng đủ để thanh toán rồi”.

Chị cuối cùng - chắc là chị trẻ nhất - đặt túi ở giữa hai đùi tôi, vè đau buồn. Chị ôm tôi vào lòng và khẽ thì thầm nói: “Chị, chị rất yêu thương em: chị không muốn người ta làm em bị đau, em thấy đấy, tay chị chẳng mang gì cả. Chị chẳng phải là kẻ độc ác.” Chị giáng mạnh một đòn vào trán tôi, rồi cười bỏ đi. Tôi suýt ngất đi vì đòn vừa bị giáng quá mạnh, đúng lúc đó tôi thấy một vật cọ vào hai đùi tôi. Chị sau cùng là một ả độc địa nhất. Trong chiếc túi ả lơ đểnh để bên chân tôi có một con rắn độc. Tôi nhảy lên bàn và rút hét. Khi tôi định thần thì các ả đã biến đâu mất. Dưới đất có vài túm tóc, mấy giọt máu và mấy đồng tro tàn.

Tôi rất xúc động, đã òa khóc. Nỗi bất hạnh xà xuống bên tôi như đôi cánh con chim săn lướt trên con mồi. Tôi đã sống trong câu chuyện này. Khi nào, ở đâu, tôi không rõ. Lúc tôi ở tù, hay vào thời gian bố tôi đang hấp hối? Tôi đã từng sống và sống lại một cách căng thẳng trong tâm trạng đại loại như bị những hình ảnh lộn xộn quấy rối, bị bóng tối vây hãm. Đây là lúc chịu tang, lúc lâm cảnh góa bụa, và bị trả thù.

Có lẽ đó là một cơn ác mộng trước hoặc sau cuộc viễn hành trừng phạt mà tôi là nạn nhân.

Một hôm, khi tôi đang đắm mình trong tối để tìm kiếm bóng hình chàng Côngxuyn thì một mụ gác ngục, nom khỏe mạnh và xấu xí, đến lôi tôi ra khỏi buồng giam. Mụ giật tấm băng bịt mắt của tôi và thúc đi theo mụ.

- Có người tới thăm mày, nhưng không phải là người mày mong đợi.

Đáng lẽ dẫn tôi tới phòng tiếp khách thì mụ lại đưa tôi xuống một căn hầm, chắc là nơi hỏi cung và tra tấn; mụ đẩy tôi vào một buồng, tường xám xịt và ẩm thấp, trong đó có độc một chiếc bàn, chiếc ghế đầu và cây đèn.

Tôi đứng một mình vài phút trong căn buồng không có lấy một cửa sổ nhỏ để thoáng hơi. Tường nhám nhờ những mảng quét sơn màu xám sẫm, lớp vữa chôn đẽ lên lớp kia để xóa các vết máu. Cửa buồng mở và tôi thấy năm người đàn bà lần lượt bước vào như một rạp hát, họ ăn mặc giống hệt nhau: áo choàng *đgienlabax* xám, khăn quàng trắng bịt kín đầu từ long mày trở lên, tay đi gang, mặt nhợt nhạt không thoa son phấn. Nom họ xấu xí đến là khó chịu. Tôi biết ngày mình có việc phải thanh toán với ai: những nữ tín đồ Hồi giáo cuồng tín và tàn nhẫn. Họ đi xoay quanh tôi. Tôi mở to mắt nhìn và nhận ra mấy chị tôi. Mụ gác ngục cũng có mặt trong buồng. Mụ được đã trả giá cho sự thông đồng và im lặng này. Họ kéo tới đây để thực hiện một kế hoạch đã tính toán rất kỹ lưỡng, để hành hạ, có lẽ để gây biến dạng khuôn mặt tôi hoặc chỉ để dọa làm tôi sợ. Bài diễn văn của ả chị để lộ cho tôi thấy rõ ngay ý đồ của lũ người điên rồ này:

- Chúng ta, năm ngón trên một bàn tay, đếm nhằm giải quyết dứt điểm vụ chiếm đoạt và vụ trộm cắp. Nhà người chưa bao giờ là chú em trai và sẽ chẳng bao giờ là em gái của bọn ta. Trước những người đạo giáo và những nhân chứng đầy thiện ý, đầy nhân cách, bọn ta từ nhà người loại ra khỏi gia đình. Còn bây giờ, nghe ta nói đây: nhà người đánh lừa bọn ta tin rằng người là một pho tượng, là tòa lâu đài trông ra ánh sáng, đem lại vinh quang và kiêu hãnh cho gia đình, trong khi đó người chỉ là một cái lỗ trên một cơ thể gầy còm, một cái lỗ giống như của ta và của sáu người trước đây là chị người. Nhưng nhà người dùng sáp bịt kín lỗ của người và lừa dối, làm nhục hạ bọn ta; người như bố đã thỏa sức khinh miệt bọn ta: người đi qua, mặt vênh váo và ngạo nghễ. Chà! Nếu được phép, bọn ta chẳng ngần ngại trị nhà người, người, cô em út... Bọn ta đã diệt quách người rồi. Nhưng Thượng đế có mặt. Khi ta đi chệch đường. Người đưa ta quay về quỳ trên một tấm sắt nung đỏ. Còn bây giờ, ta phải đưa mọi chuyện đâu vào đấy. Nhà người trốn đâu cho thoát. Người phải chịu tội. Không thương tiếc. Không nương nỡ. Bọn ta đã mất trí, mẹ bọn ta, tội nghiệp mẹ, đã sa xuống đáy giếng của sự tĩnh lặng; còn người, người lợi dụng nỗi bất hạnh, người vợ vệt và cuồn rồi cao chạy xa bay. Người để bọn ta sống nghèo khổ cùng cực, trong ngôi nhà đổ nát, nơi mà mọi thứ đều mốc meo, chẳng còn chỗ để sống. Người vét sạch và cuồn đi hết của thừa kế. Nếu hôm nay người bị tù đầy thì cũng đáng kiếp. Người làm bọn ta khuynh gia bại sản. Do đó người phải trả giá. Người nên nhớ kỹ rằng người chỉ là một cái lỗ được hai chân

mảnh khảnh che cho. Bọn ta sẽ bịt hẩn cái lỗ đó. Bọn ta sẽ tổ chức một buổi lễ nhỏ để cắt bao quy đầu, bọn ta chẳng cần phải nguyệt trang, vô ích, chẳng có ngón tay ai bị cắt cả, không, bọn ta sẽ thiến cái đồ be bé nhô ra rồi dùng kim và chỉ khâu miệng lỗ. Bọn ta sẽ loại bỏ bộ phận sinh dục mà người che giấu. Cuộc đời sẽ giản đơn hơn. Không ước muốn. Không lạc thú. Người sẽ trở thành một vật, một cây rau tàn úa, đến tận khi chết. Cầu nguyện đi! Người cứ việc kêu gào. Chẳng ai nghe thấy tiếng người. Sau khi người phản bội, bọn ta đã phát hiện ra những điểm đức độ trong tôn giáo yêu dấu của chúng ta. Công lý là nỗi niềm đắm say của bọn ta. Sự thật là lý tưởng và điều ám ảnh bọn ta. Đạo Hồi giáo - người dẫn lối chỉ đường của bọn ta. Cuộc sống của ai bọn ta trả lại cho người đó. Vả lại, bọn ta muốn hành động theo tình thương và kín đáo trong gia đình với nhau. Còn bây giờ, nhân danh Thượng đế khoan dung và từ bi, nhân danh Đấng Công minh và Chí Cao, chúng ta hãy mở chiếc vali con ra...

Trong khi ả nói, hai ả khác cũng đã đề tôi ra chiếc bàn lạnh ngắt và trối chặt tay tôi. Chúng xé rách chiếc quần *xarval* của tôi rồi nhấc hai chân tôi giơ lên trời. Mụ gác ngục, do thông thạo chốn này, đã chỉ cho chúng hai chiếc móc đóng ở trên tường. Mụ đưa thùng cho hai ả kia. Chúng buộc thùng vào hai chân tôi rồi luồn qua móc kéo cho gang rộng ra. ả chị cả nhét một chiếc giẻ ướt vào mồm tôi. Mụ lấy tay đã đi gang vạch hai môi âm hộ tôi cho tới khi cái mà ả gọi là “cái đồ be bé” nhô hẳn ra, ả vẩy một chất gì đẩy lên đó, lấy lưỡi dao cạo trong hộp kim loại ra, nhúng vào cồn rồi xẻo luôn âm vật. Tôi thầm gào to trong lòng và ngất lịm.

Giữa đêm, một cơn đau dữ dội đã dựng tôi bừng tỉnh. Tôi đang ở trong buồng giam của tôi: chiếc quần *xarval* của tôi đầm máu. Bộ phận sinh dục của tôi đã bị khâu kín. Tôi đập cửa kêu cứu. Chẳng thấy một ai lộ mặt tới. Tôi chờ đến sáng van lạy một mụ gác tù đưa tôi tới bệnh xá. Tôi giúi tiền cho mụ. ả y tá - chắc đã thông đồng với mụ gác ngục đã tham gia vào vụ hành hạ tôi - cho tôi một ống thuốc mỡ và ra hiệu bảo tôi ký vào tờ giấy ghi rõ tôi chấp nhận việc cắt xẻo này. Đây là cuộc mặc cả đổi ống thuốc mỡ lấy chữ ký. Do đó tôi nhận ra rằng mọi người đã bị lũ chị tôi mua chuộc. Thuốc mỡ đã làm giảm cơn đau.

Suốt một tháng ròng, tôi như người mất trí, lầm lạc, không chỗ bầu vịu, cuồn điên, đêm xuống thì mê sảng, sốt cao, chơi vơi bên mọi vực thẳm. Chàng Côngxuyn đến thăm tôi hai lần, nhưng tôi không có mặt mũi cũng như can đảm để thổ lộ với chàng. Tôi không còn hơi sức kể lại chàng nghe chuyện đã xảy ra với tôi. Ấy thế mà tôi đã bị ám ảnh trước ý nghĩ trả thù. Tôi ngấm ngấm xây dựng ở trong đầu nhiều phương án khác nhau, nhưng sau đó, tôi thấy hổ thẹn về bản thân mình, ghê tởm cái gia đình này đã đẩy tôi tới tình trạng thảm hại, tuyệt vọng và sụp đổ.

Sau lần đến thăm thứ hai của chàng, tôi viết một bức thư và nhờ người bạn tù có thiện cảm với tôi chuyển tới chàng. Trong thư ấy tôi viết mỗi đoạn sau đây:

Mất mát dấu vết của chàng. Em lặn trong bóng tối và không thấy chàng đâu. Bị ồm. Bị ồm. Thân xác bị thương. Chàng là làn ánh sáng duy nhất của em. Cảm ơn.

NHỮNG KẺ BỊ BỎ QUÊN

Bị thương tích, bị lâm nạn, tôi tiếp tục những chuyến lang thang trong đêm tối để lần thoát cơn đau hơn là để tìm kiếm những cuộc gặp mặt mới. Tôi lách người bước giữa những xác khô đét bị treo trong khu kho rộng mênh mông. Da bọc xương, cái xác trần truồng nom suốt được qua người, bị treo lơ lửng. Cả một dãy xác bị khô rỗng hết mọi chất đã chờ đợi trong khu kho này. Tôi trông thấy một cánh cửa ở đâu đằng kia khu kho. Tôi dần bước tiến lên. Tôi còn trông thấy cả một tấm biển vẽ mũi tên màu xanh chỉ lối ra, ghi bằng nhiều thứ tiếng khác nhau. Tôi cứ lần theo hướng mũi tên chỉ mà bước. Tôi đi mãi nhưng chẳng thấy lối ra. Tôi buộc phải lang thang ở khu kho chìm trong im lặng đến lạnh người và bốc lên mùi sợ hãi. Tôi không biết rằng nỗi sợ cũng có mùi của riêng nó. Một luồng gió lùa dọc suốt nhà kho làm các xác hơi lay động. Đôi lúc xương va vào nhau, hồi âm dội lên nghe như tiếng phách gõ. Tôi nghe nổi lên một giọng nói ở phía sau lưng:

- Lại gần đây, ta còn kịp thời gian bọc lộ cùng nàng bí mật cuộc đời ta và tả lại nàng thấy rõ bộ mặt của cái chết... Đừng sợ. Lũ chúng cứ ngỡ ta đã chết. Ta bị thương nhưng ta đã trong thấy cảnh vật sau khi ta qua đời. Nàng bị thương? Dẫu sao, ta chẳng còn gì phải lo ngại. Phải để nàng biết rõ, phải để mọi người biết rõ... Gượng hăng, đừng đi vội.

Tôi ngoảnh lại và trông thấy một người đầu gối dầm máu, mặt xanh xao. Đây là người chứ không phải ma quỷ. Đây là một người đang hấp hối; người nọ đã dốc hết lực tàn để bọc lộ với tôi một điều bí mật. Tôi tiến đến bên người đó:

- Những người nàng thấy ở đây toàn là những kẻ khốn khó, hành khất, kẻ vô gia cư, kẻ đau ốm. Nơi đây là căn phòng rộng dành để tổ chức hội chợ triển lãm động vật. Một hôm có lệnh dọn sạch thành phố vì một vị

khách quan trọng người nước ngoài muốn dạo mấy bước trên đường phố. Bọn ta là bộ mặt bẩn thỉu và không ai ưa của đất nước. Phải xóa bỏ cái hình ảnh này, tổng khử cái dân số này, quét sạch nó đi, ít ra là tạm thời, vừa đúng mấy ngày vị khách còn có mặt trong thành phố. Lệnh ban ra liền được ban hành ngay. Người ta quét hết đợt này đến đợt khác. Bọn chúng đồn nhét chúng ta vào đây rồi quên khuấy đi. Quên hoàn toàn. Chúng ta bị bỏ quên. Chúng ta cầu xé lẫn nhau. Ta là người sống sót cuối cùng, kẻ nhất định phải bị thủ tiêu, vì lời chứng của ta thật là khủng khiếp. Nàng hãy đem những lời này đi. Hãy kể với mọi người tất cả những gì đã thấy tại đây. Nàng không phải đang ở trong một cơn ác mộng. Bọn ta không phải là một bầy mà. Bọn ta là những con người đã trở thành căn bã và vĩnh viễn bị bỏ quên. Chẳng ai tới can thiệp giúp chúng ta. Nàng là người đầu tiên đặt chân vào khu kho này...

Chắc có lẽ tôi đã thực sự lạc vào khu vực đó. Những cơn nhói đau đã vô tôi tới đó. Tôi tỉnh dậy và đây là một ảo mộng. Sự việc hoàn toàn có thật. Chuyện này xảy ra hồi mùa đông. Dân trong thành phố còn bàn tán về nó. Người ta phát hiện ra những xác đó khi mở cửa khu kho để chuẩn bị cho một cuộc triển lãm mới. Nỗi sợ lớn hơn nỗi đau. Nỗi sợ và sự ghê tởm. Tôi sờ nắn cơ thể tôi, thịt và xương bầm tím. Tôi ghìm nén khá lâu không đi tiểu. Tôi biết rằng nếu tiểu tiện sẽ rất lâu. Bụng dưới tôi trướng lên. Tôi nín thở khi tiểu tiện. Người tôi toát mồ hôi. Giọng nói người hấp hối nọ lọt vào tai tôi và nhập vào giọng tôi đến mức độ trở thành giọng nói của chính bản thân tôi. Tôi không nghe rõ tiếng người hấp hối, mà tôi nghe thấy tiếng tôi nói ở trong lòng mình, cứ nhắc đi nhắc lại mãi những lời người đó đã giao phó cho tôi. Kể cũng lạ, sự chiếm giữ tiếng nói đó đã làm giảm cơn đau của tôi. Tôi trải qua hai đêm như vậy, lúc sốt, lúc đau đớn, lúc sợ hãi.

Việc tôi bị cắt xẻo là hình thức biểu hiện của sự trả thù. Nhưng không hiểu do đâu mấy mục chị tôi lại nảy ra được cái ý man dại ấy? Sau này, tôi mới biết rằng cảnh tra tấn tối phải chịu đựng thường được đem áp dụng ở Châu Phi, lại một số vùng thuộc Ai Cập và Xu-đăng. Tác dụng của nó là thủ tiêu mọi ham muốn và lạc thú của những cô gái trẻ. Tôi cũng được biến rằng chẳng bao giờ dạo Hồi lần bất kỳ một tôn giáo nào cho phép áp dụng hình thức hành hạ con người như vậy.

Giọng nói người hấp hối ở trong tôi trở nên rõ ràng và chính xác:

- Mụ gác ngục là một kẻ nô lệ được đưa từ Xu-đăng tới đây đã lâu rồi...
Mụ là một phù thủy, thành thạo các ngón đòn tra tấn...

Chắc mụ đã gợi ý cho mấy ả chị gái hành hạ tôi thành tàn phế và vĩnh viễn loại tôi khỏi cuộc sống.

Tôi bị sốt dai dẳng, hẳn là do bị nhiễm trùng. Cơn đau nhức nhối chảy trong máu tôi và làm mọi suy nghĩ của tôi bị lẫn lộn. Con mắt nhìn của tôi ngày càng ảm đạm. Giọng tôi lặng câm. Tôi có cảm giác bị cái chết xâm chiếm. Để được giải thoát, tôi phải kể ra những gì đã trong thấy ở khu kho. Tôi tìm kiếm người để kể lại. Tôi chẳng gặp một mụ gác ngục lẫn mụ y tá nào. Khi lê bước đến bệnh xá, tôi đã gặp may là đúng lúc gục ngã ngoài hành lang thì một thầy thuốc đã đi ngang qua đấy. Tôi nửa tỉnh nửa mê. Ông thầy thuốc giận điên người. Ông hét toáng lên và bảo tất cả đều là một lũ dã man và man dại. Một kẻ trong ban quản trị đã chìa cho ông xem tờ khai ghi rõ việc tôi chấp nhận việc cắt xẻo này. Cơn giận của ông càng dữ dội. Tôi được đưa ngay vào nằm bệnh viện. Ông điều trị vết nhiễm trùng và vài ngày sau ông gây mê và tháo đường chỉ khâu các mô âm hộ thôi. Khi tôi kể lại diễn biến của sự việc, ông ngờ ngợ không tin tôi. Ông muốn nhờ cảnh sát can thiệp, song nghĩ lại một lúc ông giơ hai tay lên trời để bộc lộ nỗi bất lực của bản thân:

- Ở đây mọi người đã bị mua chuộc. Chẳng ai tin lời chị đâu. Cảnh sát hơi dẫu mà nghi lời khai của bọn giám ngục. Mới lại giấy tờ chị đã ký sờ sờ ra đấy. Nhưng tại sao? Chị đã làm gì mấy mụ đàn bà đó?

Ông an ủi tôi là nói chung tình trạng sức khỏe của tôi không đáng ngại và hứa sẽ kéo dài thời gian nằm viện của tôi. Ông nói với tôi:

- Chỉ có cách ấy mới bắt bọn ở nhà tù phải chịu thôi!

Tuy thuốc men chạy chữa chu đáo, tôi vẫn bị đau. Tôi tin chắc rằng nếu tôi không tố cáo những điều đã thấy ở khu kho - đã thấy hoặc tưởng tượng - thì tôi vẫn tiếp tục bị đau đớn. Những hình ảnh đó và những lời của người

hấp hối đè nặng lên tâm hồn và thể xác thôi. Mỗi lời như một mảnh thủy tinh sắc nhọn đâm vào những điểm nhạy cảm trên cơ thể tôi.

Tôi xin được gặp ông thầy thuốc một lát, sau giờ làm việc. Ông hơi lưỡng lự, rồi nhận lời. Vào đầu câu chuyện, tôi báo trước với ông rằng những cái mà tôi thấy rất kỳ quặc và dù cho không có thực đi nữa thì hậu quả của chúng vẫn gây tác động tới tôi.

- Tôi không bị điên, - tôi nói với ông thầy thuốc. - nhưng tôi sống trong một thế giới em ra không được logic lắm. Mong ông hãy tin tôi, tôi chỉ yêu cầu ông kiên nhẫn ngồi nghe câu chuyện của tôi.

Tôi kể lại chi tiết chuyến đi lang thang trong đêm tối của tôi. Ông không hề tỏ vẻ ngạc nhiên. Ông lắc đầu chon rằng chuyện ấy có gì là kỳ quặc. Khi tôi kể xong, ông đứng dậy và nói:

- Câu chuyện này, có lẽ không phải do chị tưởng tượng ra mà chuyện có thật. Cảnh sát đã nhốt giam những kẻ hành khất rồi sau đó quên bẵng mất họ. Báo chí không đá động tới. Nhưng ở đây, tiếng đồn thay cho nguồn thông tin đáng tin cậy. Ai cũng biết chuyện này, nhưng chẳng ai đi thẩm tra. Do đó nó trở thành một câu chuyện khó tin. Điều làm tôi ngạc nhiên đó là mối liên quan giữa những cơn đau của chị với câu chuyện...

- Cứ cho rằng đó là do quá bị đau nên tôi đã có được sự minh mẫn của kẻ ngấp nghé nơi ngưỡng tài thiên nhân [\[10\]](#)!

Sau vài lần trò chuyện ấy, tôi thấy trong người dễ chịu hẳn. Vào những ngày ấy, tôi không nghĩ tới chàng Côngxuyn. Tôi không quên chàng, nhưng tôi chẳng muốn chàng dính vào những chuyện đổ máu và chết chóc. Chàng không biết tin tôi nằm viện. Khi chàng đến nhà giam thăm tôi, người ta bảo với chàng rằng tôi không muốn tiếp chàng. Chàng sinh nghi. Chàng cho rằng tôi bị ốm, bị suy sút không dám đưa chàng xem bộ mặt lờ đờ và iu xiu. Chàng hay thích dùng cách nói như vậy. Đối với chàng, có cái có thể đưa xem và nhận biết, có cái không thể đưa xem và nhận biết. Khi tới bệnh viện câu đầu tiên chàng hỏi:

- Bây giờ nàng có thể đưa tôi xem mặt nàng được chưa?

Chàng không hề nghĩ rằng tôi đã phải trải qua một thử thách đẫm máu.

Xem mặt tôi, đây là cử chỉ đầu tiên của chàng. Chàng ngồi xuống thành giường, rồi đưa tay dịu dàng vuốt ve trán, hai má, mũi, mồm, cầm tôi.

- Nàng đã khóc rất nhiều và đã gầy đi! Nàng không nên chệnh mảng với bản thân như vậy! Không hay đâu.

Ông thầy thuốc đã mời chàng đến gặp riêng ông và nói rõ lý do tôi phải nằm viện. Chàng thường không để lộ với tôi về cuộc trao đổi riêng ấy. Chàng cầm tay tôi và siết chặt. Khi chàng đã đi khỏi, tôi đưa tay sờ má mình và thấy lông tơ nhú mọc. Tôi đã chệnh mảng với bản thân. Mặt tôi rầu rĩ. Như vậy là đã bao nhiêu ngày nay tôi không chú ý đến việc làm vệ sinh cá nhân. Chiều tối tôi vào buồng tắm và sửa sang dáng vẻ bề ngoài của tôi.

Chàng Côngxuyn thường xuyên đến thăm tôi. Chàng đem tới cho tôi hoa quả và nước hoa. Chẳng lần nào chàng tay không đến thăm tôi. Chàng không bao giờ gợi ý tôi kể lại những sự việc đã xảy ra. Tôi rất trọng thái độ kín đáo ấy: đồng thời nó làm tôi thấy lo ngại. Biết giải thích sự im lặng này ra sao? Đây là một hình thức biểu lộ thái độ đồng cảm, gắn bó hoặc là dấu hiệu khó chịu sâu sắc dẫn tới ngăn cách giữa hai chúng tôi? Tôi thấy rất khó đề cập vấn đề này. Khi tới, chàng hỏi thăm xem tôi ngủ ra sao, rồi chuyển sang chuyện khác.

Một hôm, chàng gặp riêng ông thầy thuốc đã tranh cãi với ông. Sau này tôi được biết một trong những điểm chàng tranh cãi xoay quanh chuyện liệu tôi có khả năng có con hay không. Điều đó đã dẫn dắt chàng và chàng không để lộ ra. Tôi cũng vậy, tôi cũng nghĩ tới điều ấy. Trước đây, tôi gạt bỏ khỏi đầu tôi mọi suy nghĩ liên quan tới việc có mang, đẻ con và nuôi dạy chúng. Tôi không có thời gian để xem xét chẳng những vấn đề thụ thai mà còn không suy nghĩ tới chuyện một ngày nào đó mình sẽ làm mẹ. Những lần rất hân hỷ chung đụng với chàng Côngxuyn thú thực tôi hoàn toàn không hề nghĩ tới chuyện này. Như vậy có nghĩa là tất cả những điều ấy

mới lạ với tôi và tôi vẫn coi thân xác tôi là một bị cát. Tôi còn lưỡng lự, tự coi mình là một bù nhìn bằng rơm lẽ ra được dựng lên để dọa bầy quạ thì lại lôi cuốn chúng, một số xây tổ trên vai tôi, một số lại tai quái, bối rơm thành hốc chỗ lẽ ra là mắt. Tôi không còn khái niệm về sự hiện diện của mình trên cõi đời. Tôi bị rã ra. Tôi có cảm giác bị sụp đổ và tự khôi phục lại ở cõi vô tận. Mọi chuyện lại trở dậy trong đầu tôi mãnh liệt như đông tố. Mọi thứ cứ lẫn lộn. Tôi cố tìm cách làm dịu nỗi đau, không chỉ nỗi đau, như thuốc độc, truyền trong máu, mà cả nỗi đau tôi bắt đầu cảm thấy sau những lần viếng thăm của chàng Côngxuyn. Chàng đến và cứ ngồi im lặng. Sự hiện diện của chàng nặng hàng tấn. Chàng có vẻ rất ủ rũ. Nỗi bất hạnh bầu chặt lấy chàng. Lòng tôi mỗi ngày một rối bời, bị lung lay, đắm chìm trong tâm trạng lộn xộn và trong những ảo ảnh như một cơn ác mộng. Tôi lại rơi vào cảnh vô đơn, đương đầu không có thuốc gây mê với những cú đòn ác hiểm của một số phận trong đó nỗi bất hạnh, sự đau buồn và bạo lực không thừa nhận mọi tình thương hại. Tôi quyết định trở về nhà giam. Cái cảnh tự do nửa vời bị vây quanh toàn một màu trắng này thật quá ác độc đối với cặp mắt tôi, chỉ làm tăng thêm nỗi bối rối của tôi. Tôi phải gần như van vỉ ông thầy thuốc để ông trả tôi về buồng giam.

Tôi đang chuẩn bị ra đi thì chàng Côngxuyn bước vào phòng. Chàng có vẻ ít buồn hơn mọi lần. Chàng mang đến đưa tôi bó bạc hà và bảo:

- Ta pha trà, như trước đây.

Tôi cảm thấy một cách rõ ràng, không chút ngờ vực rằng giữa chúng tôi sắp xảy ra một điều gì hoàn toàn đổ vỡ. Tôi không rõ là điều gì. Tôi cảm thấy vậy và không ngạc nhiên.

Chúng tôi không pha trà. Tôi báo với chàng rằng tôi quay về nhà giam. Chàng im lặng không nói gù. Thế mà chàng tới đây để cùng tôi trò chuyện! Chàng ngồi nơi ghế, còn tôi, tôi ngồi ở thành giường. Sau lúc im lặng khá lâu, tôi thấy chàng đỏ mặt.

- Nàng làm ơn ngồi im đừng cựa quậy.

- Nhưng em có cựa quậy đâu...

- Không, tôi biết, nhưng đầu óc nàng cứ chộn rộn... Tôi nghe rõ các suy nghĩ của nàng va vào nhau.

Sau đó chàng nói tiếp, giọng bình thản hơn:

- Hôm nay đôi tay tôi không còn đủ sức nắm nàng. Chúng đã mệt mỏi. Chúng cảm thấy chúng vô dụng và có tội. Tôi biết là chúng tiêu cực. Tôi thấy ân hận vì tôi chưa bao giờ vươn tới ngang tầm với lòng nhiệt thành và sự cam đảm của nàng. Tôi bị cấm không bao giờ được biết tới lòng nhiệt thành. Ngay từ thời thơ ấu, tôi đã bị lâm vào tấn bi kịch và nhận được lệnh của trời đất hoặc của cuộc đời là phải bền gan, không được làm đứt đoạn cuộc sống, củng cố bản thân tôi, phải trở thành một nhân vật không thuộc loại xuất chúng mà bình thường. Tôi không thể nói với nàng một cách chặt chẽ toàn bộ những điều tôi suy nghĩ và tin tưởng. Tôi chấp nhận cái chết của chị Atxido, nhưng không chấp nhận được việc nàng ra đi và bị giam cầm. Do đó, từ dạo ấy, tôi luôn tìm kiếm một chốn ẩn náu, một chốn yên tĩnh cho những suy nghĩ, cho thân xác mệt mỏi của tôi. Tôi cố nhếch cặp môi khép chặt của mẹ tôi đã nằm dưới ba tấc đất. Tôi mong ước được nghe, dù chỉ một lần, giọng mẹ... nghe mẹ tôi cầu phúc cho tôi hoặc nguyên rủa tôi... Nhưng cốt mong sao được nghe tiếng mẹ tôi. Tôi biết rằng tôi phải lên đường dẫn vào chốn tăm tối, xa cách mọi thứ, tiến vào sa mạc, tiến về phía cùng tận của miền Nam. Lúc này tôi đang viết và phải thú nhận rằng tôi ghi chép lại lời nàng đọc cho mà viết. Những điều tôi viết ra làm tôi hoảng sợ và bị ám ảnh. Do đâu nàng đã có khả năng ấy vượt qua cuộc đời với một vẻ ngạo nghễ, ý tôi muốn nói, với một lòng cam đảm, làm nó phải bối rối? Trước đây, khi viết cho tôi, tôi viết vào ban đêm. Còn bây giờ, giọng nàng gửi gắm đã đến với tôi lúc sáng. Các suy nghĩ của nàng băng qua đêm tối và đến vào buổi sớm mai. Nhiệm vụ của tôi là sắp xếp lại và viết chúng ra trên giấy. Tôi chỉ góp thêm dăm ba suy nghĩ nghĩ. Câu chuyện của nàng thật khủng khiếp. Thật ra, tôi không biết rằng đây là câu chuyện đời nàng hay đây là câu chuyện của một sự giao hội, vượt lên trên tầm của tất cả chúng ta, là một cái gì đó tỏa ra hàng chum tia sáng của Giải băng hà vì ở đây ta đang nói tới mặt trăng, tới định mệnh và tới chỗ bị rách trên màng da trời. Tôi xin nói với nàng, bản thân nàng là điều bí mật đang ám ảnh tôi. Tôi chỉ có thể được giải thoát một khi câu chuyện này kết thúc. Nhưng điều gì sẽ

chờ đợi tôi ở cuối chặng đường? Nàng không phải là người gói gọn câu chuyện. Nói cho thật khách quan, nàng cứ để cho câu chuyện chầm lững nhằm biến nó thành một thiên chuyện hoang tưởng dài vô tận. Câu chuyện của nàng là một dãy liên tục những cửa bỏ ngõ trông ra những vùng đất trắng và là những mê cung vòng vèo; đôi lúc người ta bước ra một cánh đồng cỏ và đôi lúc bước vào một ngôi nhà cũ hoang tàn, một ngôi nhà nhốt những người đang ở trong đó, họ đã chết hết cả từ lâu rồi. Chắc đây là chốn nàng đã ra đời, một chốn đáng nguyên rủa, bị luật pháp của sự mất trí và lãng quên trừng phạt. Ôi bạn! Từ khi tôi lần bước theo giọng nói của nàng, từ khi giọng nói của nàng dẫn lối đưa tôi vào những đêm tối trùm kín trong vãi vấy máu thì tôi trở nên lạ kỳ. Tôi tin rằng mình đã không tưởng tượng ra. Nhưng tôi đang lần theo sát tài thiên nhãn của nàng. Tôi làm sao có thể nói để nàng rõ rằng để đến với nàng, tôi đã phải lách qua một cửa hẹp? Tôi nghe thấy tiếng nàng và thế là tôi liền giơ tay ra tìm nàng. Nhưng tôi biết rằng nàng đang ở chốn xa xôi, mãi tận một lục địa khác, gần với mặt trăng hơn khi nó tròn đầy chỉ vì do mắt tôi đã ngóng trông. Và tôi thấy nàng, lúc là đàn ông, lúc là đàn bà, một con người tuyệt vời của tuổi thơ, buột thoát khỏi tình bạn, buột thoát khỏi tình yêu. Nàng nằm ngoài mọi tầm với, nàng là nhân vật của bóng tối, hình bóng trong những đêm đầy đón đau của tôi. Tôi buột thốt lên: “Nàng là ai?” Đôi lúc tôi có cảm giác là, sau thăm thăm kịch nọ, tôi bị trói buộc vào một số phận bị gia đình nàng hắt hủi, một số phận do những bàn tay bất lương gieo rắc nên. Tôi muốn nói với nàng, nếu cần, tôi van xin nàng cố giữ nguyên hình của nàng, đi tiếp con đường nàng đang đi vì cả ngục tù lẫn nước mắt của những người khác đều không thể cản nổi bước nàng. Tôi mong chờ nàng từ lâu. Nàng bước vào cuộc đời tôi với vẻ duyên dáng kỳ lạ của một con vật bị lạc. Với nàng, trái tim tôi trở thành một ngôi nhà. Sau ngày nàng đã đi khỏi, tôi chỉ tồn tại chứ không sống nữa. Nỗi hờu quạnh của tôi bị lộ hẳn ra: nó không còn được những cử chỉ ân cần của nàng chở che. Mỗi giọng nói của nàng làm thân xác tôi linh hoạt và tôi viết. Tuy hoảng sợ, tôi vẫn tiếp tục ghi lại tất cả những điều nàng đang kể. Tôi đến để vĩnh biệt và xin tha thứ. Chuyện của chúng ta không thành. Tôi sẽ sống ở một nơi khác và sống một cách khác... Tôi sẽ ra đi, tới một nơi mà sự mù lòa của tôi sẽ biến tôi thành một kẻ hoàn toàn tàn tật, sẽ là một số phận bi thảm mà tôi không thoát ra được, tuy nàng đến thăm tôi. Cuối cùng, mong nàng nhớ cho rằng tay tôi đã nhận ra vẻ đẹp của nàng và chuyện đó đã gây cho tôi một nỗi xúc động tương tự như nỗi xúc động của

một cháu nhỏ phát hiện ra biển cả. Tay tôi, tôi sẽ giữ gìn nó, tôi cuốn bọc nó trong vải mịn, vì nó lưu giữ như một điều bí mật, cấu hình vẻ đẹp của nàng. Tôi nói với nàng điều đó vì tôi cũng được biết rằng nỗi xúc động này mang nét đặc thù có một không hai. Mắt tôi, tay tôi khép lại khi đầy ắp nỗi xúc động đó và tôi giữ gìn nó, mãi mãi. Vĩnh biệt bạn!

CÂU CHUYỆN CỦA TÔI, NGỤC TÙ GIAM GIỮ TÔI

Lời thú nhận của chàng Côngxuyn làm tôi bị bối rối nhưng lòng tin rằng câu chuyện của tôi - một câu chuyện đã biến tôi thành đứa trẻ của cát bụi và gió bay - đã theo đuổi tôi suốt đời. Nó sẽ chiếm choán toàn bộ cuộc đời tôi. Tất cả những gì mà tôi biết tới sau này đều là sự tiếp nối dưới hình thức này hay hình thức khác, một trong những biểu hiện trực tiếp hay ngụ ý của nó.

Câu chuyện của tôi là ngục tù giam giữ tôi; và sự việc là tôi bị giam trong căn buồng xám xịt vì tội giết người là thứ yếu. Dù đi đâu, tôi cũng tha ngục tù của tôi như rùa tha mai trên lưng. Tôi sống trong đó và chỉ còn có việc tập cho quen. Tình trạng cô đơn này có lẽ giúp tôi cắt đứt dần từng sợi từng sợi dây và số phận bị chuyển hướng đã chẳng dặt quanh tôi. Tôi làm một chiếc hòm đóng kỹ, được đem đến bỏ trong khu kho chật hẹp và đã niêm phong. Do đó tôi phải lân vào cảnh đờ đẫn cố ghìm nén kéo tới từ một chốn xa xôi, xa tới mức tôi cảm thấy tuổi của tôi đã vượt qua và bị thử thách hàng thế kỷ.

Trước khi rời khỏi chỗ tôi, chàng Côngxuyn đã để lại cho tôi một mảnh giấy gấp làm tư. Tôi mở tờ giấy ra. Tôi thấy một hình vẽ, hay nói chính xác hơn, sơ đồ một con đường. Một mũi tên vụng về chỉ hướng Nam, mũi khác chỉ hướng Bắc. Giữa tờ giấy có một cây cọ và bên cạnh là sông, vẽ như những cánh chim đang dang rộng. Bên kia tờ giấy ghi mấy dòng chữ dưới đây:

Chỉ tình bạn, tặng vật hoàn toàn cho tâm hồn, ánh sáng tuyệt tối, ánh sáng chồng lên ánh sáng nơi khó nhìn rõ thân xác. Tình bạn là một ân huệ, đây là tôn giáo của tôi, lãnh địa của chúng ta; chỉ tình bạn mới trả lại được cho thân xác mảnh tâm hồn đã bị ngược đãi. Nàng cứ đi theo

tiếng gọi của trái tim nàng. Nàng cứ đi theo nỗi xúc động lan trong dòng máu nàng. Vĩnh biệt, bạn!

Sau sự việc này, tôi không còn băng bột kín mắt và chấm dứt những chuyến đi lang thang trong bóng tối. Tôi bắt đầu bị ám ảnh bởi ý nghĩa về làn ánh sáng chan hòa từ trên trời hoặc từ tình yêu ủa tới, nó mạnh đến mức rọi suốt cơ thể tôi, nó rửa sạch và trả lại cho cơ thể tôi niềm hạnh phúc được ngạc nhiên, trả lại nỗi thơ ngây được biết những sự việc ngay từ buổi ban đầu của chúng. Ý nghĩ này kích thích tôi. Tôi hoàn toàn tập trung vào chuyện vun đắp cho nó, nên hình ảnh chàng Côngxuyn đã nhòa đi, trở nên mờ ảo và khó tóm nhận. Tôi đã mất những dấu vết của chàng. Tôi biết rằng chàng đang đi trên các nẻo đường, có lẽ trong một hòn đảo hoặc có lẽ dưới lòng đất.

Ở tù, tôi thấy cuộc sống mang tính chất tự nhiên. Tôi đã quên mất nhu cầu được tự do. Cảnh bị giam cầm không còn nặng nề đối với tôi. Tôi cảm thấy thoải mái. Chị em phụ nữ ghé vào chỗ tôi, nhờ viết cho bức thư. Tôi sung sướng được giúp họ, được trở nên một con người hữu ích. Người ta bố trí cho tôi một chiếc bàn viết nhỏ, cung cấp giấy và bút máy. Tôi trở thành một người bạn tâm tình và người góp ý khuyên nhủ. Cái lợi duy nhất mà tôi thu được là sự thỏa mãn ở trong lòng, nỗi bận rộn kéo tôi xa dần ngục tù nằm nơi chính bản thân tôi. Đồng thời các đêm của tôi mỗi lúc một giống như một cuộc dọn nhà; chúng tống dần những kẻ thuê nhà khả nghi, thường là quái dị. Tất cả các nhân vật mà tôi đã thu nhận trong cuộc đời tôi đều được yêu cầu rời đi chỗ khác. Tôi đã tổng cổ tất không chút do dự. Khi nhắm mắt lại, tôi thấy họ như những bóng ma ào xuống tàu giữa cảnh mù sương. Họ tức giận. Một số người phản đối, số khác dọa sẽ quay lại trả thù. Họ sững sốt trước thái độ đột nhiên chẳng niềm nở ân cần. Tôi nhận thấy tất cả họ đều què cụt, còn ngái ngủ, lúng túng. Họ lê chân bước. Trong số họ có một người cụt hẳn chân cứ cầm đầu lao thật nhanh, vừa lao vừa đưa tay thui những người chậm trễ. Thực ra là họ vui sướng khi được rời khỏi tấm thân rệu rã này. Các đêm của tôi mỗi lúc một giống như sân ga đã cải dụng. Rời khỏi các đêm của tôi, những nhân vật lẫn vào bóng tối. Tôi nghe rõ tiếng chân họ bước xa dần và sau đó là im lặng và đôi lúc tôi thấy dội lên tiếng người gục ngã.

Ban ngày, tôi miệt mài với công việc của một người viết thuê. Ban đêm, tôi lại dọn dẹp. Vì sau khi đi khỏi, những người đến nhờ tôi viết thuê đã để lại nhiều thứ linh tinh và những đồ vật cũ kỹ, chúng mắc kẹt trong trí nhớ của tôi và không để tôi yên thân.

Tôi phải mất một thời gian để dọn dẹp sạch trong đầu tôi. Cũng phải vài tháng. Hình ảnh chàng Côngxuyn nằm lẫn vào số những hình ảnh tôi đã mất. Thế nhưng tôi không thấy chàng xuống tàu. Tôi chỉ biết rằng chàng không còn lưu lại trong tâm trí tôi. Chỉ thỉnh thoảng hình ảnh hai thân xác chúng tôi quên chặt nhau lại thấy xuất hiện một cách rõ nét. Người ta có thể quên đi một khuôn mặt, nhưng không thể xóa sạch khỏi ký ức hơi ấm của một cảm xúc, sự dịu dàng của một cử chỉ và âm thanh của một giọng nói triu mến.

Do những hoạt động tích cực của tôi, ban phụ trách nhà giam đã chính thức chỉ định tôi là “người viết thuê và thư ký”. Tôi còn phải thảo văn thư do giám đốc trại giam giao, ông ta chỉ biết viết có một loại thư. Là nhân viên của trại giam, tuy vẫn bị giam giữ, tôi phải mặc quần áo theo quy định: áo vét và quần dài màu xám, áo sơ mi xanh nước biển, cravat đen, mũ lưỡi trai xanh nước biển, giày đen.

Thoạt đầu, thứ quần áo lố lằng này làm tôi thấy vướng víu. Nhưng tôi không còn cách nào khác. Đây là một sự ưu đãi gần như mang tính chất một mệnh lệnh. Công việc, nhất là do mặc đồng phục, đã giúp tôi xa lánh bản thân tôi. Hình ảnh chàng Côngxuyn lụi tàn dần và chỉ còn là một điểm di động ở giữa ngọn lửa. Những kỷ niệm của tôi rơi rụng, tôi đã từng bước rũ bỏ chúng như người ta bị rụng tóc. Đầu óc tôi rực sáng và các kỷ niệm không còn chỗ bầu vịu.

Sáng ra, khi mặc bộ đồng phục, tôi đứng soi gương. Tôi mỉm cười. Tôi lại mặc quần áo đàn ông. Nhưng đây không phải là để giả trang. Tôi mặc bộ quần áo này để thi hành nhiệm vụ. Đàn bà mặc quần áo đàn ông để có được đáng vẻ nghiêm nghị và áp đặt uy quyền của họ. Tôi, tôi không chỉ huy ai, thế nhưng nữ tù nhân đều chào tôi như tôi là cấp trên của họ. Thật là buồn cười. Một số người, chắc không phải do cố ý, đã gọi tôi là “ông”. Tôi không

uốn nắn sửa lại. Tôi cứ để tình trạng lập lờ dò, nhưng lương tâm tôi thanh thản. Tôi không lừa dối ai. Tôi chú ý đến khuôn mặt tôi. Tôi tô điểm kỹ hơn trước. Tôi trở nên một mụ làm đom. Ở trại giam, tuy vậy người ta vẫn lợi dụng dáng vẻ bề ngoài. Tôi, tôi chẳng còn tâm địa đâu làm chuyện ấy.

Vị trí của tôi được dần dần thay đổi theo chiều hướng tốt. Tôi không hoàn toàn bị coi là tù nhân, cũng như không hẳn là một viên chức ở bộ phận hành chính như những người khác. Người thì mong muốn, kẻ thì sợ tôi. Tôi qua lại giữa hay bên như một người nói hai thứ tiếng.

Khi việc trao đổi thư từ không có mấy, tôi tập hợp những nữ tù nhân còn quan tâm đến cuộc sống ở bên ngoài xã hội lại đọc cho họ nghe báo cũ chậm vài ngày. Họ không xúc động trước những sự kiện làm rung chuyển thế giới như chiến tranh, đảo chính. Họ yêu cầu tôi đọc cho nghe mục tin vặt. “Máu! Ái tình!” - họ gào to. Những vụ án giết gân, họ thích nghe chuyện đó. Những buổi đọc báo đã trở thành những buổi kể chuyện. Dần dà tôi kể cho họ nghe toàn những chuyện tôi đã bịa ra. Cốt truyện vẫn xoay quanh một tình yêu ngang trái rồi kết thúc bằng máu. Tôi thấy thích thú khi xây dựng và tưởng tượng ra những nhân vật và những bối cảnh. Đôi lúc tôi kể niềm man đâu đâu làm cả đám cứ lọc phảy xen vào đá kích cái lỗi sa đà của tôi. Họ lôi tôi về những sự việc thuần túy không cần bình luận gì hết. Khi nghe thấy tiếng ồn ào, tôi liền ngừng kể chuyện ngay. Tài kể chuyện của tôi đã nhanh chóng vơi cạn. Tôi cứ kể đọc một chuyện, chuyện hai người mạo hiểm bí mật yêu nhau. Sau đó là bi kịch, mối tình bị lộ, họ bị trừng phạt, bị trả thù.

Một số chị em tới gặp riêng tôi và kể cho tôi nghe về đời tư của họ. Họ đã bịa thêm rất nhiều: họ cứ nghĩ rằng cuộc đời họ là một pho tiểu thuyết, số phận của họ là số phận của nữ nhân vật không được ai biết tới. Ở trại giam, họ chỉ còn mỗi những từ để sống. Do đó họ sử dụng chúng bừa bãi. Họ bịa ra những câu chuyện đầy mạo hiểm. Tôi kiên nhẫn nghe họ kể. Tôi đã tích lũy chẳng được mấy kinh nghiệm sống. Tôi đã học được khá nhiều qua những câu chuyện của họ kể về những phong tục của xã hội tôi, về những hành động ty tiện của đàn ông, về sự cao thượng và hèn yếu của tâm hồn. Tôi nhận thấy rằng tôi đã được chăm sóc chu đáo biết bao suốt thời thơ ấu và khi trẻ, tôi đã được chở che biết bao trước gió bụi, trước những cơn

lạnh và đói khát. Có thể nói rằng bố tôi đã đặt tôi trong lồng kính tránh mọi bụi bặm và để không ai được đụng vào người tôi. Tôi hít thở khó nhọc vì tôi đeo tấm mặt nạ thép, vì tôi bị nhốt trong một gia đình mà bản thân gia đình này lại bị một căn bệnh, bị nỗi sợ và sự điên rồ vây hãm. Cuộc đời giả trang làm đàn ông của tôi còn nặng nề hơn là mắc tội lỗi, nặng nề hơn là bị phủ nhận, bị sai lầm. Nếu tôi là con gái như mấy chị tôi, số phận tôi có lẽ đỡ dỗi, nhưng không khốn nạn, hoen ố vì tội nhục, vì ăn cắp ăn trộm và gian dối.

....

Những xúc động của tôi được hòa tan trong hồ nước tù hãm; cơ thể tôi ngừng không tiến hóa: nó không lột xác, nó tự lụi để khỏi bị xô đẩy và để không cảm thấy gì hết; nó chẳng phải một cơ thể đàn bà đầy đặn và ham muốn, cũng chẳng phải một cơ thể đàn ông than thở và khỏe mạnh; tôi đứng giữa cả hai, nghĩa là ở địa ngục.

ĐỊA NGỤC

Họ đã đi từ lâu. Đi trong im lặng. Đi từ lúc mặt trời mọc. Người ta có thể từ xa đã nhìn thấy họ. Họ đi thành từng đám mấy người. Họ đi từ nơi xa tới; một số từ phía Bắc xuống, số khác từ phương Đông lại, ước nguyện được tới cồn cát và bước chân vào chốn huyền thoại này, nguồn của mọi ánh sáng, đã xóa sạch dấu vết đói, khát và mệt mỏi trên mặt họ. Mỏi họ bị nứt nẻ vì nóng và vì gió; một số bị chảy máu mũi; tất cả, ai nấy đều chấp nhận những nỗi vất vả ấy. Không thấy ai kêu ca, cũng như không thấy ai tỏ vẻ mệt mỏi. Họ bước trên cát, bước đi chệnh choạng, mang bóng họ như một ngọn cờ để chào đón cồn cát cuối cùng, để quên đi làn gió khô lạnh vào buổi sớm mai, để đến đúng vào lúc ánh sáng trở nên dịu dàng và lành, đúng lúc nó rời mặt trời để đến với trời cao vào lúc màn đêm sắp buông phủ. Phải đến đúng lúc đó, lúc không thể xác định rõ nó sẽ kéo dài bao lâu. Trong cảnh cô đơn, tôi đã quyết định rằng cõi vĩnh hằng sẽ bắt đầu ở đây. Mọi cuộc hành hương sẽ phải dừng lại và hòa vào làn ánh sáng này. Sa mạc có quy luật và ân huệ có bí mật riêng.

Những ai tham gia cuộc hành hương không được thắc mắc vặn hỏi. Họ chỉ cần biết họ sẽ tới nơi đúng lúc ánh sáng đảm bảo cho ngày có một lối đi vào đêm tối. Đây là một điều kiện để họ lên đường hành hương đến bên Nữ thánh.

Tôi là vị nữ thánh và là thánh không có tình thương hại. Tôi ngự trị, lúc là một bức tượng, lúc là một xác ướp. Tôi không còn ký ức và bản thân không biết từ đâu tới. Máu tôi đã chuyển sang màu trắng. Còn mắt tôi đổi màu tùy theo ánh mặt trời.

Phần lớn họ là những cô gái trẻ. Mẹ hoặc bác gái cùng đi với họ, họ không dám nhìn thẳng vào mặt trời. Mắt họ phải sụp xuống nhìn xoáy lóp

cát mà chân họ, bọc trong những đôi tất len dày, đã bôi lên và lạng lẽ để lại dấu vết.

Họ đã nghe đến Nữ Thánh cát bụi, con gái của ánh sáng, rất mát tay, có thể chữa những bệnh không chữa được, có thể ngăn ngừa nỗi bất hạnh và tống vĩnh viễn chứng vô sinh ra khỏi thân xác các phụ nữ trẻ. Họ kéo tới đây, sau khi đã chạy các cửa. Tôi là phương sách cuối cùng của họ.

Mọi việc diễn ra một cách lạng lẽ. Sự im lặng ở chốn này mang màu lạnh lùng khô khan, một màu đại loại như màu xanh nước biển. Nó cần thiết như làn ánh sáng lọt vào giữa các viên đá. Chỉ có tiếng vọng xa xôi, tiếng hét của con trẻ thường trú trong đầu óc họ.

Tôi ngồi trên một chiếc ngai, tay đi gang trắng, mặt che mạng. Phụ nữ lần lượt cúi đầu, lê đầu gối đến bên tôi. Tôi ngồi cách họ khoảng nửa mét. Họ hôn tay tôi rồi kéo cao váy lên. Tôi dịu dàng vuốt ve cái bụng phẳng và khê đưa tay đụng nhẹ vùng mu của họ.

Tôi bỏ gắng ra và truyền cho họ làn hơi ấm mà về nguyên tắc đảm bảo cho họ có khả năng sinh đẻ. Đôi lúc các ngón tay của tôi cào mạnh bụng dưới của họ cứ như đang cào chỗ đất mềm và ẩm. Những người phụ nữ sung sướng; một số giữ tay tay tôi đang để trên bụng, kéo xuống phía dưới nữa của họ. Họ cho rằng vuốt ve chưa đủ. Nhằm đảm bảo hơn, họ buộc các ngón tay tôi vào da thịt họ, để lại vết tới mức gây thương tích. Tôi làm việc đó không biết mệt mỏi. Phụ nữ cứ điều qua suốt đêm. Lệ của chốn này và của vị chúa tể ở khắp mọi nơi, nhưng vô hình, buộc họ phải rời khỏi đây vào lúc bình minh, khi ánh mặt trời vừa ló dạng. Tôi rất bối rối khi phải đối mặt với các phụ nữ rất trẻ mà người ta đã dẫn tới. Đôi lúc họ quá trẻ nên tôi đã không dám đụng tới họ. Tôi đành phải nhúng mấy đầu ngón tay vào bát dầu *argan* rồi khê đặt lên môi họ. Một số liếm mấy ngón tay tôi, số khác ngoảnh mặt đi, chắc khó chịu trước mùi hắc của dầu đó. Thường mẹ họ bộp gáy họ, bắt phải vục mặt vào tay tôi.

Địa ngục, mãi sau này tôi mới biết nó là thế nào. Đây là những đêm trời sáng mà cảnh vật trở nên khác thường: tiếng động được khuếch đại, các vật

nhúc nhích động đậy, những khuôn mặt biến dáng, còn tôi, tôi bị mấy uy tín và bị ngược đãi.

Tôi ngồi như mọi ngày, tay đã chuẩn bị sẵn sàng để ban phước. Động tác của tôi như một cái máy. Tôi thấy hình như tất cả đều rối loạn, dối trá, vô đạo đức và lối bịch. Đột nhiên, khu mộ của đạo sĩ chìm trong im lặng. Phụ nữ xếp thành hàng dài để nhận từ tay tôi chìa khóa giải thoát họ.

Địa ngục ở trong tôi với tất cả mọi sự lộn xộn, ảo giác và mọi hành động điên rồ của nó.

Tôi không biết mình phải làm gì. Chiếc bụng để trần lơ lửng ở trước mặt tôi mọc đầy long. Tay tôi xoa xuống thấp một chút thì đụng vào một vật cứng. Tôi rút tay về và đưa mắt nhìn bộ mặt đang cố lẩn đi. Một giọng khê thì thầm bảo tôi:

- Nàng bỏ đi đã khá lâu rồi. Tại sao nàng rời bỏ chúng ta một cách tàn nhẫn như vậy? Nàng để lại cho chúng ta độc mỗi chiếc bóng nàng. Ta đã mất ăn mất ngủ. Ta tìm kiếm nàng khắp mọi nơi. Còn bây giờ xin nàng hãy trở về với bản thân mình! Xin nàng trả lại cho ta hơi thở, cuộc sống của ta, ban lại cho ta sức vóc để đường đường là một người đàn ông. Quyền lực của nàng là vô tận. Cả nước đều biết tới quyền lực của nàng. Nàng bỏ đi đã khá lâu rồi. Nàng để lại tay lên bụng ta. Nàng hãy dùng móng tay mình cào xé nó. Nếu nó có bị đau đớn thì mong rằng đó là do bàn tay nàng đã tạo nên. Nàng xinh đẹp và xa vời. Tại sao nàng xa lánh cuộc đời, tại sao nàng đến nép dưới bóng của thần chết?...

Chiếc mũ áo choàng *đgienlabax* đội sùm sụp trên đầu người nọ. Tôi lo sợ nếu một khi chiếc mũ kia lật xuống. Tôi thấy giọng nói nghe quen quen. Tôi không lật bỏ chiếc mũ, mà người nọ đã tự tay mình hất nó xuống. Đột nhiên tôi thấy xuất hiện ở trước mặt tôi một khuôn mặt mang hình bóng chàng Côngxuyn, mắt mở to, ngời sáng, tươi cười, một đôi mắt màu sáng, có lẽ màu xanh nước biển. Người đàn ông nọ không nói thêm một lời nào nữa. Anh ta nhìn tôi, nhìn chòng chọc vào mặt tôi. Tôi phải hạ sụp mắt. Tôi cúi xuống hôn tay anh ta. Tôi không có ý định nói gì cả. Tôi cảm thấy toàn bộ hơi ấm ở thân xác anh ta bốc lên người tôi, một làn hơi ấm tỏa ra từ cặp

mắt mở to, từ cặp mắt được giải thoát khỏi bóng tối của anh ta. Làn hơi ẩm này làm tróc lông mày, rồi lông mi tôi từng túm nhỏ, rồi làm tróc những mảng da trán.

Tôi thấy nhói đau ở trong bụng, sau đó lòng trống trải, một nỗi trống trải cứ bám riết lấy tôi. Vai tôi cháy bỏng, tay bất động và không để ý gì tới những người khác, cứ như thể chỉ có mình tôi và anh ta cửa đóng then cài ở trong chiếc lồng kính, tôi phó mặc cho thời gian và những mặt trái của nó. Tôi là một kẻ thất thế và một mình bước đi trên còn đường lát đá cẩm thạch nơi có nguy cơ bị ngã bổ nhào. Tôi nhận thấy rõ rằng tôi đang thoát khỏi bản thân tôi và cái cảnh này sẽ phải dẫn đến điểm xuất phát ấy trong một thân xác bị tàn phá. Tôi như người nhồi bằng mớ giẻ cũ, phơi ra trước làn ánh này, mà chắc hẳn là một làn ánh sáng đẹp, nhưng tôi chẳng còn hơi sức, chẳng còn tình cảm, trong lòng bị đốt tụi, bị ném vào cơn lốc của sự trống trải. Tôi bị vây quanh giữa một vùng trắng. Tôi thăm nhủ, lòng hơi chút ngập ngừng: “Thế ra cái chết là như vậy đấy! Một chuyến đi, chân không giày dép, đi trên lớp đá cẩm thạch lạnh toát và bị bao phủ trong một lớp hơi hay sương mù màu trắng. Thật đến là khó chịu... Nhưng lối thoát nằm ở đâu, kết thúc ở chỗ nào? Tôi sẽ phải phơi mình dưới làn ánh sáng đốt cháy tôi và không cho được có bóng này mãi mãi sao? Như vậy thì tôi không bị chết, mà đang ở địa ngục.....!”.

Một giọng xa lạ, nhưng rành rọt nói với tôi: “Một ngày, không phải một đêm, đêm nằm ở phía bên kia, một ngày nào đó người sẽ sinh được một con chim săn mồi, nó đậu trên vai người và sẽ chỉ đường cho người đi. Một ngày nào đó, mặt trời sẽ hạ xuống thấp sát hơn nữa gần người. Người sẽ không tài nào thoát khỏi nó. Nó vẫn giữ nguyên thân xác người, nhưng đốt cháy sạch tất cả những gì nằm trong cái thân xác đó. Một ngày nào đó, núi sẽ toác ra; nó nuốt người. Nếu người là một người đàn ông, nó sẽ giữ người lại; nếu người là một người đàn bà, nó sẽ tặng người một bộ đồ trang sức bằng các vì sao rồi đưa người đến xứ sở của tình yêu muôn thuở... Một ngày nào đó... Một ngày nào đó...”

Giọng nói vụt ngừng. Có lẽ chính đấy là giọng tôi đã bị người ta tịch thu. Chắc người ta đã lấy đi giọng nói của tôi và bỏ mặc nó lang thang trong mây mù. Do quá cô đơn, nó phải tự buột thành lời. Tôi không thể thốt lên

một từ nào. Tôi bị tước mất giọng, nhưng tôi nghe thấy nó, ở xa tôi, từ chốn khác, băng qua những dãy núi khác vọng về bên tôi. Giọng tôi được tự do. Tôi, tôi bị giam cầm.

Hình ảnh những người đàn bà mặc đồ trắng ấy nặng nề lê bước trên cát đã kéo đến ám những đêm mất ngủ của tôi. Họ tiến về một điểm màu trắng ở chân trời. Liệu một ngày nào đó họ có đến được tới chốn chỉ tồn tại trong đầu óc điên rồ của tôi không? Và nếu do may mắn, họ được một bàn tay phúc hậu nào đó dẫn lối đưa đường đến được bên mồ một vị nữ thánh, họ sẽ vấp phải một sự bịp bợm. Bây giờ tôi biết rõ điều đó và không thể nói với họ được. Dẫu sao, họ sẽ không tin tôi. Tôi chỉ là một tội phạm đang chịu hình phạt và lợi dụng những bóng hình đó để làm khuây khỏa nỗi buồn! Có lẽ là như vậy! Nhưng nỗi đau, nỗi đau để lại trong những lỗ trống trong đầu và trong tim thì không thể bộc lộ ra cũng như không thể đưa cho xem được. Nó nằm ở trong lòng, nhốt kín, vô hình.

Tôi chẳng cần đến những ảo ảnh mới đó do các vết cháy bỏng và các cơn sốt tạo nên để phá tấm cửa nặng nề của số phận. Tôi sẽ tự thoát ra. Tôi có trực cảm về điều ấy, tôi không muốn rời khỏi trại giam mà lòng vẫn ngổn ngang những hình ảnh nọ đã dày vò tôi. Gạt bỏ chúng bằng cách nào? Dồn hết làm thế nào được chúng ra hắt vào những phiến đá màu xám trong buồng giam của tôi?

Tôi lại lấy vải bọc chặt mắt, cởi tất áo xuống và nằm lăn ra sàn. Tôi trần truồng như nhộng. Sàn bằng xi măng lạnh ngắt. Cơ thể tôi sưởi cho nó ấm nóng.

Tôi rét run người. Tôi thề là sẽ chịu được lạnh. Tôi phải vượt qua thử thách này để thoát ra khỏi những hình ảnh đó. Phải làm cho thân xác và các cảm giác của tôi nhận rõ nơi tôi đang bị giam cầm và định đúng các giấc mơ đã trở thành những cơn ác mộng để thoát ra khỏi nơi đây thì thật đúng là tuyệt hảo.

Nếu tâm hồn bị lột tróc da thì thân xác không thể giả dối được. Tôi ngủ thiếp đi tuy hơi ấm và cái lạnh đã găm nhấm da tôi. Đêm của tôi thật là dài

và thật là đẹp. Không một hình bóng nào tới quấy phá nó. Sáng ra tôi bị ho, nhưng tôi cảm thấy dễ chịu hơn.

VỊ THÁNH

Khi ra khỏi nhà tù - tôi được giảm án - tôi đã khổ cực. Tôi sung sướng vì mắt tôi đầm lệ. Từ rất lâu nay chuyện này không bao giờ thấy ở tôi. Đây là những hàng nước mắt sung sướng vì nó thoát ra khỏi một thân xác mới được tái sinh, một thân xác lại có khả năng có được một tình cảm, một cảm xúc. Tôi khóc vì tôi rời bỏ một thế giới nơi tôi đã tìm được một chỗ đứng. Tôi khóc vì chẳng ai đón đợi tôi. Tôi đã được tự do. Tôi có một thân một mình. Tôi nghĩ tới chàng Côngxuyn, nhưng tôi biết rằng chàng đã rời khỏi thành phố, chàng đã bỏ đi xa, đến một nơi, có lẽ để tự giải thoát khỏi câu chuyện của chúng tôi.

Tôi hết sức khao khát muốn được thấy biển, được ngửi thấy hương vị, được nhìn thấy màu sắc, được thấy có cảm giác đụng vào lớp sóng biển. Tôi đi xe ca xuống phía Nam. Xe chạy suốt đêm, hành khách hút thuốc lá và uống nước *limônát*. Họ không quấy rầy tôi. Tôi ngồi mở mắt ngóng biển. Sáng sớm, tôi thoát đầu nhìn thấy một lớp sương mù nhẹ từ dưới đất bốc lên. Nom cứ như một tấm khăn trải giường hoặc một cánh đồng phủ tuyết. Tôi nhận rõ những con thuyền và những cánh thuyền buồm. Chúng gần như bị treo lơ lửng, dẫu sao chúng cũng vẫn vươn khỏi làn sương mù. Nền trời trắng và êm dịu. Cảnh vật khoác một dáng vẻ trắng trong thần diệu làm cho nó trở nên gần gũi và vô hại. Mọi vật trông mờ ảo, nhìn không rõ. Có lẽ tôi chưa quên mắt. Giấc mơ hần đã xây dựng được những hình bóng của mình rút tĩa từ lớp băng trắng trắng có những tia màu xanh nước biển rọi qua này.

Đang là mùa thu. Tôi giặt áo *đgienlabax* đàn ông. Lớp len của áo dày và không mịn. Tóc tôi bỏ trong chiếc khăn đẹp tươi màu. Tôi đánh môi son và đánh mắt. Tôi ngắm nhìn trong chiếc gương nhỏ. Khuôn mặt tôi đã từ từ lấy lại sức sống. Nó rạng rỡ. Tôi sung sướng và thấy nhẹ nhõm. Mặc chiếc áo *đgienlabax* của người lái xe tải, nên trông kỳ cục và khô hài. Những hành

khách ngái ngủ đưa mắt nhìn ngăm và do xét, nhưng bao giờ cũng chỉ dám liếc mắt.

Ở thành phố này, bến xe đường dài trong ra biển. Chỉ chần trèo qua một bức tường thấp là đã ở trên bãi cát. Tôi chậm rãi bước dọc bãi biển vắng không có một ai. Tôi đi dần vào lớp sương mù. Tôi không thể nhìn xa quá vài mét. Ngoảnh lại phía sau, tôi có cảm giác như bị bao vây trong vành đai sương mù, bị cuốn trong bức màn trắng ngăn cách tôi với những người khác. Tôi có mỗi một mình, bị giam giữa cảnh hiu quạnh sung sướng này ngay trước lúc xảy ra một sự kiện lớn. Tôi cởi bỏ giày *buburo*^[11] ra. Cát ẩm ướt. Một làn gió nhẹ từ phía xa thổi tới và đẩy tôi đi. Tôi như chiếc lá nhẹ bay theo gió. Đột nhiên, một làn ánh sáng gắt, gần như làm lóa mắt, từ trên trời trào xuống. Nó đột ngột và mạnh đến nỗi tôi như trông thấy một quả bóng treo lơ lửng đã phát nguồn sáng này. Nó xua tan lớp sương mù. Tôi như bị lột bỏ cái áo xuống. Chẳng còn gì bao bọc và che chở cho tôi. Ngay trước mặt tôi, một ngôi nhà trắng tinh nằm trên đường chân trời, lúc này rất gần. Ngôi nhà xây trên một mỏm đá. Tôi trèo lên các tảng đá và leo tới đỉnh. Trước mặt tôi là biển cả. Phía sau là bãi cát. Ngôi nhà để ngỏ cửa. Cửa không còn cánh. Có một căn phòng rất rộng. Không bày tí đồ đạc nào. Sàn nhà được trải mấy chiếc chiếu đã sờn. Những chiếc đèn dầu treo lơ lửng tỏa ra một làn ánh sáng yếu ớt. Trong một góc tôi thấy có mấy người đàn ông. Người đang ngủ, người đan lạng lẽ cầu nguyện. Tôi tiến lại gần và nhìn kỹ bà ta. Bà lão không trông thấy tôi. Bà đang mãi cầu nguyện. Tôi ngồi xuống bên cạnh bà. Tôi làm ra vẻ cầu nguyện. Động tác của tôi cứ nhàm lẫn. Do đấy đã thu hút sự chú ý của bà. Bà lão rất giống mũ Atxidor. Tuy không vạm vỡ bằng, nhưng cử chỉ của bà lão hoàn toàn là những cử chỉ của mũ Atxidor, dáng ngồi cũng vậy. Tôi không cầu nguyện nữa mà mắt nhìn bà lão, vẻ lo ngại. Các ngón tay bà đang lần tràng hạt; môi khẽ mấp máy. Cặp mắt chúng tôi giao nhau, rồi, sau một lát im lặng bà cúi nghiêng người về phía tôi và vừa nói tay vẫn vừa lần tràng hạt:

- Thế là nàng đã đến rồi!

Đúng là mũ! Mũ Atxidor! Giọng mũ không thay đổi. Khuôn mặt mũ đã xuất hiện vài nếp nhăn, nhưng nom thanh thản, nhân hậu hơn.

Tôi im lặng một lát, rồi không cần suy nghĩ đã nói:

- Đúng, tôi đã đến!

Tôi thấy mình đang ở cõi thần diệu. Tôi định nói dăm ba lời thì mụ nắm tay tôi và bảo:

- Nói khẽ thôi, kéo vị Thánh tỉnh dậy.

Mọi việc trở nên rõ ràng ở trong đầu tôi. Tôi cho rằng giữa cái sống và cái chết chỉ có một lớp sương mù hoặc lớp màu tối rất mỏng manh mà sự đối trá đã chằng sợi của mình giữa thực tế và vẻ bề ngoài, thời gian chỉ là một ảo ảnh của những nỗi kinh hoàng của chúng ta.

Vị thánh ngủ dậy sau tất cả mọi người. Người bước ra từ một cửa nằm ở cuối phòng. Người mặc toàn đồ trắng, mặt che mạng và đeo kính đen. Đàn ông và đàn bà liền vội vã đến kính cẩn hôn tay Người: chắc ông ta khế thì thầm bộc lộ một điều bí mật với Người. Vị Thánh lắc đầu, rồi ông ta làm yên lòng tựa hồ như Người đã ban phúc lành cho anh ta.

Đến lượt tôi, tôi nhóm dậy và đứng vào dãy của phụ nữ. Nhưng sau đó tôi nảy ra ý muốn liều thử xem sao, tôi đến đứng bên dãy đàn ông. Khi đến trước mặt vị Thánh, tôi quỳ xuống, đón bàn tay Người chìa ra, đáng lẽ hôn tay, tôi mút từng ngón tay Người. Vị Thánh định rút tay lại, nhưng tôi giữ tay Người trong hai tay tôi. Người bối rối. Tôi đứng dậy và khẽ nói vào tai Người:

- Đã từ rất lâu nay chưa một người đàn ông nào ve vuốt mặt em... Chàng ơi, chàng hãy dùng các ngón tay, dùng lòng bàn tay chàng nhẹ nhàng nhìn em đi.

Chàng cúi xuống và nói với tôi:

- Thế là nàng đã đến!

HẾT

- [1] Một vai hề nổi tiếng thế giới.
- [2] Thầy giáo trường đạo Hồi.
- [3] Tháng chín: theo lịch Hồi Giáo, ban ngày phải nhịn ăn.
- [4] Ngài (dùng để tôn xưng người đáng kính ở các nước theo đạo Hồi.)
- [5] Tháng chín theo lịch Hồi giáo, ban ngày phải nhịn ăn.
- [6] Trường giáo trong đạo Hồi.
- [7] Bệ ngồi, vững chắc.
- [8] Trong kinh Coran.
- [9] Vị khách mời nữ.
- [10] Nhìn thấy trước quá khứ và tương lai.
- [11] Giày hạ, giày đàn ông chỉ có da bọc ở phía mũi. Đế hở mu và gót bàn chân.